

# Handleiding voor gesprek-leiders

## Tieners

# 1

# INHOUDSOPGAVE

WAAR GAAN DEZE LESSEN OVER?.....	2
HOE MOET JE DEZE STUDIEWIJZER GEBRUIKEN. ....	3
LES 1 DE TWEE KONINKRIJKEN.....	4
LES 2 OP KARAKTER.....	§
LES 3 DE GROTE STRIJD.....	
LES 4 MET JE RUG TEGEN DE MUUR.....	§§
LES 5 GROEIEN DOOR GENADE.....	i_i_
LES 6 OP WIE WIL JIJ LIJKEN? DEEL I.....	@
LES 7 OP WIE WIL JIJ LIJKEN† DEEL II.....	
LES 8 KIJK EENS WAT VERDER (DAN JE NEUS LANG IS).....	§g
LES 9 OORDEEL NIET TE SNEL.....	§§
LES 10 OP WEG NAAR EEN KRITISCHE GEEST.....	5
LES 11 HELDEN.....	
LES 12 JEZUS, ONS ULTIEME VOORBEELD.....	§§
LES 13 EN JIJ? BEN JIJ OOK EEN HELD?.....	§_

## Waar gaan deze lessen over?

In deze lessen komt een aantal onderwerpen aan bod: Gods koninkrijk, hoe kan je een vertegenwoordiger zijn voor zijn koninkrijk en de strijd tussen goed en kwaad. Als je een vertegenwoordiger van Gods koninkrijk wil zijn, moet je daar ook naar handelen. Geen woorden, maar daden!

De eerste les van ieder kwartaal staat in het teken van een gedeelte uit de Bergrede; " Christus' inauguratierede en de grondwet waarop zijn koninkrijk is gebaseerd." (*The SDA Bible Commentary, deel 5, pag. 322.*)

De overige 12 lessen gaan over een bepaalde uitdaging, voorrecht of verplichting waarmee die wij, vertegenwoordigers van Gods koninkrijk, nu geconfronteerd worden.

## Hoe moet je deze studiewijzer gebruiken.

- » **Stap 1: Lees het hele voorbereidende gedeelte van de handleiding door om zo bekend te raken met de lesmethode.** Een goede voorbereiding is immers al het halve werk.
- » **Stap 2: Lees de rest van het hoofdstuk uit de handleiding, inclusief de les voor de tieners.** Bedenk alvast welke van de alternatieven die worden aangeboden u het best kan gebruiken om het thema van die week te verduidelijken.
- >> **Stap 3: Maak uw keuze uit de alternatieven.** Voor iedere les worden er meerdere mogelijkheden geboden. Maak een keuze, want u heeft geen tijd om ze allemaal te doen. Probeer wel alle onderdelen (Starten, Verbinden en Toepassen) aan bod te laten komen. Probeer de groep zoveel mogelijk actief te laten participeren in de les; met u als leider, maar zeker ook met elkaar.
- >> **Stap 4: Bedenk van te voren hoe en wanneer u het lesmateriaal uitdeelt.** Het studiemateriaal voor de tieners maakt een onmisbaar onderdeel uit van de les. Hier wordt ook voortdurend naar verwezen. Het is de bedoeling dat iedere week het desbetreffende hoofdstuk uit de ringband gehaald wordt en tijdens de sabbatschool wordt uitgedeeld. Desgewenst kan de les voor de volgende week ook mee naar huis genomen worden.
- >> **Stap 5: Zorg dat u het materiaal dat u nodig hebt tijdens de les binnen handbereik klaarstaat.** Zoals gezegd, een goede voorbereiding is het halve werk en het scheelt u bovendien een hoop tijd tijdens de behandeling van de les.
- >> **Stap 6: Bereid de tienerles voor.** Maak voldoende kopieën om uit te kunnen delen. Zorg voor voldoende reserve exemplaren, ook wanneer de tieners de lessen wel mee naar huis hebben genomen.
- >> **Stap 7: Verlies nooit het doel uit het oog.** Zorg dat aan het einde van de les alle belangrijke onderdelen aan bod zijn gekomen, en sluit af met een korte samenvatting van het thema van die week.

## DE TWEE KONINKRIJKEN

### OH NEE, NIET DIE JONGENS!

---

#### 1. VOORBEREIDING

---

##### De Bijbel

*1/fatteüs 5:3-12*

Gelukkig zij die zich arm weten voor God: voor hen is het hemelse koninkrijk.

Gelukkig zij die verdriet hebben: God zal hen troosten.

Gelukkig zij die zachtmoedig zijn: zij zullen het land in bezit krijgen.

Gelukkig zij die hongeren en dorsten naar gerechtigheid: God zal hen verzadigen.

Gelukkig zij die met anderen medelijden hebben: God zal ook met hen medelijden hebben.

Gelukkig zij die een zuiver hart hebben: zij zullen God zien.

Gelukkig zij die zich inzetten voor vrede: God zal hen zijn kinderen noemen.

Gelukkig zij die vervolgd worden omdat ze Gods wil doen: voor hen is het hemelse koninkrijk.

Gelukkig bent u als men u uitscheldt, u vervolgt en u op allerlei manieren belastert, omdat u volgelingen van mij bent: juich van blijdschap, want een grote beloning staat u te wachten in de hemel. Zo heeft men vroeger ook de profeten vervolgd.'

*Psalm 41: 2*

Gelukkig ben je, als je je inzet voor de zwakken.

Want kom je zelf in nood, de Heer zal je redden!

*Psalm 84: f2*

Heer, u bent onze zon, u bent ons schild,

u, God, verleent geluk en roem;

aan wie onberispelijk leven, geeft u alle goeds.

*Psalm 'f2: 1*

Eer aan de Heer!

Gelukkig de mens die ontzag heeft voor de Heer

en vreugde vindt in zijn geboden.

*Psalm 'ff9:f,2*

Gelukkig wie een leven leidt zonder smet, wie zich richt naar de wet van de Heer!

Gelukkig wie zich houdt aan wat hij wil, wie hem zoekt met heel zijn hart

*Psalm 'f28: i*

Gelukkig ben je als je ontzag hebt voor de Heer,

de wegen volgt die hij je wijst!

*Spreuken 8:32*

Daarom, kinderen, luister naar mij,



je zult gelukkig zijn als je mij volgt.

## Andere bronnen

“Er zijn in deze wereld twee machten; het koninkrijk van Christus en het rijk van Satan. Wij behoren allemaal tot één van die twee machten. Christus bad immers voor zijn discipelen: “Ik vraag niet dat u hen uit de wereld wegneemt, maar dat u hen beschermt tegen de duivel. Zij behoren net als ik niet tot de wereld. Laten zij aan u gewijd zijn door de waarheid; uw woord is de waarheid. Ik zend hen de wereld in zoals u mij naar de wereld hebt gezonden.” “  
*Ellen White: God’s Amazing Grace*

### B. Waar gaat “ De twee koninkrijken” over?

Christenen leven weliswaar “in deze wereld”, maar maken tegelijkertijd deel uit van een “andere wereld”. Gods zeggenschap begint al in de hoofden en harten van mensen. Als er één thema centraal staat in Gods koninkrijk, dan is het wel ‘liefde’. Dit in tegenstelling tot die andere wereld waar mensen geneigd zijn zichzelf op de eerste plaats te zetten en soms zelfs ten koste van anderen succesvol willen zijn. De wereld die we kennen is vaak gefocust op eigenbelang. In de wereld die God voor ogen staat is onze blik ook gericht op de ander. Gods rijk zet onze wereld op de kop.

De schrijver C.S. Lewis, schrijft in zijn boek “*Surprised by Joy*” ( *verrast door blydschap*) dat het najagen van succes en geluk vaak op een teleurstelling uitloopt. Iedere keer als je denkt het te kunnen pakken, ontglipt het je weer.

Jezus zegt in de Bergrede dat je pas als burgers van het koninkrijk van God echt gelukkig bent. Je hoeft het niet te halen. Je ontvangt het van God. Hij zegt dat je zelf gelukkig wordt als je een ander gelukkig maakt.

De Bergrede vormt het fundament van Gods koninkrijk. Inwoners van dit rijk worden omschreven als ‘gezegende mensen’, omdat zij ervoor hebben gekozen om hun levenshuis te bouwen op dit fundament.

### C. Wat is het doel van deze les?

Aan het einde van de les, zijn de tieners in staat om:

1. de aard en het doel van de Bergrede te begrijpen;
2. enkele voordelen te benoemen van het burgerschap van Gods koninkrijk;
3. de principes uit de Bergrede toe te passen in hun eigen leven.

### D. Wat heeft u nodig aan materiaal?

*Voor de rubriek Start*

Activiteit A: Papier, viltstiften. Kopieën van bijlage 1A

Activiteit B: Handdoek, bak, ei (rauw), beker water, ijs (gestampde ijsblokjes), schoonmaakspullen.

*Voor de rubriek Verbinding leggen*

Bijbels, schoolbord of flipover, lessen voor de tieners.

*Voor de rubriek toepassen*

Papier, pennen/potloden

## 2. OVERBRUGGEN

---

### A. De afgelopen week

Geef'ele **groep ca. f0 minuten** de tijd om:

- 1 te vertellen welke tekst zij uit het woensdaggedeelte (werkblad) hebben gekozen als *Tekst van de Week*. Geef hen de gelegenheid om hun tekst uit het hoofd op te zeggen;
2. hun eigen stelling bekend te maken, (zie hiervoor werkblad gedeelte van maandag). Vergeet niet de groep te wijzen op de citaten die uit andere (niet christelijke) bronnen afkomstig zijn. Dit soort citaten komt echter niet in alle lessen voor;
3. de antwoorden te bespreken die zij bij het gedeelte van zondag hebben gegeven. Indien mogelijk, download de antwoorden van het *bulletin board* van <http://RealTimeFaith.adventist.org> Bespreek de verschillende antwoorden in de groep en sluit af met de ideeën uit het gedeelte van de handleiding "Waar gaat 'De twee koninkrijken' over?"

Als u een grote groep hebt, maak dan verschillende kleinere groepjes, eventueel onder leiding van een andere volwassene.

### B. Alternatieve onderdelen

- >» Zangdienst
- >> Zending (zie ook <http://RealTimeFaith.adventist.org>)
- >> Nieuws van andere projecten.

## 3. START

---

**Opmerking vooraf.** Stel vooraf uw eigen programma samen uit de verschillende mogelijkheden die worden geboden in de rubrieken: — *Start, Verbinden, Toepassen en Afsluiten*. U kunt onmogelijk alles gebruiken. In de rubriek *starten* vindt u meestal 3 keuze mogelijkheden: 2 activiteiten en 1 illustratie. Kies in ieder geval een van de twee activiteiten en gebruik de illustratie als u denkt dat deze bijdraagt aan het geheel. Ook in de rubriek *verbinden* wordt u een keuze voorgelegd. U kunt onmogelijk alle drie de suggesties uitvoeren binnen de tijd die beschikbaar is. De rubriek *toepassing* bevat een activiteit en een serie vragen. Beide zijn bedoeld om de stof te verwerken en eigen te maken.

Het is van belang de groep actief bij de stof te betrekken. Daarom zijn de verschillende activiteiten bedacht. Actief met elkaar werken schept een onderlinge band en respect voor elkaar.

Aarzel niet om de aandacht weer op de les van deze week te vestigen, als de discussie te ver mocht afdwalen.

### A. Startactiviteit

*Stap f* Verdeel als dit mogelijk is de groep in kleinere groepjes. De opdracht is om een advertentie te maken. Deze advertentie kan in de vorm van een radiospotje, een T-shirt, een advertentie voor een krant, een billboard, etc. etc. Laat de groepjes zelf hun vorm kiezen, of laat ze er om loten.

In de advertentie moeten de volgende punten naar voren komen:

1. Het inwonerschap van het koninkrijk van God gaat boven het inwonerschap van deze wereld. Daarbij kan je Gods koninkrijk op een positieve manier promoten. Maar je kunt er ook voor kiezen om op een satirische manier het rijk van deze wereld te laten zien.
2. Er moet tenminste één spreuk uit de Bergrede in voorkomen.

*Stap 2* De groep leest hardop Matteüs 5:3-12. Geef vervolgens een korte samenvatting in uw eigen woorden, eventueel aangevuld met gedeelten uit de rubriek "Wat valt er te zeggen over."

*Stap J* Vertel de groep dat ze een advertentie gaan maken voor Gods koninkrijk. De opdracht is te vinden in de bijlage (1A). Deel de opdracht uit.

Geef de groep een tijdslimiet. Wanneer de tijd verstreken is, roep de groep dan weer bij elkaar om de resultaten te bespreken.

*Napraten* Vraag de groep: *Als je naar rfe acfv'ertenfies kijkt, w'at kan/e dan zeggen over lief /ev'en m de twee koninkr "ken\** (We kunnen nog niet voluit profiteren van alle zegeningen van Gods koninkrijk. Maar uiteindelijk ben je beter af als je voor Gods koninkrijk kiest. ) *Hoe denk jij" dat Gods koninkrij"k lief besfe 'aan ele man' kan worden gebracht?* (Door mensen. Gods koninkrijk laat zich het beste zien in mensen. ) *Kij"k eens onderaan ele bij"lage cfe/e hegf gekregen (bij"lage 1A) w'e/ke van de drie arfyerfenfres komt het dichtst bij" een acfvertenfie voor Gods rij"k?* ( Die van een de hulporganisatie. De anderen zijn alleen maar op mij gericht. Die van de hulporganisatie vraagt mij om na te denken over mijn naaste.)

#### **A. Alternatieve startactiviteit**

*Slap Y* Kies 3 tieners uit om u te assisteren. U gaat samen met hen een experimentje doen om te laten zien dat geluk je altijd zal ontglippen als je het wil pakken. Gebruik daarbij de volgende voorwerpen:

- een gebroken ei in een kommetje;
- een glas met water;
- een schep gebroken ijsblokjes.

Doe het proefje boven een teil, of bedek de tafel met een handdoek. Zorg dat er schoonmaakspullen binnen handbereik liggen.

*Stap 2* Water — Vraag de tiener om zijn hand uit te steken. Ondertussen giet u een glas water in zijn hand leeg. Waarschijnlijk lukt het de tiener wel om een beetje water in de kom van zijn hand te houden. Giet daarom voldoende water zodat het tussen zijn vingers doorsijpelt.

*Ei* — Breek het ei in het kommetje. Vraag nu de tiener het ei te pakken zonder het bakje aan te raken, op te tillen of te kantelen.

Ijsblokjes — Vraag de tiener zijn hand op te houden en doe er een schep ijs in. Na een tijdje zal het ijs gaan smelten en zal het tussen zijn vingers door druppelen.

*Napraten* Vraag: *Hoe ging lief\* Lokte het je om cfeze voorwerpen vast te houden?* (Van begin af aan was al duidelijk dat het nooit zou lukken om een van deze dingen vast te houden. De hand is absoluut niet geschikt om water, eieren of ijs vast te houden. )

*Waarom is geluk zo moeilij"k vast le houden?* (Soms ben je gelukkig, soms ook niet — het ligt er maar net aan hoe je tegen het leven aankijkt. Geluk overkomt je gewoon. Net als ongeluk.)

*Waarom is lief zo moeilij"k om gelukkig le zij"n en le blij"ven?* Kan je een paar oorzaken noemen? (Egoïsme. Alleen maar aan jezelf denken. Mensen die alleen maar met zichzelf bezig zijn, zullen zelden echt gelukkig zijn.) *Als geluk dan zo lastig le verkrij"gen is, luM*

lief mensen *dan nog w'e/* om *gelukkig* te z "n" (Sommige mensen zullen best gelukkig zijn. Iedereen zal zo nu en dan wel eens ongelukkig zijn. Misschien zijn mensen ook niet zo gelukkig, als ze ooit hoopten te worden.) **Is lief eigen/ik w'e/ moegelij"k om altij"d gelukkig te zij"n?** (Misschien wel, als je de juiste mentaliteit hebt. Maar het is niet waarschijnlijk. Zolang er nog pijn en geweld en honger enz. op de aarde is, kan niemand ooit helemaal gelukkig zijn. De Bijbel zegt ons dat dit alles een gevolg is van zonde. Zonde betekent dat de mens niet leeft in harmonie met Gods wil).

### C. Startillustratie

**Vertel in uw eigen woorden het nu volgende verhaal.**

*Wat levert het mij" op?*

Op het strand ligt een visser. Het is een prachtige, zonnige namiddag en hij geniet met volle teugen van de prachtige omgeving en verheugt zich op de vangst. Zijn hengel ligt nog even doelloos naast hem.

Op dat moment komt een zakenman langs. De man is gestrest van een lange dag op kantoor en had bedacht dat een wandeling langs het strand hem goed zou doen. Eindelijk een beetje ontspanning. Hij ziet de visser en maakt een praatje.

"Als je die hengel niet uitgooit, zal je nooit een vis vangen," zegt de zakenman. "Je moet wel een beetje je best doen hoor, want zo vang je nooit iets."

De visser kijkt op en glimlacht. "En dan? Wat levert mij dat op?"

"Nou ja, dat lijkt me nogal duidelijk. Als je meer vissen vangt, kan je grotere netten kopen en dan kan je nog meer vissen vangen," antwoordt de zakenman.

"En dan?"

"Dan kan je nog meer geld verdienen. En met meer geld kan je misschien wel een boot kopen. En met een boot kan je weer meer vissen vangen."

"En dan? Wat levert mij dat op?" vraagt de visser.

De zakenman raakt wat geïrriteerd. "Dan kan je een nog grotere boot kopen en je kan personeel in dienst nemen om voor je te werken."

"Aha! En dan? Wat levert mij dat op?" vraagt de visser, nog steeds glimlachend.

"Wat levert mij dat op?" herhaalt de zakenman kwaad. "Je snapt er echt helemaal niets van hè?! Dan kan je nog meer boten kopen, nog meer personeel in dienst nemen dat voor jou overal ter wereld vissen vangt!"

En weer vraagt de visser: "Ja, en dan? Wat levert mij dat dan op?"

De zakenman ontploft bijna. "Begrijp jij dan helemaal niets? Moet ik je alles uitleggen?! Man, je kan zo rijk worden, dat je nooit meer hoeft te werken. Je kan de hele dag een het strand zitten, kijkend naar de ondergaande zon. Je hoeft je nergens meer zorgen over te maken!!"

De visser grinnikt. "En dat is precies wat ik nu ook doe."

*Wayne Rice, More Hot Illustrations for Youth Talks (Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1995), p. 171.*

Vraag: *Wat is ele moraal van dit verhaal?* (Soms denk je dat je ergens heel hard voor moet werken om het te bereiken terwijl het ondertussen gewoon voor het grijpen ligt.) *Wat denk jij": Z "n wij" ons altij"d bew'osf wat ele gev'olgen op lange fermyn kunnen zij"n van onze manier van lev'en\** (Soms wel. Maar meestal heb je het al druk genoeg met je dagelijkse dingen.) *Wat w'as volgens jou ele reden dat de zakenman zo kwaad werd?* (Hij kwam iemand tegen met heel andere idealen die hem zo een spiegel voorhield. )

#### 4. DWARSVERBANDEN

---

##### A. Verbinding maken met het koninkrijk

**Vertel:** Van een soldaat wordt verwacht dat hij trouw is aan zijn land. Soldaten hebben een erecode en zijn zelfs bereid hun leven te geven om hun land te beschermen. Het belang van het land gaat altijd boven hun eigen belang.

Vraag: *Ken je nog andere beroepen waarin men ook zo plichtsgetrouw is?* (Politie, brandweer, artsen)

Vertel : Johannes schrijft zijn brief aan een gemeente die het moeilijk vindt om te beslissen aan wie ze trouw moeten zijn: aan God (en zijn koninkrijk) of aan wat de Bijbel "de wereld" noemt. Daarmee wordt alles bedoeld wat ons ontrouw aan God kan maken. "Verlies uw hart niet aan de wereld of aan iets dat bij de wereld hoort. Als iemand zijn hart verliest aan de wereld, is er in hem geen plaats voor de liefde van de Vader. Want al het wereldse, alles waarop de mensen hun zinnen zetten en waar ze hun ogen niet vanaf kunnen houden en alle aardse zaken waarvan de mensen zo hoog opgeven, dat alles komt niet uit de Vader voort maar uit de wereld. Die wereld met al haar verlokkingen gaat voorbij, maar wie de wil van God doet, blijft eeuwig leven." (1 Johannes 2:15-17)

Vraag: *Want vind jij van deze uitspraak van Johannes?* ( 't Klinkt misschien wat kort door de bocht, maar ik denk dat God niet wil dat wij verleid worden.)

Vertel: Net als de soldaten, hebben ook wij, inwoners van Gods koninkrijk, een erecode. Onze erecode beschrijft hoe wij omgaan met God en met de wereld om ons heen. De Bergrede is een voorbeeld van zo'n erecode. Deze laat je zien hoe je anderen en jezelf gelukkig kan maken. Het is een beschrijving van "wie je bent en wat je doet" als je leeft volgens de regels van Gods koninkrijk. Je zou de Bergrede kunnen vergelijken met een advertentie die je de voordelen laat zien van het burgerschap van Gods koninkrijk. Lees met elkaar Matteüs 5:3-12.

##### B. Verbanden leggen met het inleidende verhaal van het werkblad

Vraag iemand om het verhaal uit het Sabbatgedeelte van het werkblad te lezen of in eigen woorden te vertellen.

Vraag: *Wat hebben dit verhaal en ons onderwerp van vandaag met elkaar te maken?* Wijs de groep er op dat zowel de leerlingen, als de teamleider een verandering hebben doorgemaakt. *Wat is er veranderd in de/ongens?' in de teamleider?* Hoe is de/er veranderd **ontslaan**\* (De ervaring om de ander op de eerste plaats te zetten, i.p.v. aan zichzelf te denken, de mogelijkheid om voor anderen iets te betekenen.)

*W'e/ke uitspraak uit de Bergrede past volgens jou lief geste bij' dit verhaal?* Laat de groep opnieuw Matteüs 5:3-12 opzoeken om hun antwoord te onderbouwen.

##### C. Verbanden leggen met het dagelijks leven.

Vertel het volgende verhaal:

Stella is vastbesloten te leven als een inwoner van Gods koninkrijk. Maar het is lastig voor haar om het evenwicht te vinden tussen positief blijven en meegaan in het geroddel van haar vriendinnen. Ze kunnen soms zo gemeen doen tegen anderen! Stella wil zich echt niet beter voordoen dan de rest. Maar tegelijkertijd voelt ze zich ook schuldig dat ze niet voor haar principes uitkomt. Ze wil graag anderen, die niet veel vrienden hebben, bij haar groep betrekken. Maar haar vriendinnen zien haar al aankomen! Die zouden haar recht in haar

gezicht uittlachen. Wat moet Stella doen? Een de ene kant wil ze niet afgaan voor haar vriendinnen. Maar aan de andere kant heeft ze ook een belofte te houden als christen.

Verwijs nu naar het werkblad van *deze week*. Deel zo nodig het werkblad uit aan de groep. Wijs de groep op de bijbelteksten die genoemd worden in het gedeelte van woensdag.

Vraag: *Kijk naar de Bybelteksten in lief yecfee/fe van woensdag. Oenk ook aan de verzen olie we fieggen gelezen in de bergrede (1/fafte'Eis 5:3-12). Wat den/e le wefen gekomen over Gods koninkrijk? Hoe ziet liet er uit? Waarmee word je beloond? Schrijf de antwoorden van de groep op een flipover of anders zodanig dat iedereen de antwoorden kan zien.*

»>	De beloning is eeuwig.	Matteüs 5:3-12
»	Je zal moeilijkheden op je weg ondervinden.	Johannes 16:33
»	Het is "de wereld op z'n kop".	Johannes 14:27
>>	Wij zullen overwinnen.	1 Johannes 4:4
»	Je zal ervaren wat genade is.	Psalmen 32:1,2; Matteüs 5:7

Vraag: *Wat kan/e yerfe/len over het rij"k van c/eze wereld? Hoe ziel het er uit? En wat zyn de ge/oningen\**

>>	De wereld zal net doen alsof zijn weg de juiste is.	Spreuken 16:25
>>	Is niet voor altijd. Het gaat voorbij.	1 Johannes 2:15-17
>>	Belooft vrede.	Johannes 14:27
»	Zal altijd argwanend staat t.o.v. hen die anders zijn.	Matteüs 5:11

Vraag: *De twee koninkrijken zijn'n ferog le vinden in lief verhaal van Stella. Denk nog eens aan het verhaal en verfel: wat hoort er bij" het koninkrijk" van God en wal niel\* (Stella wil het goede kiezen, maar vindt het moeilijk. Er wordt geroddeld en er is geen plek voor anderen, dat is niet zoals Gods koninkrijk er uit ziet) Wat vind jij" dat Stella moef rfoen\* (Ze zou kunnen proberen om met ieder van haar vriendinnen apart te spreken. Het is makkelijker om met iemand alleen te praten, dan met een hele groep. Wanneer je in een groep bent is het lastig om eerlijk en open over je gevoelens te praten. En wie weet, denken sommige van haar vriendinnen er net zo over.) kan/e andere, vergelijkbare situaties gezefenken, herken/e w'af Stella meemaakt? (Spieken bij proefwerken, liegen, etc. Loyaliteit wordt vaak meer gewaardeerd dan eerlijkheid!)*

## 5. TOEPASSEN

---

### A. Toepassingsactiviteit

Vraag: *Waarom zyn de woorden "In den beginne..." zo beroemd geworden? (Omdat het de eerste woorden uit de bijbel zijn. Omdat ze laten zien hoe de wereld geschapen is.) Oe Bergrede is ook een bekenzfe leksl uit de bijbel. Wat zou daar zie reden van kunnen zij"n, denk jij"?*

*Hoe komt liet dat vee/ mensen rfeze woorden kennen, maar bij"na iedereen hef moei/yA vindt om er echf naar te handelen?*

Verdeel de groep in kleinere groepjes en geef ieder groepje een spreuk uit de Bergrede. (Matteüs 5:3-12). Laat hen deze spreuk in eigen woorden herschrijven. Geef de volgende tips mee:

- 'Zalig' betekent 'gelukkig'.
- Gebruik *geen* woorden die ook in de bijbeltekst worden gebruikt maar ga op zoek naar andere woorden.

De gedeeltes van maandag en woensdag van het werkblad geven je misschien goede ideeën.

Geef de groep een paar minuten de tijd om de opdracht uit te voeren. Vervolgens leest iedere groep zijn versie hardop in de volgorde van de Bergrede. Verzamel de resultaten van de groep en plak ze op een groot stuk papier.

Bespreek met de groep wat zij hebben ontdekt tijdens de opdracht. Vergeet niet elk antwoord positief te waarderen!

## **B. Toepassingsvragen**

1. Ken jij mensen uit jouw omgeving die volgens de Bergrede proberen te leven? Hoe zie je dat in zijn/haar leven?
2. Welke spreuk uit de Bergrede is volgens jou het moeilijkst om toe te passen? Waarom?
3. Zet de spreuken uit de Bergrede in een nieuwe volgorde. Zet daarbij de spreuk die volgens jou het meest belangrijk is bovenaan. Leg uit waarom jij voor die volgorde hebt gekozen.

## **6. AFSLUITEN**

---

### **Samenvatting**

#### **Vat de tekst hieronder in uw eigen woorden samen.**

Als je de twee werelden tegenover elkaar zet, is het verschil wel duidelijk. God belooft je een uitdagende en spannende toekomst, als je bereid bent te kiezen voor zijn koninkrijk. Dat wil niet zeggen dat je geen hindernissen zal tegenkomen. Integendeel! Maar die hindernissen wegen niet op tegen de voordelen van zijn koninkrijk. De wereld kan je misschien een prachtige toekomst voorspiegelen, maar in werkelijkheid is dat slechts van korte duur. Ben je ooit wel eens iemand tegengekomen die spijt had van zijn keuze voor God? God spiegelt je geen schone schijn voor. Hij is eerlijk over wat je kunt verwachten; nu, straks en in de toekomst.



## Bijlage 1A

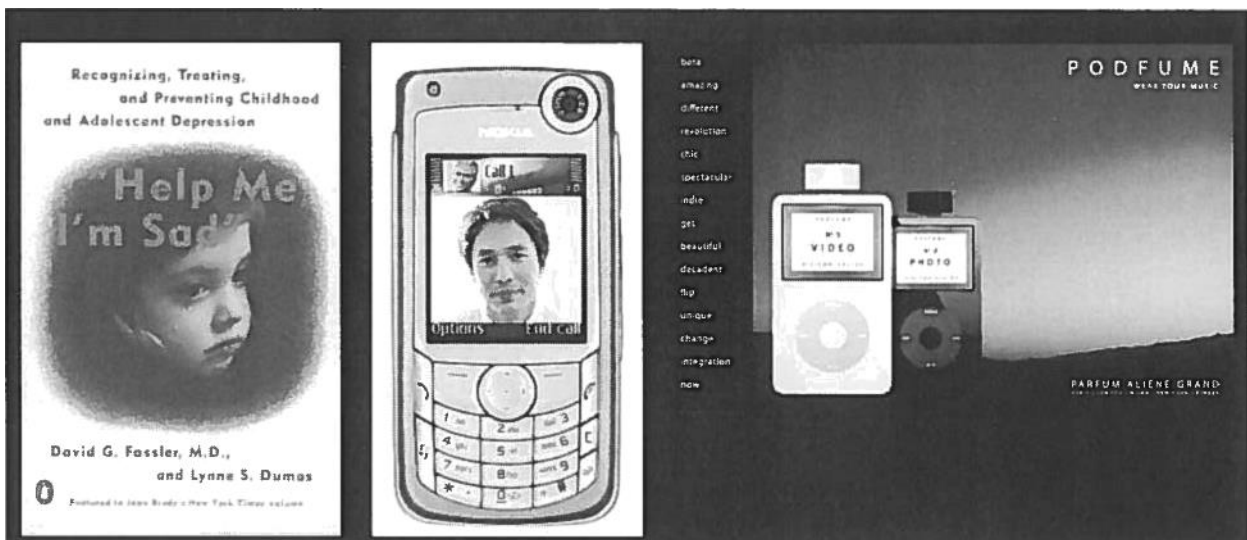
### Maak een advertentie voor het koninkrijk van God.

De advertentie kan in de vorm van een radiospotje, een T-shirt, een advertentie voor een krant, een billboard, etc. etc. Kies zelf de vorm die je wilt gebruiken.

In de advertentie moeten de volgende punten naar voren komen:

Het inwonerschap van het koninkrijk van God is het beste wat een mens kan overkomen. Promoot Gods koninkrijk dus op een hele positieve manier. Je kunt er ook voor kiezen om met humor het verschil tussen het koninkrijk van God en het koninkrijk van "de wereld" te laten zien.

Er moet tenminste één spreuk uit de Bergrede in voorkomen.



**1. VOORBEREIDING****A. De Bijbel****//fapteüs 5:17**

“Denk niet dat ik gekomen ben om de Wet of de Profeten af te schaffen. Ik ben niet gekomen om ze af te schaffen, maar om ze hun volle betekenis te geven.”

*Matteüs 5: 36-40*

“Ook bij uw hoofd moet u niet zweren, want u kunt niet één haar wit of zwart maken. Laat uw ja ja zijn en uw nee nee. Wat u meer zegt, komt van de duivel. Vergeld geen kwaad met kwaad

U hebt gehoord dat er gezegd is: Oog om oog en tand om tand. Maar ik zeg u: verzet u niet tegen wie u kwaad doet. Als iemand u op de rechterwang slaat, draai hem dan ook de linkerwang toe. En als iemand u een proces aandoet en uw hemd wil hebben, geef hem dan ook uw jas.”

*Jifapteüs 7:12*

“Behandel de mensen zoals u door hen behandeld wilt worden. Want dat is waar het om gaat in de Wet en de Profeten.”

**//fapteüs 22:37-40**

Jezus antwoordde: ‘Heb de Heer, uw God, lief met heel uw hart en heel uw ziel, en met heel uw verstand. Dat is het grootste en eerste gebod. Het tweede gebod is even belangrijk als het eerste: u moet uw naaste liefhebben als uzelf. Alles in de Wet en in de Profeten hangt af van deze twee geboden.’

*Romeinen 13:9,10*

Want de verboden: Pleeg geen echtbreuk, bega geen moord, steel niet, begeer niet wat van een ander is, deze en alle andere worden samengevat in dit ene gebod: Heb uw naaste lief als uzelf. Wie zijn naaste liefheeft, doet hem geen kwaad. De wet vindt dus haar vervulling in de liefde.

*Jakobus 2:8-11*

Nu dan, u handelt goed als u dit koninklijk gebod uit de Schrift volbrengt: Heb uw naaste lief als uzelf. Maar als u oordeelt naar het uiterlijk, zondigt u en veroordeelt de wet u als overtreders.

Iemand die heel de wet in acht neemt maar op één punt struikelt, maakt zich schuldig aan overtreding van alle wetten. Want hij die gezegd heeft: Pleeg geen echtbreuk, zei ook: U mag niet doden. Als u geen echtbreuk pleegt maar wel iemand doodt, overtreedt u toch de wet.

**Nalaten 5:22,23**

Maar wat de Geest doet groeien en rijpen, is liefde, vreugde en vrede, geduld, vriendelijkheid, goedheid en vertrouwen, zachtmoedigheid en zelfbeheersing. Daar heeft de wet niets op tegen.

### **Calafen 5:13-15**

“U bent geroepen om vrij te zijn, broeders en zusters. Maar gebruik die vrijheid niet als voorwendsel voor zelfzucht. Nee, wees elkaar juist dienstbaar in een geest van liefde. Want de hele wet is vervat in dit ene gebod: Heb uw naaste lief als uzelf. Maar als u elkaar als dieren bijt en verscheurt, pas dan maar op dat u niet door elkaar verslonden wordt.”

### *Handelingen 4:13*

Met verbazing zagen de leden van de Raad hoe vrijmoedig Petrus en Johannes spraken, terwijl het toch mensen zonder opleiding waren, heel eenvoudige lieden. Ze herkenden hen als metgezellen van Jezus.

## **B. Waar gaat “Op Karakter” over?**

Burger van Gods koninkrijk worden is gemakkelijk. Je maakt een keuze. Je zegt tegen God dat je deel wil uitmaken van zijn koninkrijk. Maar hoe gedraagt een burger van het rijk zich dan? Zijn er dingen die je moet leren. Is er een inburgeringscursus nodig? Wat zijn de belangrijke wetten, de waarden en normen?

Het eerste wat een burger van het koninkrijk mag leren is dat het niet in de eerste plaats om de regels en normen gaat. In het koninkrijk is de eerste les van de inburgeringscursus een kennismaking met God. Wie is Hij? Hoe staat Hij tegenover de mens?

De tweede les laat zien dat de regels en waarden van het koninkrijk gebaseerd zijn op het liefdevolle karakter van God. Achter de *voorschriften* (= regels en wetten) en de *principes* (= waarden en normen) is er de *persoon* (= karaktereigenschappen) van God. Stapje voor stapje maakt hij ons bekend met zijn koninkrijk. Zo kunnen we stapje voor stapje de mens proberen te worden die hij bij onze schepping voor ogen had.

Wanneer kinderen nog klein zijn, kan soms een simpel “Gehoorzaam nu maar en houd verder je mond” voldoende zijn. Maar als kinderen opgroeien tot pubers volstaat dit niet meer. Dan moet u met iets beters komen dan alleen “omdat ik het zeg”.

In *Deutronomium 6:f-9* vertelt God aan Israël hoe je elke nieuwe generatie kan laten opgroeien in het geloof. De vraag blijft echter, wat u tieners vandaag moet antwoorden als zij u naar het hoe en waarom vragen? Het enige antwoord dat dan volstaat, is een persoonlijk getuigenis. Vertel hen van de God die van mensen houdt. De God die door de eeuwen heen mensen heeft geïnspireerd en geleid. De God die zich laat vinden in de Bijbel en die in het leven van Jezus een voorbeeld heeft gegeven dat absoluut de moeite waard is om te volgen.

## **C. Wat is het doel van deze les?**

Aan het einde van deze les zijn de tieners in staat om:

1. een omschrijving te geven van het begrip ‘karakter’,
2. te begrijpen wat karaktervorming volgens de bijbel is;
3. te verwoorden dat karaktervorming meer is dan het “gehoorzamen van regeltjes”. Het gaat er om dat God met hen aan de slag gaat.

## **D. Wat heeft u nodig aan materiaal?**

### **U'oor rfe rubriek Starten**

Activiteit A: Lege pot (mayonaise of jam o.i.d.), tafeltennisballetjes, knikkers, rijst.

Activiteit B: Voedingskleurstof (of limonadesiroop), een glas, een fles met water, een pan die groot genoeg is voor de fles.

### **V'oor de rubriek Verbinding leggen**

Bijbels, lesmateriaal, papier, pennen of potloden.

Voor de rubriek *ToeRassing*

Papier, pennen of potloden, schoolbord of flipover.

## 2. OVERBRUGGEN

---

### A. De afgelopen week

Geef de groep ca. 10 minuten de tijd om:

- 1 te vertellen welke tekst zij uit het woensdaggedeelte hebben gekozen als *tekst van de week*. Geef ze de gelegenheid om hun tekst uit het hoofd op te zeggen.
2. hun eigen stelling te vertellen, (zie hiervoor gedeelte van maandag). Vergeet niet om de groep te wijzen op citaten die wellicht uit andere (niet christelijke) bronnen afkomstig zijn. Dit soort citaten komt echter niet in alle lessen voor.
3. de antwoorden te bespreken die bij het gedeelte van zondag zijn gegeven. Zo mogelijk, de antwoorden downloaden van het *bulletin board* van <http://RealTimeFaith.adventist.org> . Bespreek de verschillende antwoorden in de groep en sluit af met de ideeën uit het gedeelte van de handleiding 'Waar gaat "Op karakter" over?'

Als u een grote groep hebt, maak dan verschillende kleinere groepjes, eventueel onder leiding van een andere volwassene.

### B. Alternatieve onderdelen

- »> Zangdienst
- >> Zending (zie ook <http://RealTimeFaith.adventist.org>)
- >> Nieuws van andere projecten.

## 3. STARTEN

---

**Opmerking vooraf.** Stel vooraf uw eigen programma samen uit de verschillende mogelijkheden die worden geboden in de rubrieken: — *Start, Verbinden, Toepassen en Afsluiten*. U kunt onmogelijk alles gebruiken. In de rubriek *starten* vindt u meestal 3 keuze mogelijkheden: 2 activiteiten en 1 illustratie. Kies in ieder geval een van de twee activiteiten en gebruik de illustratie als u denkt dat deze bijdraagt aan het geheel. Ook in de rubriek *verbinden* wordt u een keuze voorgelegd. U kunt onmogelijk alle drie de suggesties uitvoeren binnen de tijd die beschikbaar is. De rubriek *toepassing* bevat een activiteit en een serie vragen. Beide zijn bedoeld om de stof te verwerken en eigen te maken.

Het is van belang de groep actief bij de stof te betrekken. Daarom zijn de verschillende activiteiten bedacht. Actief met elkaar werken schept een onderlinge band en respect voor elkaar.

Aarzel niet om de aandacht weer op de les van deze week te vestigen, als de discussie te ver mocht afdwalen.

## A. Startactiviteit

*Stap 1* Benodigheden: Een lege pot (mayonaise, jam, o.i.d.), tafeltennisballetjes, knikkers en rijst. Thema van het proefje is *'first things first'* oftewel, het belangrijkste komt eerst.

Opdracht: Probeer alle voorwerpen in de pot te krijgen.

*Stad 2* Doe dit proefje eerst thuis. Zo bent u er zeker van dat u de juiste hoeveelheden hebt.

*SUB 3* Vertel: Ik ga al deze voorwerpen in de pot proberen te krijgen. De rijst, de knikkers en de tafeltennisballetjes zijn natuurlijk niet zomaar voorwerpen. Ze staan allemaal symbool voor iets anders. Begin met de rijst in de pot te doen. Vertel: Nu gaan de knikkers. De pot is nu voor ongeveer tweederde gevuld. Vertel: En tot slot de tafeltennisballetjes. Uiteraard zullen deze niet meer in de pot passen. Vraag de groep of zij een beter idee hebben en voer dat uit. Er zijn twee manieren:

1. Begin met de tafeltennisballetjes, voeg dan de knikkers toe en laat tot slot langzaam de rijst in de pot stromen zodat de gaten tussen de grotere voorwerpen helemaal worden opgevuld.
2. Begin met een tafeltennisbal, dan een knikker, en dan een beetje rijst. Herhaal dit patroon, totdat alles vol is.

Vertel: Ik wil je vertellen waarom ik dit proefje heb gedaan. Als je als burger alleen de regels kent en uitvoert, kan het zijn dat je niet weet waarom die regels er zijn. Regels zijn er niet zomaar. Ze zijn gebaseerd op waarden en christenen brengen waarden in verband met God. Moeilijk? Misschien is dit duidelijker. De tafeltennisballetjes staan symbool voor God — wie en hoe hij is. De knikkers staan voor de principes, de waarden en normen — ideeën die in alle tijden en in alle omstandigheden waar zijn. De rijst staat voor de voorschriften — wetten en regels die het leven van alle dag ordenen.

Als je begint met de regels kan het heel goed zijn dat je er nooit achter komt *wie* God is en *hoe* hij is. De voorschriften staan dan alleen maar in de weg, en ontnemen je als het ware het zicht op God. Daarom moet je altijd bij hem beginnen. Wie is hij?

*Napraten* Vraag: *Wat kan je van dit proefje leren?* (Er is een goede en een verkeerde manier om dit te doen. Als je niet met het belangrijkste begint, gaat het je nooit lukken.)

Vertel: Zo is het nu ook met het leven van een christen. Het begint bij God. Als God rechtvaardig is, moeten eerlijkheid en integriteit ook in mijn leven zichtbaar zijn. Als ik zo naar de regeltjes kijk, zijn ze niet langer vervelende voorschriften die mij alleen maar beperken. Integendeel! Zij helpen mij herinneren waarom ik het doe en op wie ik wil lijken.

Vraag: *Hoe ging Jezus om met regels? Kun je een antwoord vinden in Matteüs 7:12, Matteüs 22:39,40; Romeinen 13:9,10?*

Vertel in eigen woorden wat het verschil is tussen regels, waarden en Gods persoonlijkheid.

### Voorbeeld voor gespreksleider:

<i>God is liefde</i>	<i>(God als basis)</i>
<i>Heb je naaste lief als jezelf</i>	<i>(waarde)</i>
<i>Rij“ niet door rood licht</i>	<i>(regel gebaseerd op waarde)</i>

## B. Alternatieve startactiviteit

*Stap 1* Benodigheden: Kleurstof (voor voedsel of limonadesiroop), een glas, een fles, een bak of emmer, groot genoeg om de fles te zetten en een handdoek. Doel van het proefje is om te laten zien hoe het leven van een christen kan veranderen. Het gaat er om slechte dingen weg te halen, maar om goede dingen toe te laten. Het is een illustratie hoe je God ruimte moet geven in je leven om je tot een volwaardige burger van zijn rijk te maken.

*Stap 2* Giet een glas voor  $\frac{1}{4}$  vol met water uit de fles. Voeg een druppel kleurstof toe en roer goed. De opdracht is om het water nu weer helder te maken, zonder het glas leeg te gieten. *Vraag: Hoe krijg je het water weer helder en drinkbaar, zonder het glas leeg te gieten?* (Je kan de kleurstof er niet zomaar uit halen. Sommigen zullen wellicht zeggen dat je het moet koken of er zuiveringstabletten in moet doen. Maar aangezien niemand van ons zuiveringstabletten bij zich heeft, is dat geen optie. Je raakt de kleur ook niet kwijt door het water te koken.)

**Vertel:** De enige manier die ik ken is om er meer 'goed' water bij te doen. Schenk een beetje schoon water uit de fles in het glas, zodat de kleurstof wat lichter wordt. Kon je zien wat er veranderde? Giet beetje bij beetje steeds meer water in het glas, net zoveel zodat het uiteindelijk overloopt. Ga door totdat alle kleur uit het water is verdwenen en het water weer helder is. Mocht u niet genoeg water hebben om op te gieten, dan is dat niet erg. Het kleurverschil zal groot genoeg zijn, om het doel van het proefje duidelijk te maken.

*Naf, raten* *Vraag: Welke les kan je hieruit leren? In welke opzichten lijkt het proefje op onze strijd om echte en serieuze burgers van Gods rijk te worden? Is de hoeveelheid water die je uit de fles in het glas giet van invloed op het uiteindelijke resultaat? Waar zouden de fles, het glas, de kleurstof en het water symbool voor kunnen staan volgens jou?*

## C. Startillustratie

### **Vertel in uw eigen woorden het volgende verhaal:**

In 1985 probeerden de medewerkers van de researchafdeling van de Matsushita Electric Company een nieuwe broodbakmachine te ontwikkelen. Ze waren al een eind op weg, maar het lukte maar niet om de machine het deeg goed te laten kneden. Wat ze ook probeerden. Als het brood uit de machine kwam was de korst verbrand terwijl het brood van binnen nog lang niet gaar was. Alles werd onderzocht en getest. Zelfs röntgenapparatuur kwam er aan te pas om het deeg te analyseren. De onderzoekers konden het defect niet vinden.

Uiteindelijk kwam een computerdeskundige Ikuko Tanaka met een oplossing. Zij wist dat in het Osaka International Hotel het beste brood van heel Japan werd gemaakt. Waarom zou dat brood niet als voorbeeld kunnen dienen? Ikuko maakte een afspraak met de bakker en ging naar zijn bakkerij in het hotel. Daar bestudeerde zij uitvoerig zijn kneedtechniek. Zij ontdekte dat hij het deeg niet alleen kneedde, maar ook uit elkaar trok. Met een paar kunstgrepen werd deze techniek ook in de broodbakmachine gestopt. In het eerste jaar dat de vernieuwde machine op de markt was, brak het alle verkooprecords.

Sommige dingen kun je nu eenmaal niet ontdekken in een laboratorium. Zelfs niet met de meest geavanceerde apparatuur. Sommige dingen kan je alleen maar ontdekken als je de moeite en de tijd neemt om je in iemand anders te verdiepen. — *Uit: Ikujiro Nonaka, "The Knowledge-Creating Company" in Harvard Business Review on Knowledge Management (Harvard Business Review Press, 1998), pp 26-27*

**Vertel:** De moraal van dit verhaal? Alleen door goed te kijken naar degene die weet hoe je brood maakt, waren anderen in staat om het na te maken. Wil je dus leren leven als christen, dan zul je dus goed moeten kijken naar het voorbeeld dat Jezus ons heeft gegeven. *Vraag:*

Welke *karaktoreigenschappen horen yo/gens/om bij* een inwoner van Gods koninkrijk? (Vriendelijkheid, eerlijkheid, optimisme, betrouwbaarheid, moed)

#### 4. VERBINDEN

---

##### A. Verbinding maken met het koninkrijk

**Vertel:** Vroeger, in de oudheid, had iedere stam zijn eigen kenmerken. Hierdoor konden mensen elkaar makkelijker herkennen. Zo kan je ook van de inwoners van Gods koninkrijk zeggen dat ze bepaalde kenmerken hebben waaraan je ze kan herkennen. Christenen zou je moeten herkennen aan de manier waarop ze leven, aan hun levensstijl, zeggen we vandaag de dag. Als we echt als christenen willen leven zullen we goed moeten kijken naar onze 'bron', Jezus, en het voorbeeld dat hij ons heeft gegeven.

**Vraag:** *Wat zeiden de foeschoow'ers legen elkaar toen ze disc'fj)e !e J7 hoorden spreken na de opstanding van Jezos\** Het antwoord kan je vinden in Handelingen 4:13. (De mensen zeiden dat ze duidelijk konden zien dat de discipelen samen met Jezus waren geweest.)

*V'o/gens Jezos zij"n voorschriften en regels afgeleid van een grotere waarheid. Welke waarheid tec/oe/f hij"?* Het antwoord vind je in: Matteüs 7:12; Matteüs 22:37-40; Romeinen 13:9; 1 Johannes 4:7-9. (Jezus leerde de mensen dat het naleven van geboden voortkomt uit het hoogste gebod: de liefde. Daarom zeggen we ook "God is liefde".)

**Vertel:** Het idee van *regels, waarden en persoon* (precept, principle and person) is afkomstig van Joshua McDowell. Hoe was het ook al weer?

God is liefde	(de <i>persoon</i> van God is belangrijk)
Heb je naaste lief als jezelf	( <i>waarde</i> gebaseerd op het feit dat God liefde is en het daarom belangrijk vindt dat wij ook liefhebben)
Verboden om door rood te rijden	( <i>regel</i> . Je brengt het leven van een ander niet in gevaar)

Vaak is het niet zo moeilijk om de regels te herkennen. Bijvoorbeeld "je mag niet liegen". **Vraag:** *Wat is de achterliggende waarde van de regel "Je mag niet stelen"?* (Het principe dat hieraan ten grondslag ligt heeft te maken met eerlijkheid. Eerlijkheid is een waarde die voor iedereen, altijd en overal geldt.) *En waar komt het waarde "eerlijk"heid" vandaan?* (Eerlijkheid is een karaktereigenschap die je ook in het leven van Jezus terugziet. ) *Waarom zoo ik eerl "k moefen zyn\** (Omdat God eerlijk is!)

**Vraag :** *loon/e een Nc èi f' regels oil de bij"bel noemen\** (De 10 geboden. Niet liegen. Niet stelen.) *kan je, van rfe regels c/ie/e net noemc/e, ook de achterliggende waarde benoemen?* (De achterliggende waarde van "niet liegen" is eerlijkheid en waarheid, etc.) *Hoe zie/e c/eze waarden fero g in de persoon van God?* (God is waarheid. Hij liegt niet.)

##### B. Verbanden leggen met de illustratie

Vraag iemand om het verhaal uit het Sabbatgedeelte van het werkblad voor te lezen of in eigen woorden te vertellen.

**Vraag: Oenkly dat w'e van anrferen kunnen leren? W'aarom is c/af?'** (Wij kunnen ons identificeren met anderen. Wij kunnen de gevolgen zien van de daden van anderen.) Wie is

/otzw goec/e v'oorbee/cl?' Heb jij mensen in je omgeving van wie je hebt kunnen leren en die je bewondert om hun positieve instelling? Mocht het idee van *regel, principe, persoon* nog niet eerder ter sprake zijn gekomen, dan is daar nu gelegenheid voor.

### C. Verbanden leggen met het dagelijks leven.

Geef iedereen een pen, papier en het werkblad van deze week (voorzover ze dat nog niet in hun bezit hebben).

*Opdracht 1:* Stel dat jij in een persoon 3 karaktereigenschap zou mogen implanteren die de wereld positief zouden veranderen. Welke eigenschappen zou jij kiezen? Waarom? Kijk voor ideeën ook op het werkblad bij de gedeeltes van maandag en woensdag.

*Opdracht 2:* Bedenk ten minste 5 karaktereigenschappen die op dit moment hard nodig zijn in de wereld en die voortkomen uit de bijbel. Schrijf naast elke eigenschap de naam van een persoon uit de bijbel die deze eigenschap had.

Bespreek de lijstjes met de groep.

Vraag: *Welke karaktereigenschap, \*s volgens/om hef moei/yAsf le ontwikkelen? Kan/le uil/eygen waarom\** Denk hierbij bijvoorbeeld aan negatieve eigenschappen waar jij, en/of een ander, veel last van hebben. Bedenk vervolgens welke positieve eigenschap daarbij tegenover staat.

## 5. TOEPASSEN

---

### A. Toepassingsactiviteit deel 1

*Stap 1* Bespreek met de groep het verschil tussen karakter, persoonlijkheid en reputatie. Maak gebruik van voorbeelden om dit onderscheid duidelijk te maken.

*Karakter* — eigenschappen die jou onderscheiden van anderen.

*Persoonlijkheid* — de manier waarop jij handelt, doet en omgaat met anderen.

*Reputatie* — de manier waarop anderen jou zien en hoe zij over jou denken.

*Stap 2* Voor deze oefening is het nodig dat iedereen elkaar een beetje kent. Als er gasten in de groep zijn, geef hen dan de gelegenheid om zich voor te stellen en iets te vertellen over wie zij zijn en wat ze wel (of niet) leuk vinden. Splits de groep in tweetallen. Dit zijn de partners die positieve dingen over elkaar gaan vertellen.

*SUB 3* Schrijf de volgende drie vragen op een flipover of whitebord. U heeft dat natuurlijk al van tevoren gedaan!

1. Welke karaktereigenschappen kunnen jullie noemen? (karakter)
2. Hoe zou jij de persoonlijkheid van jouw partner beschrijven? Welke woorden zou jij gebruiken? (*persoonlijkheid*)
3. Welke positieve dingen denk jij dat *anderen* zouden zeggen over jouw partner en de manier waarop hij/zij in het leven staat? (*reputatie*)

Beantwoord vraag 1 met de gehele groep.

Vraag iedereen afzonderlijk om vraag 2 te beantwoorden

Vraag iedereen afzonderlijk om vraag 3 te beantwoorden.



Iedereen geeft dus een positieve beschrijving van het karakter, de persoonlijkheid en de reputatie van hun partner.

*Napraten* Vraag: Op welke van de drie gebieden (karakter, persoonlijkheid en reputatie) heb jijzelf het meeste invloed? Met andere woorden: wat kan je ontwikkelen of veranderen, en waar heb je weinig invloed op? (*Karakter* staat voor wie en wat je werkelijk bent. Jij kunt hier, samen met Gods hulp wel aan werken om bepaalde aspecten meer te ontwikkelen. *Persoonlijkheid* is het uiterlijke gezicht van je karakter. Uiteraard zal je persoonlijkheid ook veranderen, bijvoorbeeld als je ouder wordt. Je kan erg je best doen om een goede *reputatie* op te bouwen. Maar uiteindelijk is reputatie datgene zoals *anderen* over je denken. En daar heb je bijna geen invloed op. )

## B. Toepassingsactiviteit deel 2

**Vertel** Stel je nu eens voor dat God op deze stoel zit en jouw partner is. Laten we hem dezelfde vragen stellen. Verwijs naar de vragen op het bord. Werk in tweetallen. Moedig de groep aan om eerlijk te zijn, vooral als het gaat om de vraag m.b.t. de reputatie — Hoe denken anderen werkelijk over God? Welke reputatie heeft hij bij verschillende groepen in de samenleving? Gebruik zondig ideeën uit de gedeeltes van maandag en woensdag. Besprek de resultaten in de groep.

*Napraten* Vraag: *Waarom is het nuttig om nu en dan eens over de eigenaardigheid/en van/e karakter na te denken\** Soms zijn we zo druk bezig met ons dagelijks leven, dat we ons geen tijd gunnen om af en toe even na te denken of we nog wel op de goede weg zijn.

Welk gedeelte van de les van deze week spreekt jou het meeste aan? Waarom? Welke karaktereigenschap zou jij deze week centraal willen stellen om verder te ontwikkelen? Waarom? *Helpt het bij* het maken van keuzes als/e weef vrie e/e persoon achter het rege/ is? (Het is niet altijd even duidelijk wat de juiste keuze is. De vraag naar het 'waarom' wordt niet altijd beantwoord door simpelweg de regel toe te passen. Als je weet wat en Wie er aan de basis van de regel liggen, is het makkelijker om de juiste beslissing te nemen.)

## C. Vragen m.b.t. de toepassing

1. Wat is het moeilijkst als je echt als christen wil leven?
2. Eens of oneens? Leg uit waarom.  
" Het is tegenwoordig veel lastiger dan vroeger (bijv. 100 jaar geleden) om naar Gods waarden te leven.
3. In welke van de 10 geboden kun je heel duidelijk *regel, waarde en persoon* van God zien? Welke geboden vind je het moeilijkst? Kan je God nog terugvinden tussen de regels? Waarom wel of waarom niet?
4. Stel: jij ziet dat iemand vals wordt beschuldigd van iets dat hij niet heeft gedaan. Hoe komt het dat je dit als "onrechtvaardig" beschouwt?
5. Kun je een aantal karaktereigenschappen noemen die in alle samenlevingen (christelijk en niet-christelijk) worden gewaardeerd? Kun je ook karaktereigenschappen noemen die echt christelijk zijn?
6. Wat is moeilijker; jezelf zijn wanneer niemand kijkt of net doen alsof, wanneer iedereen kijkt?
7. Tegen jonge mensen wordt vaak gezegd dat 'wat je er in stopt, er ook weer uit komt'. Denk jij er ook zo over? Of zijn er ook uitzonderingen mogelijk? Kun je een voorbeeld geven?

## 6. AFSLUITEN

---

### Samenvatting

#### **Besluit de lesbespreking. Vat de tekst hieronder in uw eigen woorden**

Het lijkt haast onontkoombaar; “regels veranderen, de tijd verandert, mensen veranderen.” Maar kijk dan eens kritisch naar de grote namen van onze geschiedenis die hun voetsporen in de tijd hebben achtergelaten. Welke karaktereigenschappen hadden zij? Eerlijkheid, rechtvaardigheid, medelijden, moed, en integriteit. Het zijn allemaal eigenschappen die we ook in God kunnen vinden. Ga zelf maar na; elke rechtvaardige wet, zoals “wees vriendelijk” of, “je mag niet doden”, vindt zijn oorsprong in God. Waarom? Omdat God de bron van ons leven is. Geen wonder dat, wanneer mensen aan Jezus naar regels vragen om het goede te doen, hij altijd naar God verwijst.

# DE GROTE STRIJD

## DE BLINDEN EN DE OLIFANT

---

### 1. Voorbereiding

---

#### A. De Bijbel

*Mattheüs 4:10*

Daarop zei Jezus tegen hem: 'Ga weg, Satan! Want er staat geschreven: "Aanbid de Heer, uw God, vereer alleen hem.'

***Lukas 10:17-20***

De tweeënzeventig keerden vol vreugde terug en zeiden: 'Heer, zelfs de demonen onderwerpen zich aan ons bij het horen van uw naam.' Hij zei tegen hen: 'Ik heb Satan als een lichtflits uit de hemel zien vallen! Bedenk wel: ik heb jullie de macht gegeven om slangen en scorpioenen te vertrappen en om de kracht van de vijand te breken, zodat niets jullie kan schaden. Verheug je er echter niet over dat de geesten zich aan jullie onderwerpen, maar verheug je omdat jullie naam in de hemel opgetekend is.'

***Johannes 10:7-10***

Hij ging verder: 'Waarachtig, ik verzeker u: ik ben de deur voor de schapen. Wie vóór mij kwamen waren allemaal dieven en rovers, maar de schapen hebben niet naar hen geluisterd. Ik ben de deur: wanneer iemand door mij binnenkomt zal hij gered worden; hij zal in en uit lopen, en hij zal weidegrond vinden. Een dief komt alleen om te roven, te slachten en te vernietigen, maar ik ben gekomen om hun het leven te geven in al zijn volheid.

**Romeinen 6:f6-Y8**

Wanneer u zich als slaaf in iemands dienst stelt, weet u toch dat u hem moet gehoorzamen? Wanneer u de zonde dient, leidt dat tot de dood; wanneer u God gehoorzaamt, leidt dat tot vrij spraak. Maar God zij gedankt: u was slaaf van de zonde, maar nu gehoorzaamt u van ganser harte de leer waaraan u zich hebt toevertrouwd, en bevrijd van de zonde hebt u zich in dienst gesteld van de gerechtigheid.

**Romeinen 8: 28-31**

En wij weten dat voor wie God liefhebben, voor wie volgens zijn voornemen geroepen zijn, alles bijdraagt aan het goede. Wie hij al van tevoren heeft uitgekozen, heeft hij er ook van tevoren toe bestemd om het evenbeeld te worden van zijn Zoon, die de eerstgeborene moest zijn van talloze broeders en zusters. Wie hij hiertoe heeft bestemd, heeft hij ook geroepen; en wie hij heeft geroepen, heeft hij ook vrijgesproken; en wie hij heeft vrijgesproken, heeft hij nu al laten delen in zijn luister. Wat moeten wij hier verder over zeggen? Als God voor ons is, wie kan dan tegen ons zijn?

*Jakobus 4:4*

Trouwelozen! Beseft u dan niet dat vriendschap met de wereld vijandschap jegens God betekent? Wie bevriend wil zijn met de wereld, maakt zich tot vijand van God.

### **1 Johannes 2:15-17**

Heb de wereld en wat in de wereld is niet lief. Als iemand de wereld liefheeft, is de liefde van de Vader niet in hem, want alles wat in de wereld is — zelfzuchtige begeerte, afgunstige inheligheid, pronkzucht —, dat alles komt niet uit de Vader voort maar uit de wereld. De wereld met haar begeerte gaat voorbij, maar wie Gods wil doet blijft tot in eeuwigheid.

Zie ook; Ezechiël 28:13-19; Efeziërs 6:10-18; en aanvullende teksten in het lesboekje.

## **B. Waar gaat de “De Grote Strijd” over?**

Deze week staat de strijd tussen goed en kwaad centraal. En dit is niet zomaar een strijd — God zelf ligt onder vuur!

Sommigen denken bij de strijd tussen goed en kwaad aan een heftig, bijna letterlijk gevecht tussen God en Satan. Maar dan wordt voorbij gegaan aan het feit dat ook de satan, de tegenstander, een schepsel is. Het kwaad zal niet overwinnen. God blijft trouw aan de orde die hij geschapen heeft. Daarin staan liefde en vrijheid boven macht en dwang.

Een paar aspecten van deze hemelse strijd springen in het oog;

1. Gods karakter wordt op de proef gesteld;
2. Het ontstaan en bestaan van het kwaad onttrekt zich aan het menselijk begrip. het kwaad komt zowel van binnenuit als van buitenaf;
3. Als burger van Gods koninkrijk mag je er zeker van zijn dat het kwade niet het laatste woord zal hebben.

Wie het kwaad enigszins wil begrijpen, moet geen kwaad doen, maar moet God leren kennen.

## **C. Wat is het doel van deze les?**

Aan het einde van deze les zijn de tieners in staat om:

1. manieren te herkennen waarop beeldvorming onze kijk op anderen beïnvloedt;
2. een aantal eigenschappen van God en Satan te noemen;
3. de keuze te maken om voortaan Gods naam hoog te houden.

## **D. Wat heeft u nodig aan materiaal?**

*Voor alle rubriek Starten*

Activiteit A: iemand uit de gemeente die een interessant leven heeft, kaartjes van papier met vragen die gesteld kunnen worden. Deze vragen kunt u eventueel zelf thuis voorbereiden.

Activiteit B: schaal met verschillende soorten fruit (of andere voorwerpen), papier, potloden/pennen.

*Voor de rubriek Verbinding maken*

Bijbels, lesmateriaal

*Voor de rubriek toepassen*

Activiteit A: Bijbels en lesmateriaal.

## 2. OVERBRUGGEN

---

### A. De afgelopen week

**Geef de groep ca. 10 minuten de tijd om:**

- 1 te vertellen welke tekst zij uit het woensdaggedeelte hebben gekozen als *tekst van de week*. Geef ze de gelegenheid om hun tekst uit het hoofd op te zeggen.
2. hun eigen stelling te vertellen, (zie hiervoor gedeelte van maandag). Vergeet niet om de groep te wijzen op citaten die wellicht uit andere (niet christelijke) bronnen afkomstig zijn. Dit soort citaten komt echter niet in alle lessen voor.
3. de antwoorden te bespreken die bij het gedeelte van zondag zijn gegeven. Indien mogelijk, download dat de antwoorden van het *bulletin board* van <http://RealTimeFaith.adventist.on>. Bespreek de verschillende antwoorden in de groep en sluit af met de ideeën uit het gedeelte “Wat valt er te zeggen over....” uit de handleiding.

Als u een grote groep hebt, maak dan verschillende kleinere groepjes, eventueel onder leiding van een andere volwassene.

### B. Alternatieve onderdelen

- >>' Zangdienst
- >>' Zending (zie ook <http://RealTimeFaith.adventist.on>)
- »> Nieuws van andere projecten.

## 3. STARTEN

---

**Opmerking vooraf.** Stel vooraf uw eigen programma samen uit de verschillende mogelijkheden die worden geboden in de rubrieken: — *Start, Verbinden, Toepassen en Afsluiten*. U kunt onmogelijk alles gebruiken. In de rubriek *starten* vindt u meestal 3 keuze mogelijkheden: 2 activiteiten en 1 illustratie. Kies in ieder geval een van de twee activiteiten en gebruik de illustratie als u denkt dat deze bijdraagt aan het geheel. Ook in de rubriek *verbinden* wordt u een keuze voorgelegd. U kunt onmogelijk alle drie de suggesties uitvoeren binnen de tijd die beschikbaar is. De rubriek *toepassing* bevat een activiteit en een serie vragen. Beide zijn bedoeld om de stof te verwerken en eigen te maken.

Het is van belang de groep actief bij de stof te betrekken. Daarom zijn de verschillende activiteiten bedacht. Actief met elkaar werken schept een onderlinge band en respect voor elkaar.

Aarzel niet om de aandacht weer op de les van deze week te vestigen, als de discussie te ver mocht afdwalen.

### A. Startactiviteit

Slap 'f Vraag iemand uit uw gemeente in de sabbatschool te komen om iets over zijn/haar leven te vertellen. Kies bij voorkeur iemand die de tieners al enigszins kennen. Het doel is dat de tieners hun ideeën en beelden die zij van deze persoon hebben, kunnen verdiepen en

verbreden door hem/haar vragen te stellen. Zo krijgen zij een beter beeld van de persoon tegenover hen.

*Stap 2* Deel de kaartjes met de vragen uit aan de groep. Hierop staan vragen als: Waar bent u opgegroeid, hoe was uw schooltijd, kunt u iets vertellen over uw werk, wat zijn uw hobby's, waar heeft u een hekel aan, etc. etc.

*Stap J* Vraag de tieners om één voor één hun vraag te stellen.

*Nafragen* Bedank de gast en vraag hem/haar weg te gaan.

Vraao: Welk beeld had je van onze gast, voor dit gesprek? Wat was je eerste indruk? Heb je nieuwe dingen in dit gesprek ontdekt? Ga eens na hoe jij een beeld van iemand vormt. In hoeverre blijf je bij je eerste indruk? Kan je er dan ook wel eens naast zitten? Waarom? Heeft iemand een voorbeeld van een eerste indruk die helemaal fout / helemaal goed bleek te zijn?

Vraao: Zou het zo kunnen zijn dat het besluit van sommige mensen om niet met God verder te gaan, is bepaald door hun eerste indruk van hem?

## **B. Alternatieve startactiviteit**

*Stap Y* Plaats de schaal met verschillende vruchten in het midden van de tafel. Laat de groep er in een kring omheen zitten.

Vertel en geef opdracht: Vandaag gaan we observeren. Dat betekent heel nauwkeurig kijken en daar verslag van doen. Kijk dus goed naar deze schaal en geef een zo nauwkeurig mogelijke beschrijving van wat je ziet. Laat de tieners één voor één vertellen wat ze zien. De beschrijvingen zullen uiteenlopen. Sommige zullen zeer gedetailleerd zijn, andere weer meer thematisch, weer anderen zullen algemeen van karakter zijn.

Vertel: Iedereen keek naar hetzelfde voorwerp. Toch zijn de beschrijvingen die jullie hebben gegeven niet allemaal gelijk. Zo gaat het ook als mensen God proberen te beschrijven. We kijken allemaal naar dezelfde God, maar als wij worden gevraagd om een beschrijving van hem te geven, zullen wij allemaal iets anders antwoorden.

## **C. Startillustratie**

**Vertel in uw eigen woorden het volgende verhaal:**

Tijdens de slag om Waterloo, stond de hertog van Wellington aan het hoofd van het Engelse leger. Bij deze grote veldslag werd Napoleon eindelijk verslagen en kwam een einde aan zijn heerschappij. Het verhaal gaat, dat toen de veldslag eenmaal voorbij was, de hertog van Wellington het nieuws van zijn overwinning zo snel mogelijk naar Engeland wilde sturen. Speciaal voor dit doel was een aantal uitkijkposten ingesteld die het nieuws in code zo snel mogelijk van de ene naar de andere uitkijkpost konden doorsturen. De boodschap luidde: "Wellington heeft Napoleon verslagen bij Waterloo". Plotseling sloeg het weer om, en kwam er een dikke mist opzetten die het onmogelijk maakte om de boodschap goed door te geven. Toen de boodschap uiteindelijk bij de laatste uitkijkpost aankwam, luidde deze "Wellington verslagen". Toen de mist later optrok, werd de boodschap voor alle zekerheid nog eens doorgeseind. En dat leverde aan de andere kant een heel ander verhaal op. — *Michael P. Green, 1500 Illustrations for Biblical Preaching (Grand Rapids: Baker Book House, 2000), p. 304*

Vraag: Hoeyeei van Gods dooi:fsctiap is bij“ ons in ne mist blij“ven hangen? (We begrijpen waarschijnlijk niet alles, maar er blijft genoeg over om met hem op weg te gaan.) Is lief **we/ moye/lyk om** Gods boodschap helemaal te verstaan? (Alles wat we nodig hebben staat in de bijbel.) Welk gecfeefe van 4e boodschap gaat vaak in ele mist v'er/oren\* (Zijn onvoorwaardelijke liefde voor ons. Dat het laatste woord niet aan het kwaad zal zijn. Het goede zal uiteindelijk overwinnen.)

#### 4. DWARSVERBANDEN

---

##### A. Verbinding maken met het koninkrijk

**Leg de tieners in uw eigen woorden het volgende voor:**

Stel je voor dat je een dag voor de finale van het WK Voetbal in de toekomst zou kunnen kijken en de uitslag van de wedstrijd te weten kon komen. Als je zou weten wie er zou gaan winnen, dan zou je de kant van de winnaars kunnen kiezen.

Vertel: Het is altijd erg handig als je vooraf al weet wie er gaat winnen. Als je naar de bijbel kijkt, weet je dat God de strijd tussen goed en kwaad al heeft gewonnen. Het is eigenlijk een gelopen koers. Het ererondje kan beginnen.

Vraag: hoe weef/e Plat hef *kwaad* niet zal ov'erwinnen\* W'e/k 6ewys is er blaf Goal nu al ov'erwinnaar is\* (in het Nieuwe Testament staat dat de opstanding van Jezus het bewijs is dat het kwaad en de dood niet het laatste woord zullen hebben).

Vraaa: Toch is zie *strijd* tussen goez/en *kwaad* niel heiemaal/ *voorbij*". Waar kun je dat aan zien\* (Jezus mag dan wel de dood hebben overwonnen, maar heeft hij ook jou overwonnen? Kan hij voor 100% van je op aan? Er zijn nog altijd mensen die geen burgers van Gods rijk willen zijn).

Vertel: God is liefde en doet het goede. Toch vinden we het nog moeilijk om hem daarin te volgen. Soms vinden we Hem zelfs lastig. Daardoor zien we niet meer dat God het beste met ons voorheeft.

Vraag: Kunnen jullie redenen bedenken waarom je niet voor de volle 100% voor God zou kiezen?

Verdeel nu de werkbladen onder de tieners. Wijs hen op de bijbelteksten in het gedeelte van woensdag.

##### B. Verbanden leggen met de illustratie

Vraag iemand om het verhaal "De blinden en de olifant" uit het Sabbatgedeelte van het werkblad voor te lezen of in eigen woorden te vertellen.

Vraan: Wat gebeurt er in hef *gedicht*? Xz/n/e God yerge/lyken met rfe *oiifant*? St/s/e Gorf Aunf vergelyken mel de *olifant*, waarmee Aun/e ons *dan* vergeiyAen\* (Niemand kan God helemaal kennen. Wij zien allemaal een klein stukje en op grond daarvan bouwen wij onze eigen voorstelling van God. Die voorstelling is niet altijd juist).

Vat samen: Sommige mensen, ook gelovige mensen, denken dat God een strenge meester is die elke fout onmiddellijk bestraft. Andere mensen denken dat God alles maar laat gebeuren. Het doet hem niks als mensen elkaar niet liefhebben. Weer anderen denken dat God sommige dingen niet kan vergeven. Nog weer anderen menen dat Hij niks met de

mensen heeft te maken. Hij laat alles maar op zijn beloop. En er zijn natuurlijk ook mensen die menen dat God helemaal niet bestaat.

Iedereen heeft wel een reden om over God te denken op de manier waarop hij dat doet.

***Is er wel iemand die het hele plaatje ziet (de hele olifant)?***

Christenen geloven dat Jezus precies weet wie en hoe God is. Wat hij daarover heeft verteld staat in het Nieuwe Testament. Sterker nog, christenen geloven dat Jezus in alles wat hij heeft gedaan heeft laten zien wie en hoe God is. Wie Jezus ziet, ziet het hele plaatje. In de Bijbel "tekenen de schrijvers dat plaatje na". Daarom kunnen wij, door de Bijbel te begrijpen, leren om God te begrijpen.

### **C. Verbanden leggen met het dagelijks leven.**

#### **Schets de volgende situatie:**

Je staat in de rij voor de kassa, en er is nog één persoon voor jou. Wanneer deze persoon afgerekend heeft en weggaat, zie je nog net hoe de caissière geld uit de kassa pakt en in haar eigen zak steekt. Je kijkt de caissière stomverbaasd aan, maar zij werpt je een stralende lach toe alsof er niets aan de hand is.

**Vraaa: W'at is/e eersfe gedachte\*** (Ze steelt! Maar dan moet ze het voortaan wel iets minder opvallend doen. Misschien heeft ze wat wisselgeld voorgeschoten uit haar eigen portemonnee. Laat ik haar maar het voordeel van de twijfel geven.)

#### **Vertel nu de rest van het verhaal:**

Wat bleek nu, de persoon voor jou was zijn portemonnee vergeten. Hij kwam daar pas op het moment dat hij moest betalen achter. De caissière had de boodschappen van de man uit haar eigen zak betaald. Opgelucht had de man beloofd gelijk terug te komen, om haar terug te betalen.

**Vertel:** Hier werd je geconfronteerd met je eigen beperkte blik. Je zag niet het hele plaatje, maar slechts een klein stukje. En op dit kleine stukje baseerde je het hele verhaal.

Ons verhaal met God kan net zo gaan. Als we ons slechts op een klein stukje baseren, lopen we de kans dat we verkeerde conclusies trekken. Maar als we de moeite nemen om zijn Woord te bestuderen en open te staan voor wat God ons met de hulp van zijn Geest wil vertellen, heb je kans dat je tot een beeld komt dat heel wat dichter bij de waarheid ligt.

De volgende teksten kunnen je helpen om je beeld compleet te maken:

- > *Het verhaal over goed en kwaad:* Jesaja 14:12-14; Ezechiël 28:13-19; Openbaring 12:7-11;
- »> *Gods karakter:* Jeremia 31:3, 4; Johannes 3:16; Johannes 10:7-10.
- >> *Over mensen die God niet kennen, en het met hem op een akkoordje proberen te gooien:* Jozua 24:15; 1 Samuël 7:3; 1 koningen 18:20, 21; 2 Koningen 17:33-41; Matteüs 6:24.
- »> *Waar je op voorbereid moet zj'n.* Matteüs 4:10, Lucas 10:17-20; Efeziërs 6:10-18; 1 Johannes 2:15, 16.



## 5. TOEPASSEN

---

### A. Toepassingsactiviteit

**Vertel:** Toen het over de strijd tussen goed en kwaad ging, antwoordde een tiener ooit eens: "Oké, er is een strijd tussen goed en kwaad, tussen God en Satan. Maar wat heb ik daar nu mee te maken? Ik houd helemaal niet van vechten!" Dat is natuurlijk ook waar. Maar je bent wel inzet van die strijd.

**Vertel:** Je kunt je innerlijke strijd om het goede te doen vergelijken met twee leeuwen die in jou zitten. De ene leeuw staat voor het goede, de andere voor het kwade. Zij zijn met elkaar in gevecht in strijd om de macht. Als je de boosaardige leeuw te eten geeft, dan kan je wel nagaan wie er gaat winnen. Als je beide tevreden probeert te houden, wat zal dan de uitkomst zijn? Waarschijnlijk een zenuwslopend gevecht om dan weer loyaal aan God te zijn, en dan weer Satan tevreden te stellen. En tot slot, wat zal er gebeuren als je alleen de goede leeuw voert? De boosaardige leeuw zal uiteindelijk zijn kracht verliezen om dag in dag uit op jacht te gaan.

Samen lezen: Efeziërs 6:10-18. Lees Romeinen 7: 21-25. Het kwaad kan van buiten en van binnen ons komen. Als je het kwaad (of zoals de Bijbel het noemt, de zonde) in drie woorden wil samenvatten klinkt het zo: *gebrek aan liefde*.

*Waarom is lief kwaad, ele zonde dan zo erg\** Omdat God ons liefheeft en wij zijn liefde niet altijd beantwoorden. Dat doet pijn.

Mocht u dat nog niet hebben gedaan, dan kunt u nu het werkblad van deze week uitdelen.

**Vraaa: W'eike van de cifafen oil i:le gei:feelles van maandag en w'oenscfag spreekt/e hef meesfe aan? Wat sfei/ye v'oor bij" lief v'oeren van ele goefce /eeow\*** (Bidden, bijbel lezen, naar de kerk gaan.) **W'af sfel/ye voor bij" hef yoeren van 4e boosaardige /eeow?'** (toegeven aan egoïsme, ongehoorzaam zijn, kwetsend zijn voor anderen.)

### B. Vragen m.b.t. de toepassing

Maak eventueel gebruik van een flipover of whitebord om de vragen op te schrijven. Maak wel een keuze.

1. De meeste mensen denken niet echt na over wat ze van God vinden — ze geloven alleen maar wat ze zien! Eens / oneens
2. Maak een keuze: Wat is belangrijker om te weten over de strijd tussen Goed en Kwaad;
  - a. het antwoord op de vraag waarom God nog steeds geen einde heeft gemaakt aan het lijden in de wereld;
  - b. zijn belofte dat hij er ooit een einde aan zal maken te kennen?
3. Ga af op hetgeen jij in de bijbel hebt gelezen: Welk woord past beter bij God — rechtvaardig of liefdevol? (Er bestaat geen middenweg. Je moet een kant kiezen)  
Rechtvaardig 1..2..3..4..5..6  
Liefdevol 1..2..3..4..5..6
4. Welke beloftes worden er gedaan in de teksten in de gedeeltes van maandag en woensdag?
5. Wij weten al hoe de strijd tussen goed en kwaad zal aflopen. Hoe kan deze uitslag je helpen in je dagelijkse leven?

6. Ken jij mensen in je omgeving die hun mening over God al klaar hebben, zonder dat ze, naar jouw mening, over genoeg informatie beschikken?
7. Wat gebeurt er als je de twee leeuwen allebei evenveel voedsel geeft?

## 6. AFSLUITEN

---

### Samenvatting

#### **Besluit de lesbespreking. Vat de tekst hieronder in uw eigen woorden samen**

De strijd tussen goed en kwaad gaat eigenlijk helemaal niet over Satan, maar over God. We weten dat het kwade uiteindelijk zal verliezen. Maar in de tussentijd staat Gods reputatie ter discussie.

Wanneer we maar een klein stukje zien en niet het grote geheel, is het moeilijk om een goede keuze te maken. Gelukkig hebben we de bijbel. Daarin kan je vinden wie en hoe God is. Hij wil graag dat je hem leert kennen. In de bijbel laat hij zien wat hij heeft gedaan in het verleden, en wat hij vandaag met jou van plan is.

Weinig mensen zullen direct voor een verbond met het kwaad kiezen. Velen blijven een beetje in het midden hangen. Wat is het gevolg daarvan voor de wereld om hen heen? Waarom zou een echte keuze voor het burgerschap van Gods koninkrijk beter zijn?

## 1. Voorbereiding

### A. De Bijbel

#### Jeremia 13:23

Inwoners van Jeruzalem, kan een Nubiër zijn huidskleur veranderen of een panter de vlekken op zijn vel? Zo kunnen jullie niets goeds doen, bedreven als jullie zijn in het kwaad!

Johannes 6:29,30

'Het enige dat God u vraagt te doen is: geloven in hem die hij gezonden heeft,' antwoordde hij hun. Ze zeiden: 'Kunt u ons een wonderteken laten zien? Dan zullen we u geloven! Wat kunt u doen?'

#### Romeinen 3: 22, 23

God rechtvaardigt de mensen door hun geloof in Jezus Christus, hij spreekt allen vrij die geloven. Er is geen verschil meer tussen de een en de ander: alle mensen hebben gezondigd en moeten het stellen zonder Gods heerlijke aanwezigheid.

**(Voorstel: vers 22 toevoegen)**

#### Handelingen 2:27,28

Want u levert mij niet over aan het dodenrijk, U wijst mij de weg naar het leven, uw nabijheid zal mij vervullen met vreugde. u laat me niet vergaan, ik ben u toegewijd.

#### Handelingen 8:34-39

'Vertel me,' vroeg de kamerheer aan Filippus, 'over wie zegt de profeet dit? Over zichzelf of over een ander?' En Filippus begon te spreken. Uitgaande van die woorden uit de Schrift verkondigde hij hem het goede nieuws over Jezus. Onderweg kwamen ze langs een water. 'Kijk, hier is water!' zei de kamerheer. 'Wat is er tegen dat ik gedoopt word?'

Hij liet de wagen stilhouden. Ze gingen beiden het water in, zowel Filippus als de kamerheer; en Filippus doopte de man. Toen ze uit het water kwamen, nam de Geest van de Heer Filippus weg. De kamerheer zag hem niet meer. Hij zette zijn tocht voort; het was hem blij te moede.

#### Handelingen 16:30,31

Hij (*i.e. de cipier*) bracht hen (*i.e. Paulus en Silas*) naar buiten en vroeg: 'Alstublieft, zeg mij, wat moet ik doen om gered te worden?' Geloof in de Heer Jezus,' antwoordden ze, 'en u zult gered worden, u en de uwen.'

Kijk in de studiewijzer voor andere, aanvullende teksten.

### B. Waar gaat "Met je rug tegen de muur" over?

Het is de belangrijkste boodschap van de Bijbel — je wordt gered door genade en geloof in Jezus. Voor diegenen die al lang christen zijn, zijn deze woorden wellicht gesneden koek, maar voor tieners zijn dit woorden en begrippen uit een vreemde, andere wereld.

De kerngedachte van deze week is het feit dat wij God nodig hebben. Op eigen kracht kunnen wij onze redding niet bewerkstelligen. Soms moeten mensen eerst helemaal aan de

grond zitten voordat zij kunnen toegeven dat zij God nodig hebben.

Wij, sabbatschool- en jeugdleiders, hebben de taak om jongeren te wijzen op het feit dat je niet aan de grond hoeft te zitten voordat je tot geloof komt. We moeten het belang van geloof en vertrouwen op God bepleiten, zonder dat we te kort doen aan de mogelijkheden die zij in zich hebben en die zij met zijn hulp kunnen ontplooiën. Geloof sluit succes en “het goede leven” niet uit.

Tieners, vooral de twaalf- tot veertien jarigen, kunnen snel het gevoel krijgen dat ze van alle kanten ingeperkt worden door regeltjes — thuis, op school en ook nog in de kerk. Laat merken dat het God niet gaat om de regels, maar om de mens. Dus ook de tiener.

### C. Wat is het doel van deze les?

Aan het einde van deze les zijn de tieners in staat om:

1. in te zien dat je Gods liefde niet hoeft te verdienen;
2. te beseffen dat zij God nodig hebben, ongeacht hoe zij op dit moment in het leven staan;
3. zelf hun geloof in Jezus onder woorden te brengen.

### D. Wat heeft u nodig aan materiaal?

#### **Voor de rubriek Starten**

Activiteit A: een aantal goedkope cadeautjes, ingepakt in cadeaupapier, één duurder cadeau (ook ingepakt), kopieën van de puzzel op pag. , pennen/potloden.

Activiteit B: stroken papier met daarop een aantal tegenstellingen geschreven, plakband of spelden.

#### **Voor de rubriek Verbinding maken**

Bijbels, schoolbord of flipover, lesbladen.

## 2. OVERBRUGGEN

---

### A. De afgelopen week

**Geef de groep ca. 10 minuten de tijd om:**

1. te vertellen welke tekst zij uit het woensdagedeelte hebben gekozen als *tekst van de week*. Geef hen de gelegenheid om hun tekst uit het hoofd op te zeggen.
2. hun eigen stelling te vertellen, (zie hiervoor gedeelte van maandag). Vergeet niet om de groep te wijzen op citaten die wellicht uit andere (niet christelijke) bronnen afkomstig zijn. Dit soort citaten komt echter niet in alle lessen voor.
3. de antwoorden te bespreken die bij het gedeelte van zondag zijn gegeven. Indien mogelijk, download dat de antwoorden van het *bulletin board* van <http://RealTimeFaith.adventist.org>. Bespreek de verschillende antwoorden in de groep en sluit af met de ideeën uit het gedeelte “Wat valt er te zeggen over. . .” uit de handleiding.

Als u een grote groep hebt, maak dan verschillende kleinere groepjes, eventueel onder leiding van een andere volwassene.

## B. Alternatieve onderdelen

- >» Zangdienst
- » Zending (zie ook <http://RealTimeFaith.adventist.org>)
- » Nieuws van andere projecten.

## 3. STARTEN

---

**Opmerking vooraf.** Stel vooraf uw eigen programma samen uit de verschillende mogelijkheden die worden geboden in de rubrieken: — *Start, Verbinden, Toepassen en Afsluiten*. U kunt onmogelijk alles gebruiken. In de rubriek *starten* vindt u meestal 3 keuze mogelijkheden: 2 activiteiten en 1 illustratie. Kies in ieder geval een van de twee activiteiten en gebruik de illustratie als u denkt dat deze bijdraagt aan het geheel. Ook in de rubriek *verbinden* wordt u een keuze voorgelegd. U kunt onmogelijk alle drie de suggesties uitvoeren binnen de tijd die beschikbaar is. De rubriek *toepassing* bevat een activiteit en een serie vragen. Beide zijn bedoeld om de stof te verwerken en eigen te maken.

Het is van belang de groep actief bij de stof te betrekken. Daarom zijn de verschillende activiteiten bedacht. Actief met elkaar werken schept een onderlinge band en respect voor elkaar.

Aarzel niet om de aandacht weer op de les van deze week te vestigen, als de discussie te ver mocht afdwalen.

### A. Startactiviteit

*Stap 1* Pak voor iedere tiener van de groep een klein cadeautje in, bijvoorbeeld een pen, een potlood, gum, boekenlegger, etc. Pak ook één duur cadeau in, iets waarvan u zeker weet dat iedereen dat graag zou willen hebben, bijv. een CD, een cadeaubon, etc.

*Stap 2* Geef de groep bij binnenkomst de woordpuzzel of een kleine quiz als u die beter geschikt acht. Zorg er wel voor dat de puzzel voor iedereen goed te doen is. Het is belangrijk dat iedereen de puzzel/quiz op kan lossen. Moedig de groep aan om samen te werken.

*Stap J* Waarschijnlijk zal degene die het eerste klaar is, dit ook hardop melden. Vraag hem/haar dan om even te wachten totdat iedereen de puzzel heeft opgelost. Wanneer iedereen klaar is met de puzzel/quiz, zegt u dat iedereen een prijs krijgt. Overhandig de cadeautjes, en let er vooral op dat het dure cadeau *niet* gaat naar degene die het eerste klaar was!

*Napraten Vraag: Wat vond je van alle cadeautjes olie/ollie hegggen gekregen?* (Prima, leuk, maar verder niets bijzonders). *Wat vond jij? (naam van cadeautje lief duurdere cadeautje heeft gekregen) van je cadeau?* (Erg leuk, mooi) *Heb jij? iefs bijzonders of iets extra's gecfaan waardoor jij? een duurdere cadeau verdiende?* (Nee). Vraag ook aan degene die het eerste klaar was of hij het oneerlijk vond dat hij niet het duurdere cadeau had gekregen.

Hoe voel je je doorgaans als je iets moois krijgt dat je eigenlijk niet hebt verdiend? (Blij, verrast, gelukkig) Is God eerlijk? (Dat verwachten we wel van hem.) Geeft God ons wat we verdienen? Of geeft hij ons meer of juist minder dan wat ons toekomt? Hier zijn meerdere antwoorden mogelijk. Als de groep eerlijk is, zullen zij ook hun twijfels vertellen. Misschien gebeuren er in hun leven (of in het leven van mensen in hun omgeving) dingen die zij niet

eerlijk vinden of die zij als onrechtvaardig hebben ervaren. Neem deze twijfels serieus en neem deze verhalen mee in het vervolg van de lesbespreking.

## **B. Alternatieve startactiviteit**

*Stap 1* Maak een lijst met tegenstellingen of woorden die juist bij elkaar horen. Bijvoorbeeld: Romeo — Julia, mes — vork, zon — maan, zomer — winter, zwart — wit. Maak evenveel woordparen als dat er groepsleden zijn en schrijf de afzonderlijke woorden op kaartjes. (Dus 1 woord per kaartje.)

*Stap 2* Neem de kaartjes, en plak (of speld) één kaartje op de rug van iedere tiener. Uiteraard mogen zij niet weten wat er op hun rug staat!

*Stap 3* Het doel van de opdracht is dat ze er achter moeten komen wie of wat zij zijn. Door middel van het stellen van vragen die alleen maar met ja of nee beantwoord kunnen worden, moeten zij raden welk begrip er op hun rug staat. Wanneer zij eenmaal weten wie ze zijn, moeten zij hun "partner" zien te vinden.

*Napraten* Vraag: Vond je het frustrerend om niet te weten welk woord er op jouw rug stond? Hoe vond je het om uit te vinden wat er stond? Was dat leuk, of vond je er juist niks aan? (Een beetje vervelend was het wel. Iedereen was alleen maar bezig om uit te vinden wat er op z'n eigen rug stond geschreven.) Was het nog lastig om jouw partner te vinden, toen je eenmaal wist wie je was? (Vanaf dat moment was het makkelijk). Was het niet raar; weten dat jouw partner ergens rondliep, zonder te weten wie dat zou zijn? Heb je je ooit wel eens onvolledig of niet compleet gevoeld? Alsof er iets in je leven miste?

Vraag: Er wordt wel eens gezegd dat iedereen dit gevoel heeft; het gevoel dat je niet compleet bent als je alleen bent. Sommigen mensen zien hierin het bewijs dat mensen God nodig hebben. Wat vind jij hiervan?

## **C. Startillustratie**

**Vertel in uw eigen woorden het volgende verhaal:**

Jeffrey en Sara gaan beide naar een christelijke school. Jeffrey is op die school gekomen dankzij zijn vader. Jeffrey's vader is een goede vriend van de directeur en hij heeft ervoor gezorgd dat Jeffrey kon komen, nadat Jeffrey van zijn vorige school was weggestuurd omdat hij was betrapt op het drinken van alcohol onder schooltijd. Vlak voor de zomervakantie was Jeffrey al eens opgepakt door de politie wegens winkeldiefstal. Hij zit nu in zijn proeftijd, maar het gaat niet beter met Jeffrey. Vorige week is hij een week van school gestuurd omdat hij de rector had uitgescholden.

Sara is de voorzitter van de leerlingenraad. Ze is aanvoerder van het volleybalteam en ze haalt alleen maar goed cijfers. Ze is erg actief voor de kerk: ze doet mee met de padvinderij, ze zingt in het jongerenkoor en ze gaat vrijwel elke week naar de kerk. Ze geniet er erg van om betrokken te zijn bij de dingen die er op school of in de gemeente gebeuren. Toch beschouwt zij zichzelf niet als een 'heilig boontje'.

Vraag: Wie heeft God meer nodig, Jeffrey of Sara? Zou God een voorkeur hebben voor één van de twee? Wie zal, volgens jou, de meeste moeite hebben om God toe te laten in zijn/haar leven?

Probeer de groep tijdens de discussie duidelijk te maken dat iedereen God nodig heeft. Iedereen heeft a.h.w. behoefte aan God. Niemand is "te goed" of "te slecht" om Jezus nodig te hebben —alleen beseft niet iedereen dat.

## 4. VERBINDEN

---

### A. Verbinding maken met het koninkrijk

Als u activiteit A als startactiviteit heeft gekozen: De gedachte van de les van deze week is dat er kennelijk dingen zijn, die je zomaar krijgt. Daar hoeft je niets voor te doen. Het is niet alleen en exclusief beschikbaar voor jou, iedereen kan het krijgen.

Als u activiteit B als startactiviteit heeft gekozen: Het idee is dat iedereen God nodig heeft. Sommigen zijn zich daar van bewust, anderen niet. Deze les gaat over hoe we deze behoefte kunnen bevredigen.

Vraaa: Zijn we het er allemaal over eens dat iedereen God nodig heeft? (Wellicht denken sommigen dat de één God meer nodig heeft dan de ander.) Hoe zit het dan met mensen die beweren dat zij God niet nodig hebben? ( Dat klinkt niet logisch. Maar sommige mensen komen een heel eind en doen best goede dingen, zonder dat zij christen zijn.) Houden deze mensen zichzelf voor de gek, of realiseren ze het zichzelf nog niet? Of zijn er echt mensen die zonder God kunnen leven? Lees aan het einde van de discussie Romeinen 3:23.

Vertel: De bijbel is duidelijk: iedereen is zondig. Zelfs de mensen die het goede lijken te doen en gelukkig zijn, hebben hier niet genoeg aan om Gods koninkrijk op eigen kracht te verdienen. Toch wil God dat zoveel mogelijk mensen in zijn koninkrijk komen. Daarom maakt hij geen onderscheid. Hij ziet in iedereen, hoe hopeloos het misschien aan de buitenkant ook lijkt, een mogelijke vertegenwoordiger voor zijn koninkrijk.

Vraag: Hoe overbrugt God de kloof tussen hoe wij zijn (onvolmaakte mensen) en hoe hij zou willen dat wij zijn (inwoners van zijn koninkrijk)? (Hoe hij dat precies doet, zal voor ons altijd wel een raadsel blijven. Maar één ding is zeker; wij kunnen deze kloof niet zelf overbruggen.) Lees met elkaar Jeremia 13:23.

### B. Verbanden leggen met de illustratie

Vraag iemand om het verhaal uit het Sabbatgedeelte te lezen of in eigen woorden te vertellen.

Vraag: Wat denk jij: moeten mensen eerst helemaal aan de grond zitten voordat zij beseffen dat zij hun leven moeten veranderen? Waarom wel, of waarom niet? Wacht God af totdat we met onze rug tegen de muur staan? (God staat altijd klaar om je te helpen te veranderen.) Kan God ook iemand helpen die helemaal niet zoveel zondigt en een goed leven leidt? (Natuurlijk kan hij dat, maar het is wel belangrijk dat die persoon beseft dat hij niet op grond van zijn "goede manier van leven" wordt geholpen.) Kan God iemand redden die van zijn leven een complete puinhoop heeft gemaakt? (Ja, ook al zal de persoon wellicht nog een paar littekens overhouden van zijn oude levensstijl.) Kan God iemand helpen die zegt, "Ik heb het prima naar z'n zin zo. Ik heb God niet nodig." (God zal zich nooit tegen iemands wil opdringen.)

In het gesprek over deze vragen moet de gedachte centraal staan dat God *iedereen* kan redden. We hoeven niet met onze rug tegen de muur te staan, of absoluut aan de grond te zitten. Integendeel, God ziet liever dat wij tot hem komen op een moment dat we nog geen puinhoop van ons leven hebben gemaakt.

Vertel: De mensen die niet (h)erkennen dat zij God werkelijk nodig hebben, zijn het moeilijkst voor hem te bereiken.

## C. Verbanden leggen met het dagelijks leven.

Schets het volgende scenario:

Een van je vrienden gaat naar een andere kerk. Op een dag vraagt hij je recht op de man af: "Ben jij gered? Weet jij zeker dat jij wedergeboren bent?" Wat antwoord jij?

Help de groep bij het formuleren van hun antwoord door ze de volgende vragen te stellen;

- *Heeft jouw antwoord te maken met het feit dat jij in een christelijk gezin bent geboren?*
- *Maakt het uit of je al dan niet gedoopt bent?*
- *Of dat je wel eens een getuigenis hebt gegeven tijdens een eredienst, gebedsweek of jeugdbijeenkomst?*

Benadruk dat bovenstaande situaties allemaal aanleiding hebben kunnen zijn om te besluiten om Jezus te volgen. Maar het kan ook heel goed zijn dat iemand zijn besluit heeft genomen op basis van een persoonlijke ervaring, waar de kerk of religieuze kennis niets mee te maken hoeft te hebben.

Is "gered worden" een eenmalige gebeurtenis? Of kan het ook iets zijn wat langere tijd in beslag neemt? (Jouw moment van bekering is een uniek moment. Het is een moment dat voor iedereen verschillend is. Dat er mensen zijn die een plotselinge bekering hebben meegemaakt, wil niet zeggen dat dit de enige juiste manier is.)

Lees met elkaar: Handelingen 16,30; Handelingen 8:34-39; Johannes 29,30; Handelingen 2:37,38.

Vraaa: Wat leren deze teksten ons over Jezus? Wat wordt er van ons verwacht? Schrijf de antwoorden op een schoolbord of flipover zodat iedereen ze kan zien.

## 5. TOEPASSEN

---

### A. Toepassingsactiviteit

Verdeel de groep in tweetallen. De een speelt de rol van ongelovige, iemand die niets weet over christen zijn, geloven of God. De ander probeert hem uit te leggen wat deze begrippen inhouden. Je mag hierbij elke illustratie gebruiken die je nodig hebt; bijbelteksten, verhalen, etc. Laat de "ongelovige" zijn gesprekspartner zoveel mogelijk uitdagen met lastige vragen. Geef de tweetallen de tijd om dit uit te werken, en vraag tot slot één of meerdere paren (afhankelijk van de hoeveelheid tijd die u nog over heeft) om hun rollenspel nog eens voor de hele groep te doen.

### B. Vragen m.b.t. de toepassing

1. Als het zo eenvoudig is om in God te geloven, waarom hebben sommige mensen er dan zoveel moeite mee?
2. Wat zou jij zeggen tegen iemand die beweert niet in Jezus te kunnen geloven?
3. Kan God ook een seriemoordenaar vergeven? Waarom wel of waarom juist niet?
4. Waarom zou iemand, die op zich best een goed leven leidt, God nodig hebben?
5. Wat zou jij antwoorden als iemand zegt, "Ik ben wel bekeerd, maar ik voel me nog steeds dezelfde."?



## 6. AFSLUITEN

---

### Samenvatting

#### **Besluit de lesbespreking. Vat de tekst hieronder in uw eigen woorden samen.**

God zoekt mensen die bij zijn koninkrijk willen horen. Als geen ander weet hij wat we kunnen en wat onze mogelijkheden zijn. Ongeacht wat je gedaan hebt, of wie je bent, heeft hij je geaccepteerd zoals je bent. Het enige dat God van jou vraagt is dat jij zijn uitnodiging accepteert. Dat je beseft dat jouw leven nooit compleet zal zijn als je zonder hem verder gaat.

Heb je deze stap nog niet durven zetten? Misschien durf je het dan nu wel. Mocht jij je besluit al genomen hebben, herinner je dan dat, net als in iedere andere vriendschap, jouw relatie met Jezus alleen maar blijft bestaan als je die ook onderhoudt. Door met elkaar te spreken, samen dingen te doen. Misschien is dit voor jou het moment om deze vriendschap weer nieuw leven in te blazen.

# GROEIEN DOOR GENADE

WILMA GAAT VOOR GOUD

---

## 1. VOORBEREIDING

---

### A. De Bijbel

Romeinen 6: 4

Door de doop zijn we dus met hem gestorven en begraven. En zoals Christus uit de dood is opgewekt door de verheven macht van de Vader, zo gaan ook wij een nieuw leven leiden.

Goloten 2:20

Ik leef niet meer, maar Christus leeft in mij. Mijn huidige aardse bestaan leid ik in geloof in de Zoon van God, die mij heeft liefgehad en zijn leven voor mij heeft gegeven.

1 Johannes 1:9

Maar als wij onze zonden bekennen, dan is God zo trouw en rechtvaardig dat hij onze zonden vergeeft en ons rein maakt van alles wat we verkeerd hebben gedaan.

(Kijk in de studiewijzer voor andere, aanvullende teksten. j

### B. Waar goot "Wilma goot voor goud" over?

Breng het geloof ter sprake en veel tieners haken af. De hoeveelheid regeltjes die ze dan krijgen voorgeschoteld maakt hen opstandig of ze raken er door ontmoedigd.

Aan ons de opdracht om tieners te laten zien dat het ook anders kan. Wellicht helpt het als we hen laten zien dat geloven enigszins op topsport lijkt. Iedere tiener, hoe opstandig of rebels ook, kan snappen dat een topsporter zich aan een trainingsschema moet houden. Als je werkelijk aan de top wilt komen, kan je niet meer alles eten, en kan je niet meer doen en laten wat je wil.

Waarom ligt het dan toch anders als het om geloof gaat? Kennelijk is het makkelijker om je dingen te ontzeggen voor je sport dan voor je geloof. Misschien ligt een oorzaak in het doe/. Een topsporter ziet direct resultaat van zijn trainingen in de resultaten die hij in wedstrijden behaalt.

Ook wij zouden het doel van een christelijk leven meer kunnen benadrukken. En dan hebben we het niet alleen over de belofte van "een eeuwig leven". Voor de meeste tieners is dat nog een ver-van-mijn-bedshow. We moeten proberen tieners duidelijk te maken dat de voordelen van een leven met God nu, *in dit leven*, al te proeven zijn. God wil niets liever dan dat een mens, hier en nu, het beste uit zichzelf haalt.

## C. Wat is het doel van deze les?

Aan het einde van deze les zijn de tieners in staat om:

1. te begrijpen dat een christelijke manier van leven een antwoord is op de liefde van God;
2. te erkennen dat God hen helpt en kracht geeft om een christelijk leven te leiden;
3. daadwerkelijk op weg te gaan met God, stapje voor stapje.

## D. Wat heeft u nodig aan materiaal?

Voor de rubriek *Sforfen*.

Activiteit A: de beschikking over een keuken, een eenvoudig recept met de daarbij behorende ingrediënten.

Activiteit B: tijdschriften of kranten om te verknippen (zelf meenemen of aan de tieners vragen om mee te nemen), grote vellen papier, scharen, lijm.

Voor de rubriek *Verbinding maken*.

Bijbels, schoolbord of flipover, lesbladen.

Voor de rubriek *toepassen*.

Een aantal exemplaren van het werkblad "Toen, Nu" (zie bijlage 5), pennen/potloden, metalen schaal of emmer, lucifers, water.

## 2. OVERBRUGGEN

---

### A. De afgelopen week

Geef de groep ca. 10 minuten de tijd om:

1. te vertellen welke tekst zij uit het woensdaggedeelte hebben gekozen als fekt van de week. Geef ze de gelegenheid om hun tekst uit het hoofd op te zeggen.
2. hun eigen stelling te vertellen, (zie hiervoor gedeelte van maandagj. Vergeet niet om de groep te wijzen op citaten die wellicht uit andere (niet christelijke) bronnen afkomstig zijn. Dit soort citaten komt echter niet in alle lessen voor.
3. de antwoorden te bespreken die bij het gedeelte van zondag zijn gegeven. Indien mogelijk, download dan de antwoorden van het *bulletin* board van <http://RealTimeFaith.adventist.org> . Bespreek de verschillende antwoorden in de groep en sluit af met de ideeën uit het gedeelte "Wat valt er te zeggen over..." uit de handleiding.

Als u een grote groep hebt, maak dan verschillende kleinere groepjes, eventueel onder leiding van een andere volwassene.

### B. Alternatieve onderdelen

- >> Zangdienst
- >> Zending (zie ook <http://RealTimeFaith.adventist.org>)
- >> Nieuws van andere projecten.

---

Opmerking vooraf. Stel vooraf uw eigen programma samen uit de verschillende mogelijkheden die worden geboden in de rubrieken: – Storf, Verbinden, toepassen en Afsluiten. U kunt onmogelijk alles gebruiken. In de rubriek sfarfen vindt u meestal 3 keuze mogelijkheden: 2 activiteiten en 1 illustratie. Kies in ieder geval een van de twee activiteiten en gebruik de illustratie als u denkt dat deze bijdraagt aan het geheel. Ook in de rubriek verbinden wordt u een keuze voorgelegd. U kunt onmogelijk alle drie de suggesties uitvoeren binnen de tijd die beschikbaar is. De rubriek toepassing bevat een activiteit en een serie vragen. Beide zijn bedoeld om de stof te verwerken en eigen te maken.

Het is van belang de groep actief bij de stof te betrekken. Daarom zijn de verschillende activiteiten bedacht. Actief met elkaar werken schept een onderlinge band en respect voor elkaar.

Aarzel niet om de aandacht weer op de les van deze week te vestigen, als de discussie te ver mocht afdwalen.

## A. Startactiviteit

Let op! Deze activiteit neemt op z'n minst een half uur in beslag. Tieners kunnen makkelijk afgeleid worden. Laat de grootte van de groep en de situatie meewegen in de beslissing om deze activiteit of don niet te doen.

Slap f Bij deze activiteit moet u een keuken ter beschikking hebben. Zoek een eenvoudig recept met niet te veel ingrediënten, bijv. chocoladekoekjes of een eenvoudige cake.

*Stap 2* De les start in de keuken. Als u een kleine groep heeft, kan alles gezamenlijk gedaan worden. Splits anders de groep op in kleinere groepjes en laat ieder groepje een deel van het recept klaarmaken. Geef ze niet het recept en noch de juiste hoeveelheid ingrediënten, maar geef ze meer dan ze nodig hebben.

Slap J Vertel de groep wat ze gaan maken, maar geef ze verder oeen aanwijzingen over de hoeveelheid van elk ingrediënt dat ze nodig hebben, de volgorde waarin dingen gedaan moeten worden, etc. (U kunt ze eventueel ook een aantal ingrediënten geven die absoluut *niet* in het recept thuishoren, bijv. cayennepeper, sambal o.i.d. en kijk of de tieners slim genoeg zijn om het ingrediënt niet te gebruiken.) Uiteindelijk worden de ingrediënten bij elkaar gedaan. Terwijl de koekjes /de cake/ o.i.d. in de oven staan, gaat de les verder.

Noprofen Vraag: Hoe vonden jullie deze opdracht? Wat was makkelijk, wat was moeilijk? (Het was lastig om zonder recept de koekjes te maken.) Hoe wist je welke ingrediënten je moest gebruiken en in welke hoeveelheid? (Wellicht dat een aantal tieners wel eens eerder koekjes hebben gebakken. Vraag dan of het anders was geweest wanneer niemand ervaring had gehad met het bakken van koekjes.) Waarom hebben wij recepten en gebruiksaanwijzingen nodig? Is Gods plan met ons ook een soort 'recept'? (N.B. U kunt deze activiteit afsluiten met het eten van de koekjes. Neem zelf een pak koekjes mee, voor het geval de eigengemaakte koekjes mislukken.)

## B. Alternatieve startactiviteit

*Stap 1* Indien mogelijk, vraag de tieners (bijv. in de week voorafgaand aan deze les) om plaatjes te verzamelen van hun sporthelden of andere idolen en deze mee te brengen naar de sabbatschool. Mocht u de groep niet op tijd kunnen instrueren, neem dan zelf een groot aantal afbeeldingen mee. Deel grote vellen papier, schuren en lijm uit.

Slap 2 Laat de tieners (als groep, of onderverdeeld in kleinere groepjes) een collage maken van hun sporthelden of andere idolen die zij bewonderen. Leid het gesprek, terwijl zij aan het werk zijn, naar de onderstaande vragen:

Naprafen Vraag: Waarom bewonder je deze mensen? Waarom zijn ze zo goed? Weet jij hoe zij zich voorbereiden op belangrijke wedstrijden, concerten, etc.? Heb jij wel eens een belangrijke wedstrijd/concert/voorstelling/ gegeven? Hoe heb je je daar op voorbereid? (Let op, niet iedereen is geïnteresseerd in sport. Zorg er dus voor dat ook andere helden/idolen aan bod kunnen komen, musici, zangers, filmsterren, kunstenaars, etc.) Kun je overeenkomsten zien tussen het trainingsschema van een topsporter (c.q. het oefenschema van een musicus/zanger/toneelspeler) en iemand die een christelijk leven probeert te leven? Zijn er ook verschillen?

### C. Stortillustratie

Vertel: God vraagt ons om vertegenwoordigers op aarde te zijn voor zijn koninkrijk. Wat betekent dat eigenlijk? Hieronder volgt een lijstje met voorwaarden waaraan kandidaten voor de militaire inlichtingendienst moeten voldoen.

stevig in je schoenen staan en een onvoorwaardelijke trouw aan jouw land hebben;

geen strafblad hebben:

minimaal je middelbare school hebben afgemaakt:

geslaagd zijn voor de basis gevechtstraining:

geslaagd zijn voor de taalttest en voor de uithoudingsproef:

nooit drugs te hebben gebruikt:

een onberispelijk militair uiterlijk hebben, d.w.z. gepoetste schoenen, een schoon uniform en geen lange haren;

bereid zijn om veel overuren te maken en in het weekend te werken.

Vraag: Waarom zouden de toelatingseisen zo hoog zijn? ( Omdat het een moeilijke baan is.) Wat valt je op als je deze toelatingseisen vergelijkt met de eisen die God stelt als jij zijn vertegenwoordiger wilt worden? (God is niet zo kieskeurig, hij neemt iedereen aan. Dat neemt niet weg dat hij wel degelijk hoge verwachtingen van ons heeft.) Zijn er overeenkomsten tussen leven als Gods vertegenwoordiger en werken als undercover agent? Moeten wij ook in topvorm zijn?

## 4. VERBINDEN

---

### A. Verbinding maken met het koninkrijk.

Vertel: God heeft een plan met een ieder van ons. In de bijbel kun je dat plan terugvinden. De bijbel laat ons Gods idee zien wat goed voor ons is en hoe we het beste uit onszelf kunnen halen.

Vraaa: Durven wij ons leven aan God toe te vertrouwen? (Dat is nou net de vraag waar het om draait!) Leg uit waarom jij denkt dat wij dat wel (of niet) zouden durven.

Vertel: Eigenlijk is het heel simpel: Het enige dat we hoeven te doen (en kunnen doen!) is Gods uitnodiging aannemen. ( Geef de tieners de mogelijkheid om met alternatieve antwoorden te komen.)

Deel het lesmateriaal voor deze week uit. Vraag de tieners de bijbelteksten voor te lezen .

Vraag: Wat vertellen deze teksten ons als het gaat om "regels volgen"?

Vertaal de volgende gedachten in uw eigen woorden en gebruik dit als inleiding op de discussie.

In het geloof gaat het niet in de eerste plaats over regels. In het geloof gaat het over groeien. Groeien in het vertrouwen dat God het beste met jou voorheeft. En in zekere zin kan je dat vergelijken met oefenen voor een belangrijke wedstrijd of een groot optreden. In alle gevallen word jij uitgedaagd om het beste uit jezelf te halen. Dat kan soms lastig zijn. Maar met God sta je er niet alleen voor. Hij gaat met je mee, elke stap die je zet.

## B. Verbonden leggen met de illustratie.

Vraag iemand om het verhaal uit het Sabbatgedeelte te lezen of in eigen woorden te vertellen.

Vraag: Wat moet je in huis hebben om te slagen, zelfs als je alle schijn tegen hebt? (denk aan Wilma.) Als u het voorgaande onderdeel heeft overgeslagen, deel dan nu de lesbladen uit en bespreek de bijbelteksten uit het gedeelte van woensdag.

## C. Verbonden leggen met het dagelijks leven.

Schets het volgende scenario:

Je wordt door een groep vrienden uitgenodigd voor een feestje. Het belooft een knalfeest te worden. Geen volwassenen in de buurt en iemand heeft al toegezegd bier en breezers mee te nemen. Als je het zo hoort kan het er nogal wild aan toe gaan! Opeens draait één van jouw vrienden zich om en zegt tegen je: "Jij komt zeker niet. Jij bent toch gelovig? Wij zijn vast veel te heidens voor jou."

Ineens zijn alle ogen op jou gericht. Wat doe jij?

Vraag: Wil je eigenlijk wel echt naar dat feest? Wat vind je ervan om zo in het hokje van christen geplaatst te worden? Hoe zou je je voelen als je zou zeggen: "Nee, ik voel me niet te goed voor jullie, maar dat doet er nu niet toe." Wat voor indruk zouden jouw vrienden van christenen krijgen als je zou besluiten wel naar het feest te gaan? En als je zou besluiten om niet te gaan? Hoe zou je de uitnodiging netjes kunnen afslaan?

Vraag de tieners om de volgende teksten te lezen:

2 Korintiërs 5:17; Romeinen 6:4; Gelaten 2:20. Vraag: Wat verandert er allemaal als je besluit om een christelijk leven te leiden? Wat zijn de gevolgen als je je daar niet altijd aan houdt? Vraag iemand Johannes 1:9 te lezen. Waarom is het zo belangrijk om de lat hoog te leggen, ook al weet je dat je daar niet altijd aan kan voldoen? (Benadruk, in het gesprek hierover, dat het gaat over groeien. Het is geen "extreme make-over" waarin je van de ene op de ander dag compleet verandert. Groeien betekent een proces in gang zetten, je hele leven lang.)

# 5. TOEPASSEN

---

## A. Toepassingsactiviteit

Geef iedereen een kopie van bijlage 5. De tieners maken deze opdracht individueel. Zorg er dus voor dat ze voldoende tijd en ruimte hebben om de vragen in alle eerlijkheid te beantwoorden.

Wanneer iedereen klaar is, nodig de tieners in de groep te komen. Laat ze het blaadje in de lengte dubbel vouwen. Ga vervolgens voor in gebed en vraag God om in ieders leven aanwezig te zijn en hem/haar te helpen op onze weg. Vraag ook om kracht om die dingen te veranderen die ons in de weg staan in ons leven met hem.

Na het amen, scheurt iedereen zijn blaadje in de lengte doormidden. Zo ontstaan er twee helften: een met het 'oude leven', één met het "nieuwe leven".

Zorg dat u inmiddels een metalen schaal of emmer, lucifers en een fles met water heeft klaarstaan. Vraag de tieners om het blaadje met daarop hun "oude leven" te verscheuren en de snippers in de schaal te leggen. Verbrand vervolgens alle "oude levens". Houd de fles met water binnen handbereik om het vuur uit te doven.

Belangrijk: Wellicht is deze oefening voor uw groep of uw situatie minder geschikt. Lees van tevoren de voorschriften t.a.v. brandveiligheid. Het gaat er in deze illustratie om dat duidelijk wordt dat we ons 'oude leven' volledig achter ons mogen laten, vanaf het moment dat we Jezus uitnodiging aannemen. Uiteraard kunt u dit ook op andere manieren duidelijk maken, zonder dat u daarbij het kerkgebouw laat afbranden. :-)

Wanneer u klaar bent, Vertel: God wil niets liever dan dat alle slechte dingen in ons leven – of die nu uit het verleden zijn of van het heden – niets meer overblijft dan een hoopje as. Dat is wat hij bedoelt met vergeving; het is er niet meer.

Weet dat God mensen op onze weg stuurt die ons kunnen helpen. Mensen die jou kunnen ondersteunen om de dingen te veranderen die je op het blad "oude leven" hebt opgeschreven bijvoorbeeld. God werkt op heel veel verschillende manieren.

Vraag ze om het papier met daarop "Mijn nieuwe leven" op te vouwen. Dit mogen zij mee naar huis nemen, en in hun bijbel of dagboek bewaren.

## B. Vragen m.b.t. de toepassing

1. Wat maakt een christelijke levenswijze makkelijk? En wat het moeilijkst?
2. Er zijn christenen die hun hele leven tegen dezelfde problemen aanlopen, zonder er ooit een oplossing voor te vinden. Wat is hier volgens jou de reden van?
3. Wat denk jij; Zou God jou ook vergeven als je keer op keer dezelfde fouten maakt\*?
4. Wat kun je het beste doen als je op het punt staat iets te doen waarvan je weet dat het eigenlijk niet past bij een christelijk leven?
5. Hoe kunnen we op moeilijke momenten in contact met God blijven?

---

## Samenvatting

Besluit de lesbespreking. Vat de tekst hieronder in uw eigen woorden samen.

Vlak voor een grote wedstrijd, een belangrijk concert of een moeilijke opdracht – het zijn vaak moeilijke momenten in ons leven. Maar tegelijkertijd kan je er een enorme kick van krijgen als het goed is gegaan. Vaak wordt dan pas duidelijk waar je al die moeite voor gedaan hebt.

Zo is het ook als je op weg bent naar Gods koninkrijk. Ook deze reis vraagt je om op schema te blijven en niet van de route af te wijken, wat er ook gebeurt. Gelukkig hoeft je dit niet alleen te doen. God heeft beloofd dat hij elke stap van jouw reis bij je is. En zo kan dit nog wel eens de mooiste reis van je leven worden!

BIJLAGE LES 5

TOEN	NU
Het meeste beschomende dot ik ooit heb gedaan is:	Dit is een goed idee waar ik graag mee zou willen beginnen:
Iets was ik heb misdaan, maar waar tot nu toe nog niemand achter is gekomen:	Mijn doel voor dit jaar is:
Een slechte eigenschap die ik heel graag zou willen veranderen:	In het vervolg zal ik aardiger zijn tegen:
Dit stoot op dit moment in de weg tussen God en mij:	Mijn manier om dichter bij God te zijn is:



# OP WIE WIL JIJ LIJKENÏ DEELI

EEG ME JE NAAM, EN IK VERTEL JE WIE JE BENT.

---

## 1. VOORBEREIDING

---

A. De Bijbel

Romeinen 6:11

Zo moet u ook uzelf zien: dood voor de zonde maar levend voor God, in uw eenheid met Christus Jezus.

Filippenzen 1:6

Van één ding ben ik zeker: hij die dit goede werk door u begonnen is, zal het ook tot een goed einde brengen op de dag van Christus Jezus.

Romeinen 8:1

Maar nu is het anders: wie één zijn met Christus Jezus, worden niet meer veroordeeld.

1 Petrus 2:9,10

Maar u bent een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterschap, een heilige natie, Gods eigen volk, gekozen om de heilsdaden te verkondigen van hem die u uit de duisternis geroepen heeft naar zijn wonderbaar licht. Vroeger was u Gods volk niet, nu wel; vroeger heeft God u zijn barmhartigheid onthouden, nu heeft hij u zijn barmhartigheid getoond.

JKonnWë[s5:17

Wontvüeeénis gewordenmetChrisus|seennieuwescheppng.Hetoudeisvoorbij,het nieuweisgekomen.

Efeziërs 1:13

In uw verbondenheid met Christus bent ook u tot geloof gekomen, toen u de boodschap van de waarheid gehoord had, het grote nieuws van uw redding. En daarom bent u gemerkt als eigendom van God met het stempel van de heige Geest die hij beloofd had.

Romeinen 8:17

Zijn we kinderen, dan zijn we ook erfgenamen; erfgenamen van God namelijk, samen met Christus. Want als we delen in het lijden van Christus, zullen we ook delen in zijn glorie.

Openbaring 2:17

Wie oren heeft, laat hij luisteren naar wat de Geest aan de gemeenten te zeggen heeft. Wie overwint, zal ik van het verborgen manna geven. En ik zal hem een witte steen geven, met op die steen een nieuwe naam geschreven, een naam die alleen de ontvanger kent.'

Galoten 2:20

Ik leef niet meer, maar Christus leeft in mij. Mijn huidige aardse bestaan leid ik in geloof in de Zoon van God, die mij heeft liefgehad en zijn leven voor mij heeft gegeven.

Genesis 1:26,27

Toen zei God: 'Laten we mensen maken! Mensen die ons evenbeeld zijn, die op ons lijken. Zij zullen zeggenschap hebben over de vissen in de zee, over de vogels in de lucht, over de

dieren op het land, de tamme en de wilde, de grote en de kleine.’ God schiep de mens als het evenbeeld van zichzelf. Hij schiep de mens: man en vrouw.

1 Tessolonicenzen 5:4-11

Maar u, broeders en zusters, leeft niet in het donker, zodat die dag u zou overvallen als een dief. Want u behoort allen tot het licht van de dag. We hebben niets van doen met het duister van de nacht. We moeten dan ook niet slapen zoals de rest van de mensen, maar waken en nuchter blijven. Want wie slaapt doet dat ’s nachts, en wie zich bedrinkt evenzo. Maar laten wij, die behoren tot de dag, nuchter zijn. We moeten ons met het geloof en de liefde uitrusten als met een pantser, en met de hoop op redding als met een helm. We zijn door God niet bestemd om veroordeeld te worden, maar om deel te krijgen aan de redding dankzij onze Heer Jezus Christus. Hij is voor ons gestorven, opdat wij samen met hem zullen leven, ongeacht of we nog in deze wereld verkeren of al gestorven zijn. Blijf elkaar hiermee troosten en steunen, zoals u trouwens ook al doet.

Johannes 1:12,13

Maar aan wie hem aanvaardden en in hem geloofden, heeft hij het recht gegeven kinderen van God te worden. Dat werden zij niet door hun afstemming, of op natuurlijke en menselijke wijze, nee, zij zijn uit God geboren.

Kijk in de studiewijzer voor andere, aanvullende teksten.

## B. Waar goot “Op wie wil jij lijken”over?

Opgroeïende tieners zijn vaak bezig met de vraag “Wie ben ik?”. Het antwoord zoeken zij vaak bij vrienden, ouders, klasgenoten of zelfs volslagen onbekenden. Een bekend spreekwoord luidt: “Je bent wie je denkt.” Veel tieners denken minder dan positief van zichzelf. Wat anderen over hen denken en zeggen is dan ook bijzonder belangrijk voor hen. Vaak nog belangrijker dan hoe de tiener zichzelf ziet. Of, zoals James Dobson het ooit formuleerde: “Jij bent zoals jij denkt dat anderen je zien.”

Het is verbazingwekkend hoeveel tieners (maar ook volwassenen) hun identiteit te laten bepalen door mensen die hen helemaal niet kennen. Hun zelfbeeld wordt grotendeels door anderen bepaald.

Het thema van deze les is identiteit en zoekt antwoord op de vragen: “Wie ben ik”. Wat zegt Jezus ons, en wat zegt hij over wie wij zijn?

Wat God zegt over jouw identiteit is van belang. Wat hij zegt over jouw verleden, jouw heden en jouw toekomst is het overdenken waard. Wat anderen ook mogen zeggen! (En reken maar dat die ook hun zegje zullen doen!)

## C. Wat is het doel van deze les

Aan het einde van deze les zijn de tieners in staat om:

1. de behoeften die zij hebben als jong volwassenen beter onder woorden te kunnen brengen;
2. een begin van een antwoord te geven op de vraag “wie ben ik?”;
3. Gods leiding in hun leven te waarderen.

## D. Wat heeft u nodig aan materiaal?

Voor de *rubriek* Sfarfen.

Activiteit A: Voorbeelden van identiteitsbewijzen:

Activiteit B: Foto's van bekende en onbekende personen, schoolbord of flipover, bijbels.

Voor de rubriek *Verbinding maken*.  
Bijbels, papier, pennen/potloden, lesmateriaal.

Voor elke rubriek Toepassen.  
Bijbels.

## 2. OVERBRUGGEN

---

Geef de groep ca. 10 minuten de tijd om:

1. te vertellen welke tekst zij uit het woensdaggedeelte hebben gekozen als *tekst* van de week. Geef ze de gelegenheid om hun tekst uit het hoofd op te zeggen.
2. hun eigen stelling te vertellen, (zie hiervoor gedeelte van maandagj. Vergeet niet om de groep te wijzen op citaten die wellicht uit andere (niet christelijke) bronnen afkomstig zijn. Dit soort citaten komt echter niet in alle lessen voor.
3. de antwoorden te bespreken die bij het gedeelte van zondag zijn gegeven. Indien mogelijk, download dan de antwoorden van het bulletin board van <http://RealTimeFaith.adventist.org>. Bespreek de verschillende antwoorden in de groep en sluit af met de ideeën uit het gedeelte "Wat valt er te zeggen over...." uit de handleiding.

Als u een grote groep hebt, maak dan verschillende kleinere groepjes, eventueel onder leiding van een andere volwassene.

### B. Alternatieve onderdelen

- >> Zangdienst
- >> Zending (zie ook <http://RealTimeFaith.adventist.org>)
- >> Nieuws van andere projecten.

---

Opmerking vooraf. Stel vooraf uw eigen programma samen uit de verschillende mogelijkheden die worden geboden in de rubrieken: – Stan, Verbinden, toepassen en Afs/uiten. U kunt onmogelijk alles gebruiken. In de rubriek starten vindt u meestal 3 keuze mogelijkheden: 2 activiteiten en 1 illustratie. Kies in ieder geval een van de twee activiteiten en gebruik de illustratie als u denkt dat deze bijdraagt aan het geheel. Ook in de rubriek verbinden wordt u een keuze voorgelegd. U kunt onmogelijk alle drie de suggesties uitvoeren binnen de tijd die beschikbaar is. De rubriek toepassing bevat een activiteit en een serie vragen. Beide zijn bedoeld om de stof te verwerken en eigen te maken.

Het is van belang de groep actief bij de stof te betrekken. Daarom zijn de verschillende activiteiten bedacht. Actief met elkaar werken schept een onderlinge band en respect voor elkaar.

Aarzel niet om de aandacht weer op de les van deze week te vestigen, als de discussie te ver mocht afdwalen.

## A. Startactiviteit

Stop 1 Verzamel een aantal voorbeelden van identiteitsbewijzen; bijvoorbeeld een geboorteakte, paspoort, rijbewijs, trouwboekje, etc.

Stop 2 Geef iedere tiener een voorbeeld van een persoonsbewijs. (Laat de tieners in groepjes werken als u niet genoeg voorbeelden heeft.) Laat hen de volgende vragen beantwoorden.

Stop 3

Vraag:

- i. Wat bewijst deze akte\* {Da! j@' ee • mens öenf, *dal* je öenf geboren, je /eePy ië naam, etc.}
2. Wat mis je in al deze voorbeelden? {informatie over de persoon: hoe *hij*! j i\*, hoe mensen over *hem*/*haar* denken, hef *karakter*, *zijn/haar* hoöy's, etc.}

Als u in kleine groepjes heeft gewerkt, bespreek dan de antwoorden ook klassikaal.

Stel de onderstaande vragen bij elk van de persoonsbewijzen.

Welke relatie beschrijft of bewijst dit persoonsbewijs?

Welke rechten ontleen je aan dit persoonsbewijs?

Welke plichten heb je met dit persoonsbewijs?

Wat is volgens jou de reden dat persoonsbewijzen zo belangrijk zijn? (*Opdat er geen misbruik von w'ordt gemaakt. En iemand die iidehond is zal zeggen: "Zo kunnen mensen niel vergeten w'ie ziy in"*).

## B. Alternatieve startactiviteit

Stop 1 Verzamel foto's van bekende en onbekende mensen.

Stop 2 Geef iedere tiener een foto en een aantal vragen m.b.t. de identiteit van de persoon op de foto. Vraag iedereen een korte beschrijving te geven van de persoon op de foto. Laat hen tevens bedenken welke vragen zij aan deze persoon zouden willen stellen om deze beter te leren kennen.

Laat iedereen z'n verhaal doen, of, wanneer de groep te groot is, vraag een aantal tieners hun beschrijving voor te lezen.

Tot slot, besluit klassikaal welke 5 vragen het meest belangrijk zijn om te bepalen wie iemand werkelijk is. Schrijf deze top 5 op het bord.

Noproten. Vraag: Wat is volgens jou de reden dat wij heel makkelijk een voorstelling van iemand kunnen maken terwijl we hem eigenlijk helemaal niet goed kennen\* Misschien ken je het spreekwoord "Er is geen tweede kans voor een eerste indruk." Waar is een eerste indruk meestal op gebaseerd\* (uiterlijk, kleding, gedrag, etc. ) Denk je dat dit een eerlijk en betrouwbaar beeld geeft van wie de persoon in werkelijkheid is?

## C. Stortillustrotie

Vertel in uw eigen woorden het volgende verhaal:

Er was eens een jongeman die er van droomde ooit eens een luxe reis te maken op een cruiseschip. Hij verdiende niet veel geld, maar na jaren van sparen had hij eindelijk genoeg geld om een ticket te kopen. De ticket was echter zo duur, dat hij helemaal geen geld meer over had om aan boord eten te kopen en dus nam hij genoeg eten van huis mee. Eenmaal aan boord, genoot hij met volle teugen. Eindelijk was zijn droom uitgekomen.

Maar na een tijdje verdween zijn goede humeur. En na twee weken was ook zijn voorraad eten op. Het was de mensen om hem heen al opgevallen dat hij nooit in de eetzaal verscheen. En nu zagen ze ook hoe mager hij was geworden. Uiteindelijk kon een van de medereizigers het niet langer aanzien. Hij stapte op de jongeman af en vroeg hem of er iets aan de hand was. Enigszins beschaamd gaf de jongeman toe dat hij geen geld meer had om zijn eten te betalen. Tot zijn stomme verbazing barstte de medereiziger in lachen uit en legde hem uit dat alle maaltijden bij de prijs waren inbegrepen! De jongeman was met stomheid geslagen – hij had al die tijd het heerlijkste voedsel kunnen eten, en hij had het aan z'n neus voorbij laten gaan!

Jim Burns & Mike DeVries. *Intense Illustrations* {Gospel/ Light, 2002}, pp. 53,54.

Noproten.

Vraag: Zou het mogelijk kunnen zijn dat ook christenen niet goed op de hoogte zijn van hun rechten en plichten? Lees met elkaar Johannes 1:12, \3.

Vertel: Het is misschien moeilijk te geloven, maar jij kunt van het ene moment op het andere veranderen van iemand die zoek is, in iemand die gevonden is. Van wees in erfgenaam. Wat denk jij wat de reden is dat zo weinig mensen echt kunnen geloven dat God hen een nieuwe identiteit heeft gegeven? (Zij zijn net als met de jongen op het cruiseschip: Ze hebben het gewoon niet goed begrepen. Zij hebben hun conclusies al getrokken, terwijl ze niet goed op de hoogte waren). Kan dit ook een christen overkomen?

Vertel: In de bijbel vind je wat God van jou vindt. Hij laat er geen onduidelijkheid over bestaan: Hij vindt jou absoluut de moeite waard.

## 4. VERBINDEN

---

### A. Verbinding maken met het koninkrijk

Vertel:

Als je in aanmerking wilt komen voor het staatsburgerschap van een land, betekent dit, dat je de daarbij behorende rechten en plichten accepteert. In sommige landen is het zelfs zo dat je een eed moet afleggen. Vanaf dat moment ben je officieel inwoner, met alle daarbij behorende rechten en plichten. Je hebt een nieuwe identiteit.

Hieronder volgt de eed die immigranten in de Verenigde Staten moeten afleggen als zij Amerikaans staatsburger willen worden.  
Helaas bestaat er geen Nederlandse equivalent.

*Hierbij verklaar ik dat ik*

- *alle verbondenheid met een buiten/andse vorst, heerser of regering afwijs). ook als ik daar in het verleden mee ben verbonden geweest,*
  - *de Grondwet en de wetten van de USA zal steunen en verdedigen tegen alle mogelijke vijanden, zowel binnen/andse als buitenlandse,*
  - *trouw zal zijn aan de Grondwet en alle wetten van de USA:*
  - *de USA zal verdedigen, zelfs met wapens, als de regering dat van mij mocht vragen;*
  - *de strijdkrachten van de USA op alle mogelijke manieren zal ondersteunen wanneer de wet dat van mij vraagt,"*
  - *arbeid zal verrichten ten behoeve van elke maatschappij wanneer de wet mij daartoe verplicht:*
  - *deze verplichtingen uit eigen vrije wil en onvoorwaardelijk accepteer.*
- Zo waarlijk helpe mij God almachtig.*

Vertel: Hetzelfde geldt ook voor een familie. Of je er nu door geboorte bij hoort, of geadopteerd bent: je hebt rechten en plichten simpelweg op grond van wie je bent.

Vraaa: Jij bent een Nederlands staatsburger omdat je hier bent geboren, of omdat jij bent genaturaliseerd. Denk jij dat het verschil maakt of jij het inwonerschap van een land door geboorte hebt gekregen of pas op latere leeftijd?

Vertel: Paulus was er erg zeker van: wanneer je in Christus gelooft, word je niet alleen een nieuw mens. Je krijgt ook een nieuwe identiteit. Lees met elkaar Efeziërs 2: 9-22. Waarin verschillen een vreemdeling/buitenlander en iemand die wel een officieel staatsburger is?

## B. Verbonden leggen met de illustratie.

Verdeel een schoolbord of flipover in vier kolommen.

1. mijn relatie als een kind van God;
2. mijn rechten als een kind van God;
3. mijn plichten als een kind van God.
4. schrijf in deze kolom de volgende teksten; Efeziërs 5: 8; 1 Tessalonicenzen 5:4-6; Efeziërs 2:19-22; Filippenzen 3:18-21; Petrus 2: 12; 1 Johannes 5:18-20; 2 Korintiërs 1:21,22; Efeziërs 2:6-10; 2 Timoteüs 6, 7; Matteüs 5: 13-15; Johannes 15:15-17; Romeinen 8:17. Eventueel kan ook nog gekozen worden uit: Galaten 3: 26, 28; Galaten 4:6, 7; Kolossenzen 3:3, 12; 1 Petrus 2:5; 1 Johannes 3:1, 2; Romeinen 5: 1; 1 Korintiërs 6: 19, 20; efeziërs 1:3-5; Kolossenzen 2: 11, 12.

Al naar gelang de situatie kunt u ervoor kiezen om deze oefening klassikaal, in kleine groepjes, in tweetallen of individueel te laten doen. Geef iedere groep, c.q. iedereen een pen en een vel papier. en bepaal welke tekst in welke kolom thuis hoort. Bespreek de uitkomsten van de oefening.

Sluit af met de toepassingsactiviteit uit onderdeel 5A.

## C. Verbonden leggen met het dagelijks leven.

Schets het volgende scenario:

Carla is 12 jaar en zij is wees. Haar ouders zijn vlak na haar geboorte bij een ongeluk om het leven gekomen. Sinds die tijd woont zij in een kindertehuis. Zij heeft zich erbij neergelegd dat zij waarschijnlijk nooit geadopteerd zal worden en dus brengt zij haar tijd door met het helpen van de andere kinderen. Zij kijkt uit naar het moment dat zij oud genoeg zal zijn om het kindertehuis te verlaten en op zichzelf te gaan wonen.

Op een dag komt het bericht dat er een familie is gevonden die Carla wil adopteren. Ze kan haar oren niet geloven! Eindelijk kan ze deel uit gaan maken van een gewoon gezin! Ze krijgt broers en zussen. Voor Carla is dit te mooi om waar te zijn.

1. Waarom denk jij dat Carla zo blij is?
2. Zal het lastig zijn voor Carla om aan haar nieuwe leven te wennen?
3. Wat verandert er voor Carla op het moment dat de adoptie is getekend? Wat blijft hetzelfde?
4. Veranderde Carla zelf op het moment dat zij de naam van haar adoptieouders aannam? Leg uit wat er precies veranderde. Op welke manier bleef zij dezelfde\*?
5. Wat gaat er voor jou veranderen wanneer jij "ja" zegt tegen Jezus?

Lees met elkaar 2 Korintiërs 5:17, Romeinen 8:17 en Filippenzen 1:6.



Als wij geloven dat God ons waardevol vindt, dan moeten wij ook concluderen dat God anderen ook waardevol vindt.

Deze les concentreren wij ons op onze verantwoordelijkheid als inwoners van Gods koninkrijk voor anderen. Vriendelijkheid, mededogen en behulpzaamheid zijn zaken die in Gods koninkrijk hoog in het vaandel staan. In de Bijbel staan talloze teksten die verwijzen naar "de naaste".

### C. Wat is het doel van deze les?

Aan het einde van deze les zijn de tieners in staat om:

1. het verschil in relatie onder woorden te brengen tussen *in* Jezus zijn en *met* anderen zijn.
2. de sterke en minder sterke punten in hun vriendschappen met anderen te benoemen;
3. te begrijpen dat je als christen soms tegen de stroom in moet zwemmen.

### D. Wat heeft u nodig aan materiaal?

#### **Voor de rubriek Starten.**

Twee of (meerdere) zoutzoutstrooiers; de een gevuld met zout, de andere met suiker, een thermosstaat en een thermometer. (eventueel een andere warmtebron of iets dat verkoelt.)

#### **Voor de rubriek Verbinding maken.**

Papier, potloden/pennen, lesbladen, bijbels.

#### **Voor de rubriek Toepassen.**

Papier en potloden/pennen

## 2. OVERBRUGGEN

---

### **Geef de groep ca. 10 minuten de tijd om:**

1. te vertellen welke tekst zij uit het woensdaggedeelte hebben gekozen als *tekst van de week*. Geef ze de gelegenheid om hun tekst uit het hoofd op te zeggen.
2. hun eigen stelling te vertellen, (zie hiervoor gedeelte van maandag). Vergeet niet om de groep te wijzen op citaten die wellicht uit andere (niet christelijke) bronnen afkomstig zijn. Dit soort citaten komt echter niet in alle lessen voor.
3. de antwoorden te bespreken die bij het gedeelte van zondag zijn gegeven. Indien mogelijk, download dan de antwoorden van het *bulletin board* van <http://RealTimeFaith.adventist.org>. Bespreek de verschillende antwoorden in de groep en sluit af met de ideeën uit het gedeelte "Wat valt er te zeggen over...." uit de handleiding.

Als u een grote groep hebt, maak dan verschillende kleinere groepjes, eventueel onder leiding van een andere volwassene.

### **B. Alternatieve onderdelen**

- >> Zangdienst
- >> Zending (zie ook <http://RealTimeFaith.adventist.org>)



>> Nieuws van andere projecten.

### 3. STARTEN

---

**Opmerking vooraf.** Stel vooraf uw eigen programma samen uit de verschillende mogelijkheden die worden geboden in de rubrieken: — *Start, Verbinden, Toepassen en Afsluiten*. U kunt onmogelijk alles gebruiken. In de rubriek *starten* vindt u meestal 3 keuze mogelijkheden: 2 activiteiten en 1 illustratie. Kies in ieder geval een van de twee activiteiten en gebruik de illustratie als u denkt dat deze bijdraagt aan het geheel. Ook in de rubriek *verbinden* wordt u een keuze voorgelegd. U kunt onmogelijk alle drie de suggesties uitvoeren binnen de tijd die beschikbaar is. De rubriek *toepassing* bevat een activiteit en een serie vragen. Beide zijn bedoeld om de stof te verwerken en eigen te maken.

Het is van belang de groep actief bij de stof te betrekken. Daarom zijn de verschillende activiteiten bedacht. Actief met elkaar werken schept een onderlinge band en respect voor elkaar.

Aarzel niet om de aandacht weer op de les van deze week te vestigen, als de discussie te ver mocht afdwalen.

#### A. Startactiviteit

**Stap 1** U heeft op z'n minst twee identieke, glazen zoutstrooiers nodig. Vul de een met zout en de ander met suiker. De tieners moeten van een afstand proberen te raden wat in welke strooier zit. (N.B. ongeveer in 50% van de gevallen gokken ze goed).

**Stap 2** Neem in iedere hand een strooier en ga op zo groot mogelijke afstand van de groep staan. Vertel: Ik wil vandaag jullie gezichtsvermogen testen. In ieder hand heb ik een zoutstrooier. Mijn eerste vraag is: Weet je zeker dat er zout in zit? (***Dat kan je niet zeker weten. Het zou ook iets anders wits kunnen zijn. Suiker bijv.***) Een van deze strooiers is niet gevuld met zout, maar met suiker. Kan je vanaf de plek waar je nu zit aanwijzen welke strooier met suiker is gevuld? Steek 1 hand omhoog en vraag: Wie van jullie denken dat de suiker in deze strooier zit? Ga dan aan deze kant van mij zitten. De anderen, die denken dat de suiker in de andere strooier zit, gaan aan de andere kant zitten. Strooi dan bij alle tieners een beetje van de inhoud van het potje waarvoor zij gekozen hebben in hun hand. Vertel: Je mag pas proeven op mijn teken! Laat ze proeven wat ze gekozen hebben en laat zien welke groep er gelijk had. Als u tijd genoeg heeft kunt u dit experiment herhalen door telkens de afstand tussen u en de groep met een paar passen te verkleinen.

**Napraten** Vraag: Wat is de overeenkomst tussen dit proefje en de vriendschappen die wij hebben? (***Aan de buitenkant ziet alles er meestal wel oké uit. Pas als je wat dichterbij komt kan je verschillen zien. Maar de enige manier om zeker van je zaak te zijn, is als je het ook proeft.***)

Vertel: De les van vandaag gaat over hoe wij, inwoners van Gods koninkrijk, relaties aangaan met de mensen om ons heen. Doen we dat op een positieve manier, zoals Jezus ons dat heeft voorgedaan? Of.....

#### B. Alternatieve startactiviteit

**Stap 1** U heeft een thermostaat ("warmtebron" omdat je via de thermostaat de temperatuur kunt laten stijgen of dalen) en een thermometer ("warmtemeter" omdat dit instrument alleen temperatuur kan meten) nodig. N.B. In veel ruimtes hangt een thermostaat met ingebouwde

thermometer aan de muur. U gebruikt de instrumenten als illustraties van ons leven als christenen. Bespreek de werking van beide apparaten. Leg het verband uit tussen de apparaten en ons, als kinderen van God. (Beide zijn in staat om een verandering in onze omgeving te bewerkstelligen.)

**Stap 2** Laat de werking van beide apparaten zien, door bijv. de thermostaat omhoog te doen of door de thermometer in een bak koud water te zetten. Waar het om gaat is dat duidelijk wordt dat de één een meetinstrument is dat veranderingen in temperatuur registreert (de thermometer) terwijl de thermostaat een verandering in temperatuur kan veroorzaken.

**Vraag:** Wie van jullie weet het verschil tussen een thermostaat en een thermometer? **Een thermometer registreert alleen de temperatuur. Een thermostaat zorgt er voor dat het warmer of kouder wordt.** Wat gebeurt er als het in deze kamer volgens de thermometer 22° is? En wat doet de thermometer als het de temperatuur daalt tot zo'n 5°? **Er gebeurt helemaal niets. De thermometer geeft alleen aan hoe warm of hoe koud het is.** Wat zal er gebeuren als ik de thermostaat op 28° zet? **De thermostaat zal er voor zorgen dat de verwarming aanspringt. Niet zo lang totdat de kamer de gewenste temperatuur heeft.**

**Napraten** **Vraag:** Welke overeenkomsten zie jij tussen het verhaal over de thermostaat/thermometer en onze verantwoordelijkheid als vertegenwoordigers van Gods koninkrijk? **Als vertegenwoordiger van Gods koninkrijk zouden we niet alleen moeten weergeven wat er rondom ons heen gebeurt. Wij zouden ook een bron van warmte moeten zijn.** Ken jij iemand in jouw omgeving die je kan vergelijken met een thermostaat? Welke bekende personen in de bijbel kan je vergelijken met een thermostaat? Of met een thermometer? Op basis waarvan?

**Vraag:** Is het volgens jou mogelijk om een goede leider en tegelijkertijd een 'thermometer' te zijn (i.p.v. een thermostaat)? Hoe dan? Kan het omgekeerde ook waar zijn? M.a.w. kan iemand heel bescheiden zijn, maar ondertussen toch de motor zijn die alles in beweging zet? Hoe dan? Geef een voorbeeld.

## C. Startillustratie

Vertel in uw eigen woorden het volgende verhaal:

Groepsdynamiek. Een aantal jaar geleden voerde een bekend psychologe een interessant experiment uit met tieners. Doel van het experiment was om meer inzicht te krijgen hoe tieners met groepsdruk omgaan.

Het experiment was in feite eenvoudig. Tieners werden in groepjes van 10 in een kamer gezet om een test te doen. Zij werden geïnstrueerd hun hand op te opsteken op het moment dat de docent de langste van de drie lijnen aanwees. Echter, wat één tiener niet wist was, dat de overige negen waren geïnstrueerd om hun hand op te steken wanneer de docent de één na langste lijn aanwees. De psychologe wilde zo meer inzicht krijgen hoe een eenling zich zou gedragen tegenover een groep die overduidelijk niet de waarheid sprak.

Zo ging het experiment van start. De docente liet drie lijnen zien, en 9 tieners staken hun hand op voor de lijn die duidelijk niet de langste was. De overgebleven tiener keek verbaasd op, fronste zijn wenkbrauwen, aarzelde maar stak uiteindelijk toch ook zijn hand op. De volgende kaart verscheen en weer staken 9 van de 10 hun hand op bij de op één na langste lijn. Keer op keer bleek dat de tiener bereid was om zijn eigen waarneming te verloochenen, simpelweg omdat hij niet de moed had om tegen de rest van de groep in te gaan. In 75% van de keren dat dit experiment werd gedaan, bleek dit scenario op te gaan. — Charles R. Swindoll, *Tales of the Tardy Oxcart* (Nashville: W. Publishing Group, 1998), p. 434.

**Vraag:** Wat vind jij van dit experiment? Herken je jezelf hierin?

Als u niet met Startactiviteit B bent begonnen, leg dan nu het principe van de thermometer en de thermostaat uit.

#### D. Alternatieve startillustratie

Vertel in uw eigen woorden het volgende verhaal:

De wortels van de Sequoia. De Sequoiabomen in Californië zijn de grootste bomen ter wereld. Sommige bomen zijn wel 100 meter hoog en zijn meer dan 2500 jaar oud. Bij bomen met een dergelijke omvang zou je verwachten dat zij ook over reusachtige wortels beschikken die diep de aarde ingaan. Het tegendeel is waar. De bomen hebben een relatief oppervlakkig wortelstelsel, maar de wortels zijn allemaal met elkaar vervlochten. Ze zitten als het ware aan elkaar vastgeketend. Geen storm krijgt de sequoia dus omver, want de sequoia staat niet alleen. Doordat de bomen met hun wortels aan elkaar vastgeketend zitten, steunen ze elkaar en zijn ze bestand tegen de zwaarste stormen. — Robert J. Morgan, *Stories, Illustrations & Quotes* (Nashville: Thomas Nelson Publishers, 2000), p. 129.

Vraag: In welk opzicht zijn de sequoia's te vergelijken met een christelijke gemeente? Welke voor- en nadelen heeft het wortelsysteem van de sequoia's? Op welke manier kan dit een illustratie zijn voor de relatie tussen God en zijn kerk?

Vertel: Vandaag gaan wij het hebben over hoe wij met elkaar omgaan als kinderen van God.

## 4. VERBINDEN

---

### A. Verbinding maken met het koninkrijk

Lees met elkaar Matteüs 5:13, 14.

Vraag: Wat denk jij; Is deze uitspraak van Jezus voor slechts een paar mensen bedoeld, of had hij een grotere groep voor ogen? (Op het moment dat hij deze woorden sprak, sprak hij tot een hele menigte. Wij mogen dus veilig aannemen dat het "jullie" ook op ons slaat.)

Vertel: Natuurlijk kan je deze woorden ook persoonlijk opvatten. Maar als je naar de rest van het verhaal kijkt, zou je ook kunnen zeggen: "Wanneer jullie allemaal de handen ineen slaan om het goede te doen, dan zijn jullie als het zout en het licht."

Vraag: Laten we Lukas 10:1, 2 er eens op na slaan. Waarom stuurt Jezus zijn volgelingen in tweetallen op pad om zijn boodschap te verkondigen? (Hij kent ons. Met z'n tweeën sta je sterker. Hij heeft ons zo geschapen dat wij de ander nodig hebben.)

Vertel: Doe je ogen dicht en bedenk welke 5 dingen op dit moment het belangrijkste zijn in jouw leven. (Eventueel kunt u deze oefening ook met behulp van pen en papier doen.)

Vraag: Bij wie stonden "vrienden" in zijn top 5? Laat ze hun hand opsteken. Vertel: De behoefte aan vriendschap is geen teken van zwakte. Integendeel, het is een kwaliteit! Jij behoort tot een gemeenschap waar vriendschap en relaties belangrijk gevonden worden. Wij lazen net hoe Jezus zijn volgelingen in tweetallen de wereld in stuurde om over hem te vertellen. Laten wij ook nog eens een tweetal andere teksten bekijken. Lees Romeinen 12: 5 en Johannes 13: 25.

Vertel: Het besef dat wij "een naaste" hebben, is een van de meest belangrijke aspecten van het navolgen van Jezus. Door hem zijn wij ook met anderen verbonden. En zoals wij in Lukas lazen is het zijn bedoeling om ons samen te laten werken.

Vraag: Wat zouden de voordelen kunnen zijn om samen er op uit te trekken om Jezus woord te verkondigen? Kunnen er ook nadelen zijn?

## **B. Verbanden leggen met de illustratie**

Laat twee leden uit de groep de verhalen uit het werkblad van deze week voorlezen of in hun eigen woorden vertellen.

Vraag: Kun je in je eigen woorden omschrijven wanneer iemand een thermostaat is en wanneer een thermometer? Ben je het eens met de titels die bij de anekdotes stonden. Waarom wel of waarom niet?

Vraag: Kun je je nog een situatie herinneren waarin je veel hebt gehad aan de goede raad van een vriend? Nodig de tieners uit om hun ervaringen uit te wisselen. Vertel: Vrienden zijn belangrijk. In goede en slechte tijden kunnen ze van onschatbare waarde zijn.

Vertel: God heeft ons zo geschapen dat wij elkaar nodig hebben. Elke groep of ieder team bestaat uit individuen. De kracht van het team wordt mede bepaald door de moed van elk individu. De wetenschap echter dat je niet alleen staat, kan je kracht geven om net dat stapje extra te doen. Durf jij de thermostaat te zijn?

Vraag de tieners of zij in de gemeente mensen kennen die zij als een "thermostaat" ervaren. Nodig hen uit om hun voorbeelden in de groep te bespreken.

Vraag: Kun je personen uit de bijbel noemen die het zout / het licht / een thermostaat zijn? Welke kwaliteiten hebben zij? Welke risico's liepen zij door hun opstelling? Lees met elkaar Lukas 22: 31, 32. Wijs de tieners er op dat, ondanks dat Jezus Petrus hier de waarheid vertelt, hij hem niet laat vallen.

Vraag: Stel dat jij door God gevraagd wordt om ook een thermostaat te zijn. Wat zou hij je dan precies vragen te doen? Heb jij vrienden die je ongezoeten de waarheid kunnen zeggen? Leg uit dat het hier niet gaat om waarheden als "die schoenen zien er echt niet uit!". Het gaat om belangrijke zaken in iemands leven; vriendschappen, relatie met ouders, schoolkeuze, en zelfs een keuze voor God.

Vertel: Een goede manier om te meten of je stevig in je schoenen staat is, in hoeverre jij een vriend de waarheid durft te vertellen. Je kunt het zo zien: Stel dat jouw vriend op een heel smal richeltje boven een steile afgrond loopt. Wat zeg je: "Als je voorzichtig bent, kan je best nog wat dichterbij het randje komen." Of zeg je: Kom terug, en blijf zo ver mogelijk verwijderd van die afgrond!"

## **C. Verbanden leggen met het dagelijks leven.**

Schets het volgende scenario

Kay heeft een aantal vrienden. Allemaal gaan ze naar dezelfde kerk en ze weten dat ze ongeveer op dezelfde lijn zitten als het gaat om zaken als geloof. Het is een soort ongeschreven regel dat ze niet met elkaar spreken over hun persoonlijke relatie met God. Maar Kay voelt zich hier niet goed bij. Hij wil verder groeien in zijn geloof en hij heeft zijn vrienden hierbij nodig. Daarbij heeft hij het vermoeden dat zijn vrienden dit ook wel zouden willen. Maar wie zet de eerste stap? Hoe zou je in deze situatie een thermostaat kunnen zijn? Het gewoon maar zeggen waar iedereen bij is? Of neem je eerst iemand apart? Of wacht je liever af totdat een ander de eerste stap zet?

Vraag: Herken je dat? Een de ene kant zou je best met je vrienden over je geloof willen praten. Maar aan de andere kant wil je absoluut voorkomen dat ze jou voor 'heilig boontje' uit zullen maken.

Als de tieners hun werkbladen voor deze week nog niet hebben gehad deel dan nu het materiaal uit. Bekijk met elkaar de bijbelteksten die bij het gedeelte van woensdag worden genoemd. Vraag: Welke bijbelteksten passen het best bij de moeilijkheden die je in vriendschappen tegen kan komen?

#### Activiteit:

Laat de tieners een brief schrijven aan één van hun vrienden. Hierbij kunnen ze gebruik maken van een citaat uit de les van deze week. Welk advies zouden zij aan hun vriend(in) willen geven opdat deze ook zou kunnen profiteren van de voordelen om bij Gods koninkrijk te horen?

Bijvoorbeeld:

"Lieve.....

Het valt me op dat wanneer jij iets te zeggen hebt, iedereen naar je luistert. Het is wel duidelijk dat mensen naar jou op kijken. Ik hoop en bid voor je dat jouw woorden mensen zullen helpen i.p.v. dat ze mensen kwetsen en verdriet doen. Ik denk dat je zo een beter en gelukkiger mens zal worden al was het alleen al omdat je anderen gelukkig maakt."

Veel liefs.....

Laat de tieners na afloop hun eigen brief voorlezen, zodat iedereen kan horen wat zij hun vriend(inn)en toewensen.

Vraag: Wat vond je lastig in deze oefening? Waren er ook bemoedigingen van anderen die jou hebben verrast?

## 5. TOEPASSEN

---

### A. Toepassingsactiviteit

Deel de groep op in kleinere groepen. Doel van deze activiteit is dat iedere groep een eigen verklaring schrijft.

Vraag: Jullie zijn vertegenwoordigers van Gods koninkrijk. Stel dat jullie op een aantal gebieden van je leven veranderingen zouden mogen doorvoeren. Welke terreinen zouden het meeste effect hebben op jullie omgeving? Wijs de tieners op de goede raad die zij in de vorige oefening aan anderen hebben gegeven. Wellicht dat deze adviezen ook op hen van toepassing zijn. Wijs ze ook op de aanwijzingen uit de bijbelteksten die jullie samen hebben gelezen. Help ze om ongeveer 5 leefregels voor hun eigen groepje op te stellen. Deze leefregels laten zien hoe zij denken het koninkrijk van God op deze wereld te laten zien aan anderen. Bijvoorbeeld: "Als inwoner van Gods koninkrijk willen wij....." Wellicht dient u ze een beetje te helpen met de formulering om te voorkomen dat de regels te algemeen worden. De leefregel "Als inwoners van Gods koninkrijk willen wij meer doen voor onze naaste" is te algemeen geformuleerd. Suggereer in zo'n geval om te specificeren *wat* zij precies willen gaan doen voor *welke* groep naasten.

Napraten Vraag: Welke thema's kwamen in meerdere verklaringen voor? Op welke manieren zou je er voor kunnen zorgen dat je deze verklaring niet vergeet?

### B. Vragen m.b.t. de toepassing

1. Hieronder volgen een aantal woordparen die iets duidelijk maken over Gods koninkrijk. Bespreek in welk opzicht zij met elkaar overeen komen en waarin zij verschillen.
  - thermostaat of thermometer;
  - rivier of vijver;
  - deelnemer of toeschouwer.
2. Wat denk jij; kun je het inwonerschap van Gods koninkrijk beter met een "teamsport" of met een "individuele sport" vergelijken? Geef argumenten.
3. Ken jij verhalen uit de bijbel die de negatieve kanten van een groep laten zien? Zijn er ook verhalen waarin God een groep gebruikt als zijn geheime wapen?
4. Zijn er andere manieren dan alleen de sabbatschool die tieners zouden kunnen gebruiken om zich meer met elkaar verbonden te voelen?
5. Mee eens of niet mee eens: Onze maatschappij vindt het belangrijker dat wij uitblinken als aparte individuen dan als "vrienden voor het leven". Geef argumenten. Waarom? Op welke manier merk je dat?
6. Er wordt wel eens gezegd: "Geloven in je eentje is eigenlijk niet mogelijk. Daar heb je ook anderen voor nodig." Hoe zie jij dit? Is dit waar?
7. Je hebt ervoor gekozen om Jezus' voorbeeld te volgen. Wat moet je dan concluderen over thema's als discriminatie, racisme en onderdrukking?

## 6. AFSLUITEN

---

### Samenvatting

Besluit de lesbespreking. Vat de tekst hieronder in uw eigen woorden samen.

God kent een ieder van ons beter dan we voor mogelijk houden. Hij kent ons beter dan dat we ons zelf kennen. Ondanks dat we voor hem allemaal uniek zijn, hebben wij ook overeenkomsten. Wij horen bij elkaar, als broers en zussen. Niet zomaar, maar omdat wij een doel hebben. En dat doel kunnen we alleen maar bereiken als wij daar samen aan blijven werken. Daarbij kan het soms nodig zijn dat er één of twee de leiding nemen. Om die dingen te doen of te zeggen die wij eigenlijk allemaal zouden moeten doen of zeggen. Laten we proberen om voortaan een thermostaat te zijn i.p.v. een thermometer, een rivier i.p.v. een vijver, een deelnemer i.p.v. een toeschouwer.

# 8

## KIJK EENS WAT VERDER

(dan je neus lang is)

DE LTV-CLUB

---

### 1. VOORBEREIDING

---

#### A. De Bijbel

##### **Spreuken 28:21**

Partijdig zijn is verkeerd, maar al voor een stuk brood is men ertoe bereid.

##### **Galaten 3:28**

Het doet er niet meer toe of u Jood bent of Griek, slaaf of vrij mens, man of vrouw. Want samen vormt u een eenheid in Christus Jezus.

##### **1 Timoteüs 5:21**

Ik bezweer je voor God en voor Christus Jezus en de uitverkoren engelen: neem deze regels in acht en handel daarbij zonder vooroordeel en volstrekt onpartijdig.

##### **1 Samuël 16:7**

Maar de Heer zei tegen Samuël: 'Ga niet af op zijn voorkomen en op zijn rijzige gestalte, want ik heb hem afgewezen. Waar mensen naar kijken is niet belangrijk; mensen kijken immers naar het uiterlijk, maar ik kijk naar het hart.'

##### **Jakobus 3:17**

Maar de wijsheid die van boven komt, is vóór alles zuiver, maar ook vredelievend, vriendelijk en redelijk. Ze is vol medelijden en rijk aan goede vruchten, onpartijdig en oprecht.

##### **Handelingen 10:34, 35**

En Petrus begon: 'Nu zie ik werkelijk dat er bij God geen aanzien des persoons bestaat: iedereen die hem dient en zijn wil doet, tot welk volk hij ook behoort, is hem welgevallig.'

##### **Leviticus 19:33, 34**

Wanneer er een vreemdeling bij jullie in het land woont, dan mag je hem niet slecht behandelen. Integendeel: je moet hem behandelen alsof hij een geboren Israëliet is, en hem liefhebben zoals je jezelf liefhebt. Jullie weten immers hoe kwetsbaar zijn positie is, omdat je zelf als vreemdelingen in Egypte hebt gewoond. Want ik, de Heer, ben jullie God.

##### **Deuteronomium 10:19**

Daarom moeten ook jullie hen liefdevol behandelen. Jullie zijn immers zelf vreemdelingen geweest in Egypte.

Kijk in de studiewijzer voor andere, aanvullende teksten.

## B. Waar gaat "Kijk eens wat verder..." over?

"Vooroordelen zijn eigenlijk gewoontes. Gewoontes die in de praktijk kunnen leiden tot discriminatie. Wanneer vooroordelen en discriminatie samengaan, kan dit makkelijk leiden tot een basis voor racisme.

Maar, racisme gaat verder dan alleen vooroordelen en discriminatie. Racisme is een ideologie. Een ideologie is een systeem van ideeën en vooronderstellingen over de wereld waarmee mensen hun gewoontes, houdingen en daden rechtvaardigen. Racisme is de ideologie waarin de een zich beter vindt dan de ander. Het is de ideologie van de suprematie. Biologische verschillen tussen mensen worden gebruikt (of beter gezegd; misbruikt) als rechtvaardiging om bepaalde groepen als minderwaardig te beschouwen." — Caleb Rosado, *Broken Walls (Nampa, Idaho; Pacific Press Publishing Association, 1990), p.29.*

Niet ieder vooroordeel hoeft tot racisme te leiden. Vooroordelen zijn er in alle soorten en maten. Maar Jezus liet zien dat vooroordelen, in welke vorm dan ook, niet passen in zijn koninkrijk. Hij liet zien dat een rijk persoon geen betere plek krijgt dan iemand die arm is, alleen omdat hij rijk is. Net zo min dat een arm iemand minder waard zou zijn, alleen omdat hij arm is.

In Gods ogen zijn wij allemaal gelijk en hebben wij hem allemaal even hard nodig. Als wij serieus deel uit willen maken van zijn koninkrijk, zullen wij onze vooroordelen opzij moeten durven zetten. Niet meer de ideologie van de suprematie, maar juist het tegenovergestelde: *de ander meer uitmuntend achten dan zichzelf.*

## C. Wat is het doel van deze les

Aan het einde van deze les zijn de tieners in staat om:

1. hun eigen vooroordelen te herkennen en te benoemen;
2. te begrijpen waar vooroordelen vandaan komen;
3. te benoemen wat zij willen doen om hun vooroordelen te doorbreken.

## D. Wat heeft u nodig aan materiaal?

### Voor de rubriek *Starten*.

Activiteit A: kussensloop of boodschappentas met een aantal setjes voorwerpen die gelijk zijn in vorm, textuur en/of afmeting (bijv. een tennisbal en een softbal, een doosje van karton en een van hout, een breinaald en een chinees eetstokje, een knuffelbeest en een paar opgerolde sokken, etc.)

Activiteit B: Papier, potloden/pennen, schoolbord of flipover.

### Voor de rubriek *Verbinding maken*.

exemplaren van het werkblad van deze week, bijbels.

### Voor de rubriek *Toepassen*

kaartjes / lintjes in de kleuren rood, geel en blauw.

## 2. OVERBRUGGEN

---

### Geef de groep ca. 10 minuten de tijd om:

- 1 te vertellen welke tekst zij uit het woensdaggedeelte hebben gekozen als *tekst van de week*. Geef ze de gelegenheid om hun tekst uit het hoofd op te zeggen.



2. hun eigen stelling te vertellen, (zie hiervoor gedeelte van maandag). Vergeet niet om de groep te wijzen op citaten die wellicht uit andere (niet christelijke) bronnen afkomstig zijn. Dit soort citaten komt echter niet in alle lessen voor.
3. de antwoorden te bespreken die bij het gedeelte van zondag zijn gegeven. Indien mogelijk, download dan de antwoorden van het *bulletin board* van <http://RealTimeFaith.adventist.org> . Bespreek de verschillende antwoorden in de groep en sluit af met de ideeën uit het gedeelte "Wat valt er te zeggen over...." uit de handleiding.

Als u een grote groep hebt, maak dan verschillende kleinere groepjes, eventueel onder leiding van een andere volwassene.

## B. Alternatieve onderdelen

- >> Zangdienst
- >> Zending (zie ook <http://RealTimeFaith.adventist.org>)
- >> Nieuws van andere projecten.

## 3. STARTEN

---

**Opmerking vooraf.** Stel vooraf uw eigen programma samen uit de verschillende mogelijkheden die worden geboden in de rubrieken: — *Start, Verbinden, Toepassen en Afsluiten*. U kunt onmogelijk alles gebruiken. In de rubriek *starten* vindt u meestal 3 keuze mogelijkheden: 2 activiteiten en 1 illustratie. Kies in ieder geval een van de twee activiteiten en gebruik de illustratie als u denkt dat deze bijdraagt aan het geheel. Ook in de rubriek *verbinden* wordt u een keuze voorgelegd. U kunt onmogelijk alle drie de suggesties uitvoeren binnen de tijd die beschikbaar is. De rubriek *toepassing* bevat een activiteit en een serie vragen. Beide zijn bedoeld om de stof te verwerken en eigen te maken.

Het is van belang de groep actief bij de stof te betrekken. Daarom zijn de verschillende activiteiten bedacht. Actief met elkaar werken schept een onderlinge band en respect voor elkaar.

Aarzel niet om de aandacht weer op de les van deze week te vestigen, als de discussie te ver mocht afdwalen.

### A. Startactiviteit

**Stap 1** Vul een kussensloop of boodschappentas met een aantal setjes voorwerpen die gelijk zijn in vorm, textuur en/of afmeting (bijv. een tennisbal en een softbal, een doosje van karton en een van hout, een breinaald en een chinees eetstokje, een knuffelbeest en een paar opgerolde sokken, etc.)

**Stap 2** Laat de tieners één voor één in de tas voelen (zonder er in te kijken!). Laat ze raden wat de voorwerpen zijn. Laat pas zien wat er in de tas zit, wanneer iedereen aan de beurt is geweest.

**Napraten: Vraag:** Was je verrast door sommige voorwerpen? Waarom? **Omdat sommige voorwerpen anders aanvoelden, dan dat ze er uiteindelijk uitzagen.** Sommige voorwerpen bleken uiteindelijk toch anders te zijn dan je dacht. Hoe komt dat? **Sommige voorwerpen meende ik te herkennen.** Wat zegt dit experiment over de manier waarop wij mensen

behandelen? **Wij hebben soms de neiging om met mensen om te gaan op basis van wat anderen ons over hun hebben verteld. Wij behandelen mensen op basis van onze eerste ervaring met hen.** Wat kan het nadeel zijn als je zo snel al je conclusies hebt getrokken? **Je kan er helemaal naast zitten. Zo loop je de kans mis om iemand echt te leren kennen. Je zou iemand kunnen kwetsen.**

## B. Alternatieve startactiviteit

**Stap 1** Wijs iemand aan die de antwoorden op de vragen noteert.

Vertel: Ik noem straks een aantal woorden. Vertel mij na ieder woord het eerste dat bij je opkomt. Onze secretaris zal alles noteren.

**Stap 2** Lees onderstaande lijst met woorden voor. Stop na ieder woord om de tieners de mogelijkheid te geven om te reageren. Let er op dat alles wordt genoteerd.

Voorbeeld

cent: fluitje (van een cent), veel te weinig, is net afgeschafft, ouderwets.

regen: regenboog, regendans, word je nat van, regendruppels, na regen komt zonneschijn.

zwart: zwarte doos, donker, zwarte gat, zwartboek, black is beautiful.

wit: trouwjurk, sneeuw.

groen: kikker, gras, snottebel, stoplicht.

**Napraten Vraag:** Waarom heb juist die antwoorden gegeven? **De woorden herinnerden mij aan iets dat ik al eens eerder had gehoord, gezien, meegemaakt.** Zou dit voor anderen ook kunnen gelden? **Anderen hebben waarschijnlijk iets anders meegemaakt. Dus geven zij ook andere antwoorden.**

**Vraag:** Wat betekent dat eigenlijk; snel reageren? **Gelijk antwoorden. Niet lang nadenken. Spontaan reageren. Doen wat het eerste in je opkomt.** Wat kan het nadeel hiervan zijn? **Het kan soms wel eens kwetsend overkomen. Soms reageer je zo snel, dat je jezelf niet de kans geeft om te bedenken hoe een inwoner van Gods koninkrijk zou reageren.**

Vertel: Onze houding ten opzichte van anderen wordt vaak bepaald door wat wij hebben meegemaakt. Maar ook door wat wij hebben geleerd; op school, in onze opvoeding. Wanneer wij bij voorbaat al een negatieve houding t.o.v. iemand hebben, noemen we dat een vooroordeel.

N.B. Er zijn toch ook vooroordelen op basis van een bij voorbaat positieve waardering? Die kunnen minstens even desastreus zijn.

Voorstel: Je kunt eigenlijk niet ontkomen aan vooroordelen. Dat is op zich niet erg. Het wordt pas erg als je iemand niet meer de kans geeft om te laten zien dat er meer is dan alleen maar de buitenkant.

## C. Startillustratie

Vertel in uw eigen woorden het volgende verhaal:

Jan-Willem was net afgestudeerd. Hij had zijn hele leven in Wassenaar gewoond en had net zijn eerste baantje gevonden in Rotterdam. Om op kantoor te komen moest hij door een wijk die totaal niet leek op wat hij was gewend. Armoedige huizen, vieze straten, kapotte auto's. En vooral: allemaal andere mensen. Allochtonen, mensen die hij in Wassenaar in ieder geval niet vaak tegenkwam.

De eerste dag van zijn nieuwe baan kwam Jan-Willem een grote, donkergekleurde man tegen die hem toeriep: "Ik ben Dalestades." Jan-Willem schrok en liep snel verder. De volgende dag gebeurde precies hetzelfde. Jan-Willem besloot de man te ontlopen en nam een andere route. Maar op een dag stond hij er weer, diezelfde man, en Jan-Willem kon hem niet meer ontwijken. "Oké," zei Jan-Willem, "ik heb je wel gehoord. Jij bent Dalestades." "Helemaal niet," antwoordde de man. "Eigenlijk heet ik Arthur. Maar ik citeerde een bijbeltekst. Dalestades is geen naam, maar betekent 'de mindere'. Wat ik riep was eigenlijk, 'ik ben minder dan jij.'" Jan-Willem grinnikte en vroeg zich af waar hij eigenlijk zo bang voor was geweest.

Na deze ontmoeting zagen Jan-Willem en Arthur elkaar nog regelmatig en raakten bevriend met elkaar.

Vraag: Waarom denk je dat Jan-Willem de man wilde ontlopen? **Omdat Jan-Willem nog nooit zo iemand had ontmoet. Hij kende hem niet en wist niet wat hij van hem wilde.** Waarom was Jan-Willem bang voor hem? **Hij verdacht de man ervan hem te willen bestelen of iets dergelijks. Hij had immers nog nooit eerder een grote, donkergekleurde man ontmoet!** Wat maakt dat Jan-Willem van gedachten veranderde? **(Omdat de man volhield. Jan-Willem kon hem niet langer ontlopen. En hij was nieuwsgierig naar zijn naam.)** Heb jij ook wel eens een dergelijke ervaring gehad? Op welke manier heeft dat jouw houding en jouw ideeën veranderd?

## 4. VERBINDEN

---

### A. Verbinding maken met het koninkrijk.

Vertel: Toen God de 10 geboden aan Mozes en het volk van Israël gaf, gaf hij daarbij duidelijke regels hoe zij met bepaalde groepen mensen om moesten gaan.

Lees met elkaar de volgende teksten: Exodus 22:21; Leviticus 19:33,34; Deuteronomium 10:19. Om welke groepen gaat het hier? (Het gaat hier om mensen die niet bij het volk Israël hoorden. Het gaat om vreemdelingen.)

Vertel: Een vreemdeling had destijds niet dezelfde rechten en plichten als iemand die bij het volk van Israël hoorde. Er waren dus regels nodig om duidelijk te maken hoe er met deze mensen moest worden omgegaan. De Israëlieten waren weliswaar Gods volk, maar dat gaf hen nog niet het recht om anderen minderwaardig te achten.

De teksten die wij net gelezen hebben, herinneren ons er aan dat wij, als vertegenwoordigers van Gods koninkrijk, open moeten blijven staan voor mensen die anders zijn dan wij.

Vraag: Kijk eens om je heen. Welke verschillen tussen mensen vallen jou op? (Verschillen in sexe, ras, oorsprong, huidskleur, haar, lengte, en taal/accents.) Zijn er in onze maatschappij ook "vreemdelingen"? Hoe gaat wij doorgaans met hen om? Hoe zou een vertegenwoordiger van Gods koninkrijk met hen omgaan? **Vriendelijk, onbevooroordeeld, met liefde, zoals Jezus het ons heeft voorgedaan.**

### B. Verbanden leggen met de illustratie.

Deel het werkblad van deze week uit. Lees met elkaar het verhaal van de LTV-club.

Vraag: Lijkt jouw school aan het begin van het schooljaar op de school uit het verhaal? Zo ja, op welke manier? (Meerdere antwoorden mogelijk) Ken je ook andere voorbeeld van een dergelijke situatie? Waarom denk jij dat mensen zo graag bij een groepje willen horen? (Omdat zij bang zijn. Omdat zij niet uit de toon willen vallen. Omdat ze niet willen dat hun vrienden hen raar zullen vinden. Omdat ze dat zo gewend zijn.) Het is toch niet verkeerd om

alleen met je vrienden om te gaan of met mensen zoals jijzelf? (Jezus heeft je laten zien dat het anders kan. In Gods koninkrijk gaat het om andere dingen.)

Lees met elkaar Numeri 12:1-15. Het verhaal gaat over Miriam en Aäron, Zij zijn het er niet mee eens dat Mozes een vrouw uit een andere cultuur heeft getrouwd. Lees daarna nog eens de teksten uit het gedeelte van woensdag.

### C. Verbanden leggen met het dagelijks leven.

Schets het volgende scenario.

Mark zit met zijn vrienden in de kantine. Iemand vertelt een mop over een Belg. Mark vindt de mop eigenlijk niet kunnen, maar alle anderen barsten in schaterlachen uit. Al snel rollen de moppen over Belgen, Duitsers, Turken en Marokkanen over tafel, de een nog grover dan de ander. Mark zegt niets.

Wat zou hij de volgende keer kunnen doen? Geef de tieners ruimte om te reageren.

Vraag: Waarom zei Mark niets? (Hij wilde niet opvallen. Hij vond de moppen eigenlijk wel leuk. Hij was bang dat zijn vrienden hem belachelijk zouden maken.)

Heb jij wel eens een dergelijke situatie meegemaakt? En hoe reageerde jij toen? Wat zou je moeten doen wanneer iemand foute grappen maakt of roddelt over mensen die anders zijn? (Dit is lastig! Je zou weg kunnen lopen. Of zeggen: "Hé, ik vind het niet leuk dat je zo over anderen praat." Verander van gespreksonderwerp of zeg juist iets positiefs over deze mensen. Stel de ander op de proef door hem/haar vragen te stellen.)

Nu je dit allemaal weet; zou je het in de toekomst anders aanpakken? (Het kan je helpen om van te voren iets te bedenken dat je zou kunnen zeggen. Probeer in contact te komen met de mensen waarover geroddeld wordt. Zo kan je je vrienden een weerwoord geven. Weet dat je hierin niet alleen staat. Als je bidt, zal God je helpen woorden te vinden om het gesprek aan te gaan.)

Vertel: God laat ons zien dat wij, als vertegenwoordigers van zijn koninkrijk, aan de kant van de "vreemdeling" moeten staan. Sta open voor anderen. Ongeacht wat je vrienden er van zullen zeggen.

## 5. TOEPASSEN

---

### A. Toepassingsactiviteit

Geef iedere tiener een rood, geel of blauw kaartje of lintje.

Geef de tieners de opdracht om iemand te vinden die hun kleur draagt (= rood, geel of blauw) en er een praatje mee te maken. Dit kan iemand zijn die bij hun in de buurt woont, of op school, in de winkel, in de kerk of gewoon op straat. Vraag ze hun ervaringen op te schrijven en deze de volgende week in de sabbatschool te vertellen. Hoe waren de reacties van de mensen, hoe vond jij het zelf, wat heb je geleerd van de ander? Benadruk dat iedereen in aanmerking kan komen — jong, oud, man, vrouw, jongen, meisje, autochtoon, allochtoon.

Laat de tieners eventueel een rollenspel spelen zodat zij kunnen oefenen met verschillende situaties die zich kunnen voordoen. Geef ze tips hoe zij mensen kunnen benaderen en welke reacties zij kunnen verwachten.

## B. Vragen m.b.t. de toepassing

1. Wat zouden de reacties kunnen zijn op jouw vraag?
2. Welk risico neem je als je de kant van de mindere kiest? **Dat zij, en/of jouw vrienden je in de steek laten. Dat je er uiteindelijk helemaal alleen voorstaat.**
3. Wat zouden de voordelen kunnen zijn om eens buiten jouw vertrouwde kringetje te kijken? **Nieuwe vrienden, nieuwe inzichten.**
4. Waarom vindt God het zo belangrijk dat wij, als zijn volgelingen, open staan voor anderen? **God heeft iedereen lief. Wanneer wij iemand buitensluiten, beledigen wij God.**
5. Hoe kan jij laten zien dat God ook van "de vreemdeling" houdt?
6. Bedenk één ding dat jij zou kunnen doen voor iemand tegen wie jij een vooroordeel hebt.

## 6. AFSLUITEN

---

### Samenvatting

Besluit de lesbespreking. Vat de tekst hieronder in uw eigen woorden samen:

Kermit de Kikker (Muppet Show, Sesamstraat) verzucht wel eens: "Het is lang niet eenvoudig om groen te zijn." ("*It's not easy being green.*") Je kan "groen" vrijwel door elk ander woord vervangen, en je begrijpt hoe anderen zich voelen die 'anders' zijn; anders dan de rest.

Vooroordelen zijn (negatieve) houdingen die je bij voorbaat al hebt tegenover iemand die bijvoorbeeld

- een andere huidskleur heeft;
- een andere taal spreekt;
- zich anders kleedt;

kortom: iemand die anders is dan jij.

God is heel duidelijk over vooroordelen; die zijn niet goed. In de bijbel laat God zien dat je altijd verder moet kijken; verder kijken dan je neus lang is. Als jij zijn vertegenwoordiger wil zijn, ben je het aan je stand verplicht om anderen te behandelen zoals jijzelf behandeld zou willen worden. Zoals God jou behandelt!

Laten wij God vragen om ons hart en ons verstand te openen. Zo kunnen wij op onze beurt open staan voor anderen. Want uiteindelijk zijn wij *allemaal* zijn kinderen.

# 9

## ORDEEL NIET TE SNEL

WIE WEET HOE EEN OLIFANT ER UIT ZIET?

---

### 1. VOORBEREIDING

---

#### A. De Bijbel

##### Matteüs 7:1-3

'Oordeel niet over anderen; dan zal God niet oordelen over u. Want God zal u op dezelfde manier beoordelen als waarop u anderen beoordeelt, en hij zal u meten met de maat waarmee u anderen meet. Waarom kijkt u naar de splinter in het oog van een ander, en merkt u de balk niet op in uw eigen oog?

##### Johannes 5:22,

Ook oordeelt de Vader niemand; heel het oordeel heeft hij in handen gelegd van de Zoon.

##### Johannes 7:24

Oordeel niet naar de uiterlijke schijn, maar oordeel rechtvaardig.

##### Johannes 8:15, 16

U oordeelt met menselijke maatstaven; ik oordeel niemand. **En als ik al oordeel, dan is mijn oordeel waar, want ik ben niet alleen, maar we zijn met ons tweeën, ik en hij die mij gezonden heeft, de Vader.**

##### Johannes 12:47

Als iemand mijn boodschap hoort maar zich er niet aan houdt, zal ik hem niet veroordelen. Ik ben gekomen om de wereld te redden, niet om de wereld te veroordelen.

##### Romeinen 2:1

Maar daarom gaat u die een oordeel uitspreekt over anderen, zelf niet vrijuit, wie u ook bent. Want door over anderen te oordelen, veroordeelt u zichzelf; door te oordelen doet u hetzelfde als zij.

##### Romeinen 14:10

U die plantaardig voedsel eet, waarom veroordeelt u uw broeder? En u die alles eet, waarom kijkt u neer op uw broeder? Want we moeten allemaal voor de rechtbank van God verschijnen.

##### Romeinen 15:1

Wij die sterk staan in ons geloof, moeten de zwakheden ontzien van hen die niet sterk staan. We mogen niet onszelf zoeken.

##### Jakobus 2:12

Spreek en handel als mensen die geoordeeld zullen worden door de wet die vrijmaakt.

##### Jakobus 4:11, 12

Spreek geen kwaad van elkaar, broeders en zusters. Wie van zijn medechristen kwaadspreekt of hem veroordeelt, spreekt kwaad van de wet en veroordeelt die. En als u dat doet, houdt u zich niet aan de wet, maar werpt u zich op als haar rechter. Er is maar één wetgever en

rechter: hij die ons kan redden en ons kan laten omkomen. Wie bent u dus dat u oordeelt over uw naaste?

## B. Waar gaat "Oordeel niet te snel" over?

"Jezus heeft altijd de waarheid verkondigd, maar met tact en beleid. Wanneer hij met anderen sprak, was hij niet beledigend of brutaal, sprak geen onnodig harde woorden en kwetste niet. Hij sprak de waarheid, maar altijd met mededogen. Wanneer hij hypocrisie en ongeloof aan de kaak stelde, deed hij dat met pijn in zijn hart. (...) Met zijn leven heeft hij laten zien wat het is om naar anderen om te kijken. Ieder mens was in zijn ogen waardevol (...), was het waard om gered te worden." — *Ellen G. White, Steps to Christ, p.12*

Jezus heeft ons laten zien wat het betekent om burgers van zijn koninkrijk te zijn. Voor verdere studie zie ook *Desire of Ages*, pp. 84—92.

## C. Wat is het doel van deze les

Aan het einde van deze les zijn de tieners in staat om:

1. de ander in zijn waarde te laten;
2. naar de ander te kijken zoals Jezus dat deed;
3. niet te snel met hun oordeel klaar te staan. "Oordeel niet opdat jij ook niet geoordeeld wordt."

## D. Wat heeft u nodig aan materiaal?

### Voor de rubriek Starten

Activiteit A: Schoenen

Activiteit C: overheadprojector / beamer / laptop met daarop een afbeelding waarop veel dingen tegelijkertijd gebeuren.

### Voor de rubriek Verbinding maken

Exemplaren van het werkblad van deze week, bijbels.

### Voor de rubriek Toepassen

Schoolbord of flipover.

## 2. OVERBRUGGEN

---

### Geef de groep ca. 10 minuten de tijd om:

1. te vertellen welke tekst zij uit het woensdaggedeelte hebben gekozen als *tekst van de week*. Geef ze de gelegenheid om hun tekst uit het hoofd op te zeggen.
2. hun eigen stelling te vertellen, (zie hiervoor gedeelte van maandag). Vergeet niet om de groep te wijzen op citaten die wellicht uit andere (niet christelijke) bronnen afkomstig zijn. Dit soort citaten komt echter niet in alle lessen voor.
3. de antwoorden te bespreken die bij het gedeelte van zondag zijn gegeven. Indien mogelijk, download dan de antwoorden van het *bulletin board* van <http://RealTimeFaith.adventist.org>. Bespreek de verschillende antwoorden in de groep en sluit af met de ideeën uit het gedeelte "Wat valt er te zeggen over...." uit de handleiding.

Als u een grote groep hebt, maak dan verschillende kleinere groepjes, eventueel onder leiding van een andere volwassene.

## B. Alternatieve onderdelen

- >> Zangdienst
- >> Zending (zie ook <http://RealTimeFaith.adventist.org>)
- >> Nieuws van andere projecten.

## 3. STARTEN

---

**Opmerking vooraf.** Stel vooraf uw eigen programma samen uit de verschillende mogelijkheden die worden geboden in de rubrieken: — *Start, Verbinden, Toepassen en Afsluiten*. U kunt onmogelijk alles gebruiken. In de rubriek *starten* vindt u meestal 3 keuze mogelijkheden: 2 activiteiten en 1 illustratie. Kies in ieder geval een van de twee activiteiten en gebruik de illustratie als u denkt dat deze bijdraagt aan het geheel. Ook in de rubriek *verbinden* wordt u een keuze voorgelegd. U kunt onmogelijk alle drie de suggesties uitvoeren binnen de tijd die beschikbaar is. De rubriek *toepassing* bevat een activiteit en een serie vragen. Beide zijn bedoeld om de stof te verwerken en eigen te maken.

Het is van belang de groep actief bij de stof te betrekken. Daarom zijn de verschillende activiteiten bedacht. Actief met elkaar werken schept een onderlinge band en respect voor elkaar.

Aarzel niet om de aandacht weer op de les van deze week te vestigen, als de discussie te ver mocht afdwalen.

### A. Startactiviteit

Lees met elkaar Matteüs 7:1-5

Vertel: In deze gelijkenis maakt Jezus gebruik van een zogenaamde 'hyperbool'. Een hyperbool is een manier om iets duidelijk te maken door overdrijving.

Verdeel de groep in kleinere groepjes van 3 of 4 personen. De opdracht is om zelf een hyperbool te verzinnen n.a.v. de tekst. Bijvoorbeeld: Schud eerst de zandbak uit je eigen schoenen, voordat je in mijn schoen naar een zandkorrel zoekt.

Trek hiervoor ongeveer 5 minuten uit en laat ieder groepje het resultaat presenteren.

Napraten Vraag: Wat zou het doel van deze oefening kunnen zijn? (Je moet niet te snel over anderen oordelen. Zeker niet wanneer je dezelfde fouten maakt!) Weet jij een ander woord voor het bekritisieren van anderen? ((Ver-)oordelen) En als je anderen bekritiseert voor iets dat je zelf ook doet? (Hypocrisie.)

### B. Alternatieve startactiviteit

Laat alle tieners hun schoenen uittrekken en bij elkaar zetten. (of: zorg zelf voor een verzameling schoenen van verschillende maten en soorten: Sportschoenen, hoge hakken, laarzen, klompen, etc.) Nodig iedereen uit om een paar schoenen aan te trekken, maar *niet* zijn/haar eigen, en daarmee een rondje door de zaal te lopen.



Napraten Vraag: Hoe voelde het om in andermans schoenen rond te lopen? Hoe voelen je voeten? En je rug? Is het voor herhaling vatbaar? Waarom wel, of juist niet? **Te moeilijk, te pijnlijk, te kleine/grote schoenen.**

Vertel: Een Indiaans gezegde luidt: "Oordeel niet over iemand totdat je twee maanden (manen) in zijn schoenen hebt gelopen." Of, een variatie hierop: "Oordeel niet over iemand voordat je een kilometer in zijn schoenen hebt gelopen."

Vraag: Wat betekenen deze spreekwoorden? **Je kunt alleen een oordeel over iemand hebben, als je hetzelfde hebt meegemaakt als die persoon heeft meegemaakt.** Is dat eigenlijk wel mogelijk? **Eigenlijk niet. We kunnen wel proberen om te begrijpen wat iemand heeft meegemaakt en daar respect voor te hebben.**

Lees met elkaar Johannes 7:24.

Vertel: Jezus heeft ons meerdere keren gevraagd om niet te snel klaar te staan met onze kritiek op anderen. Je kan immers nooit precies hetzelfde ervaren als wat iemand anders heeft doorgemaakt.

Voor ons geldt: wij zijn allemaal mensen. En mensen zijn nu eenmaal niet perfect. Niets voor niets zeggen we wel eens "Fouten maken is menselijk." Dus: welk recht heb jij om te oordelen over de fouten van anderen, als jijzelf ook fouten maakt?!

### C. Alternatieve startactiviteit

Hiervoor heeft u een overheadprojector, beamer of laptop nodig, (of een grote poster). U gaat een afbeelding projecteren waarop zeer veel dingen tegelijk gebeuren. Gebruik bij voorkeur een afbeelding die de tieners nog niet eerder hebben gezien. Deze afbeelding laat u 10 seconden zien.

Vertel: Ik laat jullie een afbeelding zien. Kijk er goed naar, want ik ga er straks een paar vragen over stellen. Laat de afbeelding gedurende 10 seconden zien.

Vraag hierna aan iemand: Wat zag je? Beschrijf zo precies mogelijk. Nodig hierna ook anderen uit om aan te vullen.

Vertel: Mensen die een misdaad hebben gezien, komen vaak met heel verschillende getuigenissen. Dit komt omdat het allemaal zo snel gebeurt. Ik heb jullie net 10 seconden naar een afbeelding laten kijken. Jullie hadden allemaal evenveel tijd om naar het plaatje te kijken. Toch hebben jullie allemaal wat anders gezien. Hoe komt dit, denken jullie? Geef tijd om te reageren.

Sluit af met een samenvatting in uw eigen woorden van onderstaande gedachtes. Verschillende mensen kijken verschillend naar de werkelijkheid. Zelfs als wij naar dezelfde voorwerpen kijken. Dat komt omdat onze hersenen alles wat wij zien op hun eigen, unieke manier 'vertalen'. Deze vertalingen zijn vaak gebaseerd op onze ervaringen in het verleden, onze cultuur, en de maatschappij waarin wij leven. Kortom: zelfs al kijken twee mensen naar hetzelfde voorwerp, dan nog zullen zij het anders interpreteren.

## 4. VERBINDEN

---

### A. Verbinding maken met het koninkrijk

Vraag: Misschien is het jou ook wel eens overkomen. Met een vriend(in) heb je samen naar hetzelfde TV-programma gekeken. Na afloop praten jullie nog wat na, en wat blijkt: jullie zijn het vrijwel over niets eens! Jij vond het leuk en grappig, terwijl jouw vriend(in) er niets aan vond. Je vraagt je af of jullie naar hetzelfde programma hebben gekeken. Wat is er

gebeurd? **Verschillende mensen zien verschillende dingen. Verschillen in opvoeding, achtergrond, en persoonlijkheid maken dat je verschillend waarneemt.**

Ben je wel eens boos geworden op een vriend(in) omdat hij/zij niet snapte wat voor jou overduidelijk was?

Vertel: Soms voelt het alsof niemand je begrijpt. Mensen maken rotopmerkingen tegen je, zonder zich te verdiepen in jouw situatie. Zij oordelen over iets dat ze niet weten.

Als burger van het koninkrijk verwacht God van jou niet zo te doen als zij.

Vraag: Heb jij wel eens anderen ontlopen omdat jij ze veroordeeld had? En andersom; Hebben anderen jou wel eens vermeden omdat zij kritiek op jou hadden?

Deel de tienerles van deze week uit. Lees met elkaar de bijbelteksten van het gedeelte van woensdag. Vertel: Laten wij eens kijken wat de Bijbel te vertellen heeft over het (ver) oordelen van anderen. Lees met elkaar Matteüs 7:1-3; Romeinen 2:1; Jakobus 4:11,12.

## B. Verbanden leggen met de illustratie.

De illustratie van deze week is gebaseerd op de parabel van les 3, het verhaal van de drie blinden en de olifant. Toen was de strekking dat de mens niet op eigen kracht de hele waarheid over God kan ontdekken. Deze week gebruiken wij hetzelfde verhaal maar dan om duidelijk te maken dat een olifant echt bestaat. Maar deze olifant zien wij op onze eigen manier. Iedereen kijkt als het ware door z'n eigen bril.

De versie van het verhaal van deze week vindt u in de bijlage 9. De eerste helft staat ook afgedrukt in het werkblad van deze week. Bij het lezen van het verhaal kunt u eventueel 6 tieners aanwijzen die de rollen van de 6 blinden voor hun rekening nemen.

Napraten: Vraag: Wie gaf de juiste omschrijving van de olifant? **Allemaal, in zekere zin. Geen van allen.** Waarom was het goed? **Omdat de blinde het vertelde vanuit zijn eigen ervaring, zoals hij de olifant had gevoeld, of meegemaakt.** Waarom was het fout? **Omdat geen van de mannen ooit een echte olifant had gezien.** Wat zegt dit verhaal over ons leven? **Als de olifant symbool staat voor God, dan zijn wij net als die 6 blinde mannen. We kunnen het nooit helemaal bevatten wat of wie God is. Wij kunnen alleen maar een deel van God begrijpen.**

Let op: Houd goed het verschil tussen les 3 en deze les voor ogen. In les 3 konden wij God niet kennen omdat ons zicht op God nog belemmerd wordt door het kwaad. In deze les gaat het om het feit dat wij, gevormd door onze opvoeding, achtergrond en cultuur, een gekleurde visie op de werkelijkheid hebben.

Vertel: Ook Jezus is helemaal mens geweest. Hij is verleid geweest, verstoten, gehaat en bespot. Hij heeft het allemaal meegemaakt en snapt dus ook wat wij meemaken. En omdat hij alles heeft doorstaan, mag hij, als enige, een oordeel over ons vellen.

Lees met elkaar Johannes 5:22. Vervolg: Jezus heeft de macht om een oordeel over anderen te vellen. Dat klinkt misschien wat beangstigend. Maar hij heeft ons ook beloofd dat hij rechtvaardig zal zijn en liefdevol.

## C. Verbanden leggen met het dagelijks leven.

Schets het volgende scenario:

Deze scène is afkomstig uit de Amerikaanse misdaadserie *CSI: Crime Scene Investigation*. Een allochtone taxichauffeur maakt tijdens zijn rit een praatje met zijn passagier. Hij gaat zo op in het gesprek dat hij een overstekende man over het hoofd ziet. De chauffeur trapt hard op zijn rem, maar hij kan de man niet meer ontwijken. De taxichauffeur stopt onmiddellijk en rent naar de man toe. Hij ziet dat de man zwaargewond is en overal ligt bloed. De chauffeur

loopt terug naar zijn taxi, ondertussen argwanend gadeslagen door een aantal toeschouwers (autochtonen). Wanneer zij zien dat de taxichauffeur terug naar zijn auto loopt, grijpen zij hem en sleuren hem uit zijn auto. Zij slaan en schoppen de chauffeur en laten hem bewusteloos achter. Later overlijdt hij aan zijn verwondingen.

**Vraag:** Welke conclusie trokken de toeschouwers? **Zij dachten waarschijnlijk dat de chauffeur wilde vluchten. Hij was tenslotte een immigrant, misschien zelfs wel een illegale immigrant. Buitenlanders zijn niet te vertrouwen.** Was er ook een andere conclusie mogelijk? **De taxichauffeur wilde zijn telefoon pakken om een ambulance te bellen.** Wat was er in werkelijkheid gebeurd met de man die aangereden werd? **Hij was door iemand anders met een mes gestoken en viel toevallig voor de taxi. Maar de taxi heeft hem niet aangereden.** Welke les kunnen wij hier uit leren? **Als je te snel je oordeel klaar hebt, kan dat wel eens heel fout aflopen.**

## 5. TOEPASSEN

---

### A. Toepassingsactiviteit

Schrijf de onderstaande situaties op een schoolbord of flipover. Vraag aan de tieners: hoe zou jij reageren op deze situaties?

1. Iemand komt een half uur te laat op een belangrijke vergadering. (Voorbeeld antwoord: Hij is te laat en zou zich op z'n minst moeten verontschuldigen.)
2. Iemand schopt een hond.
3. Een man en vrouw lopen over straat. De vrouw draagt een zware waterkruik op haar hoofd, terwijl haar man niets draagt.
4. Na het diner helpt een man de gastvrouw om de vuile borden naar de keuken te brengen.
5. Een jongen en een meisje staan openlijk met elkaar te zoenen.
6. Een leerling schrijft de antwoorden van zijn buurman over tijdens een belangrijk proefwerk.
7. Na een sjiek etentje laat één van de gasten een luide boer.

Vraag de tieners nu nog eens naar de bovenstaande situaties te kijken. Nu echter met de ogen van iemand uit een andere cultuur.

1. Er zijn samenlevingen waar het heel normaal is om een half uur te laat te komen.
2. Er zijn landen waar honden vaak besmettelijke ziektes bij zich hebben. Er zijn landen waar de honden vaak agressief en wild zijn.
3. In sommige culturen is het dragen van water een typische vrouwenzaak. Mannen bemoeien zich daar niet mee.
4. In sommige samenlevingen is de keuken het domein van de vrouw. Mannen horen niet thuis in de keuken.
5. Er zijn culturen waarin het zelfs verboden is om in het openbaar de hand van iemand van de andere sekse aan te raken.
6. Er zijn landen waar het heel normaal is dat leerlingen elkaar helpen.
7. In landen als China en Japan is een boer na een maaltijd een groot compliment!

— Vrij naar: Interpretating Behaviour: Expanding our Point of view, op [www.peacecorps.gov/www/culturematters](http://www.peacecorps.gov/www/culturematters).

### B. Vragen m.b.t. de toepassing

1. Wie zou als enige een rechtvaardig oordeel kunnen geven? Waarom?
2. Wat zou jij kunnen doen om te voorkomen dat je te snel met jouw oordeel klaarstaat?

3. Wat zou je kunnen doen, als je ervaart dat anderen niet rechtvaardig zijn in hun oordeel over jou?
4. Wat kan je ontdekken als je "twee manen" in iemands schoenen zou lopen?
5. Is het je wel eens overkomen, dat de kritiek die jij op iemand had, zich tegen jou keerde?
6. Kijk eens om je heen; Zie jij in onze maatschappij mensen (een persoon, een groep, of misschien zelfs wel een heel volk) die ten onrechte worden veroordeeld? En wat zijn de gevolgen daarvan?

## 6. AFSLUITEN

---

### Samenvatting

Besluit de lesbespreking. Vat de tekst hieronder in uw eigen woorden samen:

Herinner je je nog het gezegde, "Oordeel niemand, totdat je tenminste twee maanden (manen) in zijn schoenen hebt gelopen."

Wij kunnen niet overal tegelijk zijn. Wij zijn niet alwetend. Wij kunnen geen gedachten lezen. Zelfs de reacties van je beste vrienden kunnen voor ons nog wel eens een raadsel zijn.

Onthoud dus: als je niet veroordeelt, kun je nooit de fout in gaan.

Dat wil niet zeggen dat je als burger van Gods koninkrijk alles maar moet laten gebeuren. God heeft in zijn woord duidelijk laten weten welk gedrag niet past bij zijn koninkrijk. Hij heeft jou het vermogen gegeven om in te zien wat goed is en wat niet. Maar dit inzicht betekent niet dat je daarom anderen mag veroordelen. Dat recht is heeft alleen God. Wij mogen er op vertrouwen dat God uiteindelijk een rechtvaardig oordeel zal geven.

## BIJLAGE 9

(behorend bij onderdeel 4B)

In een dorp in India leefden er eens, lang geleden, zes oude mannen. Ze waren allemaal blind geboren. De mannen waren erg geliefd in het dorp en de dorpingen zorgden er voor dat hun niets zou overkomen. Omdat de mannen blind waren geboren, en dus nog nooit iets hadden kunnen zien, moesten ze zelf verzinnen hoe de wereld er uit zou zien. Ze luisterden dan ook altijd graag naar verhalen van reizigers. Zo konden ze iets leren van de wereld buiten het dorp.

De mannen konden ademloos luisteren naar deze verhalen. Maar de verhalen over olifanten vonden ze het mooist. Men had hun verteld dat olifanten hele bossen konden vertrappen, zware lasten konden dragen en iedereen doodsbang konden maken met hun getrompetter. Maar ze wisten ook dat de dochter van de raja (= een indiaase vorst) op een olifant reed als ze op reis was. Zou het echt waar zijn dat de raja zijn dochter op zo'n gevaarlijk monster liet rijden?

De oude mannen raakten er niet over uitgepraat "Een olifant moet een geweldig sterke reus zijn," beweerde de eerste blinde man. Hij had verhalen gehoord over olifanten die hielpen bij het bouwen van wegen en bij het kappen van bossen.

"Nee, daar klopt niets van," zei nummer twee. "Een olifant moet elegant en zachtaardig zijn. Anders kan een prinses er niet op rijden."

"Je hebt het helemaal bij het verkeerde eind. Ik heb gehoord dat een olifant met zijn slagtand een mens kan doorboren," zei nummer drie.

"Heren, u hebt het allemaal mis," zei nummer vier. "Een olifant is gewoon een soort grote koe. Je weet toch hoe mensen kunnen overdrijven."

"Volgens mij is een olifant een magisch beest," zei nummer vijf. "Dat verklaart waarom de dochter van de raja er veilig op kan rijden."

En nummer 6 verklaarde tenslotte: "Volgens mij bestaan olifanten niet. De mensen houden ons gewoon voor de gek."

Op een dag hadden de dorpingen genoeg van het gekibbel van de oude mannen. Ze namen hen mee naar de paleistuinen van de raja waar de olifanten stonden. Een jongetje uit het dorp was uitverkoren om de mannen te begeleiden. Met de hand op elkaars schouder gingen zij naar het paleis van de raja.

*(N.B. Hier stopt het verhaal in de tienerles.)*

Het was een hele optocht; het jongetje voorop, en achter hem de zes blinde, oude mannen. Zo kwamen aan zij bij de tuin van de raja. Daar werden zij begroet door een oude vriend van hen die vroeger in het dorp had gewoond, en nu in de tuinen van de raja werkte. De blinden werden door hun vriend naar de tuin gebracht en daar stond hij dan: De Olifant. Hun favoriete onderwerp van zoveel verhitte discussies. Eindelijk konden de blinde mannen zelf uitvinden of al hun beweringen juist waren geweest.

De eerste man raakte voorzichtig de zijkant van de olifant aan. "Een olifant is zacht en tegelijk zo stevig als een huis," verklaarde hij. "Volgens mij is hij heel erg sterk."

De tweede man legde zijn hand op de slurf van de olifant. "Volgens mij is een olifant een enorme slang."

Nummer drie betastte voorzichtig de grote slagtand en kwam tot de conclusie dat hij toch echt gelijk had gehad. "Dit beest is zo scherp en zo dodelijk als een speer."

De vierde blinde voelde aan één van de vier poten van de olifant en zei: "Ik weet het zeker. Wij hebben hier te maken met een gigantische koe."

Toen kwam nummer vijf die het oor van de olifant had gevonden. "Volgens mij is een olifant een grote waaier. Of misschien wel een magisch tapijt dat over bergen en bossen kan vliegen."

Nummer zes trok aan de staart van de olifant en verklaarde schamper: "Waar maken jullie je nou druk om? Een olifant is niet meer dan een stukje rafelig touw. Poeh... gevaarlijk hoor!"

Toen kwam de vriend van de blinde mannen en hij leidde zijn oude kameraden naar een plekje in de schaduw van een boom. "Hier, ga zitten en rust even uit. Ik zal wat te drinken voor jullie halen, want jullie hebben nog een lange reis voor de boeg." Terwijl hun vriend wat te drinken voor hen haalde, bespraken de mannen nog eens hun bevindingen met elkaar. "Ik denk dat we het er allemaal over eens kunnen zijn: Een olifant is een grote muur", concludeerde nummer 1.

"Een muur? Ben je mal! Een olifant is een enorme slang" antwoordde nummer 2.

"Ik zweer het je, een olifant is een speer", zei nummer 3.

"Ik ben er absoluut van overtuigd dat een olifant een hele grote koe is", zei nummer 4.

"Een vliegend tapijt. Geen twijfel mogelijk", zei nummer 5.

"Snappen jullie het nou echt niet?! Ze houden ons allemaal voor de gek met een stom stukje touw. Ik mag dan wel blind zijn, maar dat betekent nog niet dat ik gek ben!", zei nummer 6.

En zo begon de discussie weer van voren af aan. De mannen werden steeds bozer op elkaar en begonnen tegen elkaar te schreeuwen. "Muur!" "Slang!" "Speer!" "Koe!" "Tapijt!"

"Touw!".

"Héé daar, kan het niet wat zachter!" klonk opeens een zeer boze stem. Het was de raja. Hij was ruw uit zijn middagdutje was gehaald door het geruzie van de mannen. "Hoe kunnen jullie nu weten wie er gelijk heeft? Niemand van jullie kan zien!", vroeg de raja. Daar moesten de blinden even over nadenken. Zo hadden ze de zaak nog niet bekeken.

"De olifant is een heel groot dier," zo sprak de raja. "Ieder van jullie heeft een klein stukje aangeraakt. Als jullie nu eens al die stukjes bij elkaar voegen. Misschien zien jullie dan het hele plaatje. Zo, en laat mij nu met rust, zodat ik mijn middagdutje kan doen."

Toen de vriend terugkwam met glazen verfrissend water, vond hij de mannen rustig zittend onder de boom, nog nadenkend over de wijze raad van de raja.

"Hij heeft gelijk," zei de eerste blinde man. "Om achter de waarheid te komen, moeten we alle puzzelstukjes bij elkaar leggen. Misschien dat we er dan achter komen. Laten we terug gaan naar ons dorp. Dan kunnen we het nog eens in alle rust bepraten."

En daar gingen ze. Het jongetje voorop. En achter hem de zes blinde mannen, elk de hand op de schouder van de ander. Het was een leerzame dag geweest.

# 10 OP WEG NAAR EEN KRITISCHE GEEST

LINTJESREGEN

---

## 1. VOORBEREIDING

---

### A. De Bijbel

#### **Spreuken 18:21**

Woorden hebben macht over leven en dood;  
wie graag spreekt, moet wel de gevolgen aanvaarden.

#### **Romeinen 12:2**

Loop niet mee in het gareel van deze wereld. U moet andere mensen worden met een nieuwe gezindheid. Dan kunt u beoordelen wat God wil, wat goed is en volmaakt en wat hem aangenaam is.

#### **Efeziërs 4:22 – 5:20**

Laat daarom uw vroegere manier van leven varen en leg de oude mens af die, geleid door bedrieglijke verlangens, de ondergang tegemoet gaat. Vernieuw de geest die uw denken beheerst. Doe de nieuwe mens aan die naar het beeld van God geschapen is in ware gerechtigheid en heiligheid.

(...) Sla geen vuile taal uit, maar zeg, waar het nodig is, iets opbouwends, iets dat de mensen die u horen, goeddoet. (...) Laat alle gevoelens van wrok, drift en woede varen. Schreeuw en vloek niet, maar vermijd iedere vorm van slecht gedrag. Wees goed en hartelijk voor elkaar en vergeef elkaar zoals God u heeft vergeven in Christus.

U bent de geliefde kinderen van God. Wees daarom zoals hij. Leef in liefde naar het voorbeeld van Christus. (...)

Omdat u God toebehoort, mag er bij u geen sprake zijn van ontucht en van welke vorm van onzedelijkheid of hebzucht ook. Grove, oppervlakkige of dubbelzinnige taal: ook dat past u niet. Breng liever dank aan God! (...)

Laat u door niemand met loze woorden misleiden; want om zulke dingen wordt God vertoornd op de mensen die niet willen gehoorzamen. (...) Doe niet mee met de onvruchtbare praktijken die bij de duisternis horen; ontmasker ze liever. Want wat zij heimelijk uitvoeren, is zo schandelijk dat er geen woorden voor zijn. (...) Zing met elkaar psalmen, hymnen en geestelijke liederen. Zing en speel met heel uw hart voor de Heer. Breng God, de Vader, altijd voor alles dank in de naam van onze Heer Jezus Christus.

#### **Kolossenzen 3:1-17**

Als u met Christus bent opgewekt ten leven, streef dan ook naar wat boven is, waar Christus zetelt aan de rechterzijde van God. Houd voor ogen wat boven is en niet wat op aarde is. (...)

Maak dus voorgoed een einde aan aardse praktijken als ontucht, onzedelijkheid, hartstocht, slechte verlangens en hebzucht. Hebzucht is afgodendienst. (...) Lieg ook niet tegen elkaar. U bent door God uitgekozen, hem behoort u toe en hij heeft u lief. Kleed u dus met medeleven, goedheid, bescheidenheid, zachtmoedigheid en geduld. (...) Laat de vrede van Christus heersen in uw hart. Daartoe bent u geroepen als leden van één lichaam. Wees dankbaar. Laat de boodschap van Christus in volle rijkdom in u wonen. Leer en vermaan elkaar met alle wijsheid. Zing ter ere van God met een dankbaar hart psalmen, hymnen en

geestelijke liederen. Laat alles wat u zegt of doet, gebeuren in de naam van de Heer Jezus, en dank God, de Vader, door hem.

### **Filippenzen 4:4-9**

Wees altijd blij in de Heer. Nog eens: wees blij!

Laat iedereen u kennen als vriendelijke mensen. De Heer is dichtbij. Maak u geen zorgen, maar laat aan God in al uw bidden en smeken dankbaar weten wat uw wensen zijn. En God zal met zijn vrede die alle begrip te boven gaat, waken over uw hart en uw gedachten, in Christus Jezus.

Tenslotte, broeders en zusters, overweeg steeds wat waar en verheven is, rechtvaardig en zuiver, beminnelijk en eervol, alles wat deugdzaam is en lof verdient. Breng in praktijk wat ik u geleerd en overgeleverd heb door mijn woorden en mijn daden. Dan zal God, die de vrede geeft, met u zijn.

Kijk in de studiewijzer voor andere, aanvullende teksten.

### **B. Waar gaat "Op weg naar een kritische geest" over?**

Als het maken van gemene opmerkingen en pesten een Olympische Sport was geweest, dan zouden veel tieners topatleten zijn. Er kunnen verschillende redenen zijn om te pesten. Sommigen doen het om bij hun vrienden in een goed blaadje te komen. Anderen doen het om zich vooral te onderscheiden van hen die 'anders' zijn. Weer anderen kunnen de veranderingen die zij zelf doormaken niet bijhouden, en reageren zich op die manier af. Grof taalgebruik is vrij normaal geworden.

De voorbeelden die tieners in de media zien, maken het er niet veel beter op. Bijdehante tieners zijn eerder regel dan uitzondering. Een scherpe tong verkoopt nu eenmaal beter. Helaas hebben tieners (net zo min als hun ouders!) zelden in de gaten wat de gevolgen hiervan op de langere termijn kunnen zijn.

Paulus begreep als geen ander wat de gevolgen kunnen zijn als mensen zich laten sturen door minder goede invloeden van buitenaf. Wat je in je hoofd toelaat, zal er, vroeger of later, ook uitkomen.

### **C. Wat is het doel van deze les?**

Aan het einde van deze les zijn de tieners in staat om:

1. kritisch naar zichzelf te kijken en te bepalen of ook zij meedoen aan pesterijen;
2. te begrijpen dat pesterijen en het kleineren van anderen niet passen bij een burger van Gods koninkrijk;
3. te benoemen welke stappen zij willen zetten om hier voortaan niet meer aan mee te doen.

### **D. Wat heeft u nodig aan materiaal?**

#### **Voor de rubriek Starten**

Activiteit A: papier, pennen/potloden, scharen. (eventueel: rustige achtergrondmuziek.)

Activiteit B: een kaartjes met daarop een stelling om een gesprek mee te openen, stopwatch of horloge. (eventueel: buzzer, fluitje, belletje of een andere herriemaker.)

#### **Voor de rubriek Verbinding maken**

Een set van drie lintjes/kaartjes met de opdruk "wie ik ben maakt het verschil" (voor iedere tiener 1 setje), spelden; exemplaren van de tienerles van deze week, bijbels.



## Voor de rubriek Toepassen

Kopieën van de bijlage 10

## 2. OVERBRUGGEN

---

### Geef de groep ca. 10 minuten de tijd om:

- 1 te vertellen welke tekst zij uit het woensdaggedeelte hebben gekozen als *tekst van de week*. Geef ze de gelegenheid om hun tekst uit het hoofd op te zeggen.
- 2 hun eigen stelling te vertellen, (zie hiervoor gedeelte van maandag). Vergeet niet om de groep te wijzen op citaten die wellicht uit andere (niet christelijke) bronnen afkomstig zijn. Dit soort citaten komt echter niet in alle lessen voor.
- 3 de antwoorden te bespreken die bij het gedeelte van zondag zijn gegeven. Indien mogelijk, download dan de antwoorden van het *bulletin board* van <http://RealTimeFaith.adventist.org>. Bespreek de verschillende antwoorden in de groep en sluit af met de ideeën uit het gedeelte "Wat valt er te zeggen over...." uit de handleiding.

Als u een grote groep hebt, maak dan verschillende kleinere groepjes, eventueel onder leiding van een andere volwassene.

### B. Alternatieve onderdelen

- >> Zangdienst
- >> Zending (zie ook <http://RealTimeFaith.adventist.org>)
- >> Nieuws van andere projecten.
- >> Nieuws van andere projecten.

## 3. STARTEN

---

**Opmerking vooraf.** Stel vooraf uw eigen programma samen uit de verschillende mogelijkheden die worden geboden in de rubrieken: — *Start, Verbinden, Toepassen en Afsluiten*. U kunt onmogelijk alles gebruiken. In de rubriek *starten* vindt u meestal 3 keuze mogelijkheden: 2 activiteiten en 1 illustratie. Kies in ieder geval een van de twee activiteiten en gebruik de illustratie als u denkt dat deze bijdraagt aan het geheel. Ook in de rubriek *verbinden* wordt u een keuze voorgelegd. U kunt onmogelijk alle drie de suggesties uitvoeren binnen de tijd die beschikbaar is. De rubriek *toepassing* bevat een activiteit en een serie vragen. Beide zijn bedoeld om de stof te verwerken en eigen te maken.

Het is van belang de groep actief bij de stof te betrekken. Daarom zijn de verschillende activiteiten bedacht. Actief met elkaar werken schept een onderlinge band en respect voor elkaar.

Aarzel niet om de aandacht weer op de les van deze week te vestigen, als de discussie te ver mocht afdwalen.

## A. Startactiviteit

**Stap 1** Benodigheden: papier/kaartjes, pennen/potloden, scharen en eventueel rustige achtergrondmuziek. Voordat de sabbatschool begint schrijft u de naam van iedere tiener op een vel papier. Laat achter iedere naam ruimte om er dingen bij te schrijven.

(Indien u een hele kleine groep tieners heeft, schrijf dan de naam van de tiener op een A-4'tje)

**Stap 2** Geef de tieners bij binnenkomst de bladen/kaartjes met daarop de namen van alle tieners. Vraag hen om onder iedere naam zijn/haar leukste eigenschap op te schrijven. Wanneer iedereen klaar is, verzamelt u de bladen/kaartjes. Bewaar deze voor later in de les. (Als u een hele grote groep heeft kunt u er voor kiezen de groep onder te verdelen naar geslacht of leeftijd.)

**Stap 3** Vraag: Heb je enig idee waarom wij dit doen? **Het zal waarschijnlijk iets te maken hebben met de les van vandaag.** Dadelijk zal ik de kaartjes weer uitdelen en dan krijgt iedereen te lezen hoe de anderen over hem/haar denken. Wat denk jij dat de reacties zullen zijn? Waarom is het belangrijk om af en toe iets aardigs tegen elkaar te zeggen? **God zegt dat je aardig moet zijn tegen elkaar. Als je aardig tegen elkaar doet, is het leven een stuk leuker!** Wat zou er kunnen gebeuren als je nooit eens iets leuks tegen een ander zegt? **Vriendschappen bloeden dood.**

N.B. Knip en plak de uitspraken zodanig dat uiteindelijk iedere tiener een kaartje heeft met alle uitspraken die over hem/haar gaan. Dit kan mee naar huis genomen worden. U kunt dit doen terwijl de tieners aan de gang zijn met de toepassingsactiviteit (zie 5A). Of vraag anders een andere ouder om u te helpen.

## B. Alternatieve startactiviteit

**Stap 1** Verdeel de groep in groepjes van drie personen. Geef ieder groepje een kaartje met daarop een stelling. Zorg dat u een horloge of stopwatch bij de hand heeft. (eventueel kunt u ook gebruik maken van een buzzer, bel, fluitje of iets dergelijks)

**Stap 2** Laat de groepjes zich verspreiden. Verdeel de rollen binnen het groepje. Een persoon is de gespreksmonitor; hij/zij neemt niet deel aan het gesprek maar registreert wat er gebeurt. De tweede persoon krijgt het kaartje met daarop de stelling om het gesprek mee te openen. (Gebruik gerust meerdere stellingen als dat u beter uitkomt.)

**Stap 3** Instrueer de tieners als volgt: "Een van jullie krijgt een kaartje met daarop een stelling. Deze stelling kan je gebruiken als startpunt voor jullie gesprek. Het onderwerp waarover jullie praten is niet zo belangrijk. Het gaat er om hoe jullie er over praten. Als derde persoon mag je niet meedoen aan dit gesprek. Jouw rol is die van monitor. Jij mag alleen kijken en luisteren hoe het gesprek verloopt. Let op: Zodra jij merkt dat een van de partners een nare opmerking maakt, de ander belachelijk maakt of iets negatiefs over het standpunt van de ander zegt, geef je een buzz/belletje/blaas je op het fluitje/etc. Je stopt het gesprek en je laat degene die de foute opmerking maakte, opnieuw beginnen."

Geef de tieners ongeveer 5 minuten de tijd.

Voorbeeldstellingen:

- >> Vrouwen kunnen geen soldaat zijn.
- >> Meiden kunnen niet voetballen.
- >> Jongens horen niet op ballet
- >> Dikke mensen moeten dubbel betalen voor het openbaar vervoer. Ze nemen immers ook twee plaatsen in.

- >> Ook op openbare scholen moet voortaan gebeden worden.
- >> Een vrouw is baas over haar eigen buik. Abortus moet dus altijd mogelijk zijn, als de vrouw dat wil.
- >> De leeftijd waarop je je rijbewijs kan halen zou verhoogd moeten worden naar 21 jaar.

**Napraten** Vraag: Hoe ging het? Was het lastig om positief te blijven reageren? Waarom wel of waarom niet? Wat zegt dit over jou? **Wij zijn niet gewend om aardig tegen elkaar te blijven praten.**

Lees met elkaar Kolossenzen 4:6. Vertel: Paulus vraagt ons om vriendelijk te blijven. Vriendelijk, maar gevat, voegt hij er aan toe. Hoe werkt "vriendelijk, en gevat" in de praktijk? NB. NBV geeft: vriendelijk maar beslist is wellicht duidelijker.

Is het eigenlijk wel mogelijk om altijd vriendelijk te blijven? Waarom niet? **Soms word je boos. Je bent nu eenmaal niet perfect. Om je heen hoor je dat mensen niet vriendelijk reageren, wanneer iets ze niet bevalt.**

### C. Startillustratie

Vertel in uw eigen woorden het volgende verhaal:

Een vader heeft ruzie met zijn zoon. Het is niet de eerste keer dat de twee ruzie hebben en de vader wordt zo boos dat hij zijn zoon toebijt: "Ach, val toch dood!" Natuurlijk bedoelde de vader dit niet zo letterlijk, maar de jongen is diep gekwetst. Hij draait zich om en gaat naar boven, naar zijn kamer. Wanneer de vader een tijdje later gaat kijken, vindt hij de jongen dood op zijn bed.

Het verhaal vertelt niet of dit nu echt gebeurd is of niet. Het maakt echter wel duidelijk wat de kracht van woorden kan zijn. Woorden kunnen kwetsen. Ze kunnen een ander z'n leven lang beschadigen.

Wat wel wetenschappelijk is bewezen is dat mensen die op sterven liggen, vaak langer blijven leven dan gedacht, omdat ze graag nog afscheid willen nemen van degenen die hen dierbaar zijn. Wanneer ze eenmaal afscheid hebben genomen, en ze hebben de woorden gehoord "Ga nu maar. Rust maar. Het is goed", pas dan kunnen ze sterven. Ook weer een voorbeeld van de kracht die woorden kunnen hebben.

Lees met elkaar Spreuken 18:21. "Woorden hebben macht over leven en dood."

## 4. VERBINDEN

### A. Verbinding maken met het koninkrijk.

Vertel in eigen woorden de volgende gedachten:

Kleinerende, schampere opmerkingen:

- zijn negatieve en kleinerende opmerkingen of gedrag ten opzichte van iemand anders of ten opzichte van een andere groep.
- worden gebruikt omdat men bang is, boos is, onverschillig is of juist jaloers. Omdat men gefrustreerd is en geen andere mogelijkheid heeft om zijn frustratie te uiten. Omdat men onzeker is.
- worden vaak gebracht in de vorm van een grap. Je ziet ze vaak in comedyseries. Maar onder die grap zit wel degelijk een grote kern van waarheid.
- worden zowel direct (recht in iemands gezicht) als indirect (achter iemands rug) gebruikt.

— vrij naar No Putdowns. Zie ook [www.noputdowns.org](http://www.noputdowns.org)

Vertel: Als wij werkelijk burgers van Gods koninkrijk willen zijn, is er in ons leven geen plek voor dit soort opmerkingen en gedrag. In de bijbel vind je verschillende voorbeelden hoe wij met een ander zouden moeten omgaan.

Deel de exemplaren van de tienerles uit en lees met elkaar de teksten uit het gedeelte van woensdag. Laat iedere tiener een tekst voorlezen.

## B. Verbanden leggen met de illustratie.

Vraag iemand het verhaal uit het sabbatgedeelte van het werkblad te lezen of vertel het verhaal zelf in eigen woorden.

Vraag: Wat is het verband tussen dit verhaal en ons onderwerp van vandaag? **Het laat zien hoe belangrijk het kan zijn om vriendelijk te zijn.** Waarom is dat zo belangrijk? Is dat voor christenen anders dan voor niet-christenen? **Je kan nooit weten hoe je iemand er mee helpt. God vraagt van jou om vriendelijk te zijn. Door vriendelijk te zijn breng je in praktijk wat Jezus ons heeft voorgedaan.** Wat zou er kunnen gebeuren als wij dat niet doen? **Ben je nog wel geloofwaardig als christen, als je alleen maar rotopmerkingen maakt over anderen en hen kleineert?**

## C. Verbanden leggen met het dagelijks leven.

**Stap 1** Geef iedereen een exemplaar van bijlage 10 (en een exemplaar van het werkblad van deze week, mocht u dat nog niet hebben gedaan.) Lees met elkaar nogmaals Efeziërs 4:29 – 5:20 en Kolossenzen 3:8-10.

**Stap 2** Splits de groep in kleinere groepjes. Schrijf bij de teksten die genoemd worden in de bijlage voorbeelden uit ons leven. Bijv. songteksten, scene's uit films of tv-programma's, citaten uit boeken of tijdschriften.

**Stap 3** Bespreek met elkaar de resultaten die de verschillende groepjes hebben gevonden.

Napraten Vertel: Als je kijkt naar de resultaten die we vandaag gevonden hebben, merk je dat we overspoeld worden met negatieve dingen. Dingen waar de bijbel een hartgrondig "nee" tegen zegt. Wij moeten dus oppassen dat wij niet nadoen wat wij om ons heen horen en zien.

God heeft ons de opdracht gegeven een ander geluid te laten horen. Om te laten zien en horen dat het ook anders kan.

Vraag: Wat zou jij kunnen doen om dat andere geluid te kunnen laten horen? (Vul je hoofd met mooie, goede dingen. Let op wat je zegt. Niet alleen met woorden maar ook met je lichaamstaal. Je gezicht kan soms meer uitdrukken dan je met 100 woorden kan zeggen! Wees niet te groot om "sorry" te zeggen als je er een keer naast zit.)

Lees met elkaar Filippenzen 4:8. Vertel: Deze tekst spreekt duidelijke taal over waar wij onze aandacht op moeten richten. In vers 9 staat dat wij het niet bij mooie woorden moeten laten. Wij moeten het gaan doen! Jullie uitdaging deze week is om alleen nog maar op een positieve manier naar anderen te kijken en over hen te praten. Je hebt het vandaag al in het klein geoefend. Nu moet je het ook in het echt gaan doen. Gelukkig ben je daarbij niet alleen. Wanneer je vraagt of God je wil helpen, zal hij er zeker voor je zijn.

Herinner hen aan de kaartjes met de positieve dingen die zij aan het begin van de les over elkaar hebben opgeschreven. Vertel hen dat zij deze kaartjes aan het einde van de sabbatschool mee naar huis kunnen nemen.

## 5. TOEPASSEN

---

### A. Toepassingsactiviteit

Deze activiteit lijkt op het verhaal uit de tieners over de drie lintjes. Zorg dat u voldoende setjes van lintjes (of een ander soort onderscheiding) heeft.

Vertel de tieners dat u hen waardeert en dat u blij bent met hen. Geef ieder van de tieners als blijk van uw waardering een lintje.

Vertel: Dit is een goed moment om onze goede voornemens in praktijk te brengen. Geef iedere tiener twee lintjes. Vraag hen deze lintjes te geven aan iemand die belangrijk voor hen is. Deze persoon kan op zijn beurt weer een lintje aan iemand anders geven. Vraag de tieners om volgende week in de sabbatschool te vertellen hoe het gegaan is.

### B. Vragen m.b.t. de toepassing

1. Kan je ook zonder woorden een rotopmerking maken? Leg eens uit.
2. Kan een compliment net zo kwetsend zijn als een rotopmerking? Op welk manier?
3. Wat zou je kunnen doen als iemand jou kleineert?
4. Waarom zouden mensen anderen willen kleineren?
5. Lees de teksten uit Efeziërs en Kolossenzen nog eens door. Betekent dit dat wij alleen nog maar christelijke boeken mogen lezen en naar christelijke tv-programma's en films mogen kijken? Waarom wel of waarom niet?

## 6. AFSLUITEN

---

### Samenvatting

Besluit de lesbespreking. Vat de tekst hieronder in uw eigen woorden samen:

Soms is het gebeurd voordat je er erg in hebt; een onaardige opmerking naar een ander is zo gemaakt. Maar door zo te doen zetten we niet alleen de ander te kijk. We zetten ook onszelf voor schut. Jezus leert ons dat iedereen in zijn ogen waardevol is. Wanneer je dus anderen belachelijk maakt of kleineert, is zijn leven hier op aarde dus voor niets geweest.

Opmerkingen zijn misschien niet dodelijk in letterlijke zin. Maar ze kunnen anderen wel degelijk kwetsen en verdriet doen. Jezus heeft ons laten zien dat er ook een ander geluid mogelijk is. Woorden van liefde en respect, vriendelijkheid en eerlijkheid. Het is nu aan ons om dit geluid te laten horen.

## BIJLAGE 10

(zie onderdeel 4C)

Gebruiksaanwijzing: Hieronder staat een schema voor de teksten uit Efeziërs 4:29 – 5:20 en Kolossenzen 3:8-10. In deze teksten wordt een aantal eigenschappen genoemd die jij, als inwoner van Gods Koninkrijk zou moeten hebben, of juist zou moeten vermijden. Schrijf die eigenschappen in de bijbehorende kolom in het schema. Schrijf vervolgens in de kolom "Voorbeelden" een situatie of gebeurtenis van de afgelopen tijd die deze eigenschap illustreert.

	Negatieve dingen die je moet vermijden	Positieve dingen die je moet waarderen	Voorbeelden
Efeziërs	Sla geen vuile taal uit. (maak geen grove of kwetsende opmerkingen)		De songteksten van zanger/rapper Eminem
Kolossenzen		Betrokkenheid	Bono en Bob Geldoff die een live aid concert organiseren

# 11 HELDEN

## WAT GEBEURDE ER VOOR HET VUURPELTON?

---

### 1. VOORBEREIDING

---

#### A. De Bijbel

##### Handelingen 1:8

Maar wanneer de heilige Geest over jullie komt, zul je kracht krijgen, en jullie zullen getuigenis van mij afleggen in Jeruzalem, in heel Judea en Samaria, ja, tot in de verste delen van de wereld.

##### 2 Petrus 1:3

Zijn goddelijke macht heeft ons alles gegeven wat nodig is voor een leven in dienst van God: kennis namelijk van hem die ons heeft geroepen door zijn eigen glorie en macht.

##### Jakobus 1:2

Mijn broeders en zusters, beschouw het als een groot geluk, wanneer allerlei beproevingen u overkomen.

##### 1 Petrus 1:13

Zorg dus dat u gereed staat, houd uw hoofd koel en blijf nuchter. Stel uw hoop volledig op de gave die u ten deel zal vallen wanneer Jezus Christus zich openbaart.

##### Johannes 14:12-14

"Ik verzeker jullie: wie in mij gelooft, zal doen wat ik doe; ja, hij zal nog grotere dingen doen, want ik ga naar de Vader. En ik zal alles doen wat jullie met een beroep op mij zullen vragen; dan zal de glorie van de Vader openbaar worden in de Zoon. Als jullie mij iets vragen, met een beroep op mij, zal ik het voor jullie doen."

#### B. Waar gaat "Helden" over?

Tieners van deze leeftijd zijn vaak op zoek naar rolmodellen; mensen aan wie zij zich kunnen spiegelen. Voor velen is dit een logische, eerste stap in het proces van volwassen worden. Toch is dit voor veel ouders (en ook leraren en coaches) een fase die zij met angst en beven tegemoet zien. Want wat moet je doen als jouw kind het 'verkeerde' rolmodel kiest? In deze les proberen we naar deze rolmodellen (of helden) te kijken door de ogen van de tiener. Wat trekt hem of haar? Probeer hierbij uw eigen oordeel zolang mogelijk uit te stellen. Kritische opmerkingen van uw kant kunnen gemakkelijk verkeerd worden opgevat. Met als gevolg dat de tiener dichtklapt en er geen ruimte meer is voor een open gesprek. Het is uw taak om de tiener te coachen in zijn zoektocht naar een rolmodel / held die bij hem/haar past. Een held die de moeite van het navolgen waard is en die de tiener helpt het beste uit zichzelf naar boven te halen. In les 12 zal duidelijk worden dat Jezus een rolmodel is dat absoluut de moeite waard is om te volgen.

### C. Wat is het doel van deze les?

Aan het einde van deze les zijn de tieners in staat om:

1. te begrijpen wat de betekenis is van een rolmodel;
2. een aantal kenmerken van een rolmodel te benoemen;
3. de uitdaging aan te gaan om met Gods hulp een held te worden.

### D. Wat heeft u nodig aan materiaal?

#### **Voor de rubriek Starten**

Activiteit A: Kopieën van de "Heldenquiz" (zie bijlage), pennen/potloden.

Activiteit B: papier, pennen/potloden.

#### **Voor de rubriek Verbinding maken**

Bijbels, exemplaren van de tienerles van deze week.

#### **Voor de rubriek Toepassen**

Schoolbord, whiteboard of flipover.

## 2. OVERBRUGGEN

---

### **Geef de groep ca. 10 minuten de tijd om:**

1. te vertellen welke tekst zij uit het woensdaggedeelte hebben gekozen als *tekst van de week*. Geef ze de gelegenheid om hun tekst uit het hoofd op te zeggen.
2. hun eigen stelling te vertellen, (zie hiervoor gedeelte van maandag). Vergeet niet om de groep te wijzen op citaten die wellicht uit andere (niet christelijke) bronnen afkomstig zijn. Dit soort citaten komt echter niet in alle lessen voor.
3. de antwoorden te bespreken die bij het gedeelte van zondag zijn gegeven. Indien mogelijk, download dan de antwoorden van het *bulletin board* van <http://RealTimeFaith.adventist.org>. Bespreek de verschillende antwoorden in de groep en sluit af met de ideeën uit het gedeelte "Wat valt er te zeggen over..." uit de handleiding.

Als u een grote groep hebt, maak dan verschillende kleinere groepjes, eventueel onder leiding van een andere volwassene.

### **B. Alternatieve onderdelen**

- >> Zangdienst
- >> Zending (zie ook <http://RealTimeFaith.adventist.org>)
- >> Nieuws van andere projecten.



### 3. STARTEN

---

**Opmerking vooraf.** Stel vooraf uw eigen programma samen uit de verschillende mogelijkheden die worden geboden in de rubrieken: — *Start, Verbinden, Toepassen en Afsluiten*. U kunt onmogelijk alles gebruiken. In de rubriek *starten* vindt u meestal 3 keuze mogelijkheden: 2 activiteiten en 1 illustratie. Kies in ieder geval een van de twee activiteiten en gebruik de illustratie als u denkt dat deze bijdraagt aan het geheel. Ook in de rubriek *verbinden* wordt u een keuze voorgelegd. U kunt onmogelijk alle drie de suggesties uitvoeren binnen de tijd die beschikbaar is. De rubriek *toepassing* bevat een activiteit en een serie vragen. Beide zijn bedoeld om de stof te verwerken en eigen te maken.

Het is van belang de groep actief bij de stof te betrekken. Daarom zijn de verschillende activiteiten bedacht. Actief met elkaar werken schept een onderlinge band en respect voor elkaar.

Aarzel niet om de aandacht weer op de les van deze week te vestigen, als de discussie te ver mocht afdwalen.

#### A. Startactiviteit

Geef iedere tiener een exemplaar van de "Heldenquiz" (zie bijlage 11).  
**Volgt zo snel mogelijk!!**

Napraten: Vraag: Hoe kwam het dat je op de meeste vragen geen antwoord wist? **Omdat ik nog nooit van die mensen had gehoord. Dit heb ik nog nooit op school gehad. Deze mensen leefden minstens 100 jaar geleden!** Vertel: Helden zijn maar betrekkelijk. Er zijn maar weinig helden die ook eeuwen na hun leven nog als held worden herinnerd. Held ben je vaak maar een korte tijd, en dan ook nog maar in een klein stukje van de wereld. Ik zal jullie nog een voorbeeld geven. De helden uit mijn jeugd zullen jullie waarschijnlijk niets zeggen. Geef eventueel een aantal voorbeelden van helden/ idolen uit uw eigen jeugd. Maar voor mij waren ze het einde. Iedere tijd en iedere generatie in ieder land heeft zo zijn eigen helden. In deze les zullen wij bekijken wat nou eigenlijk een held is. Hoe ziet hij (of zij!) er uit? Wanneer is iemand eigenlijk een held? Welke invloed hebben zij op ons leven?

#### B. Alternatieve startactiviteit

**Stap 1** Verdeel de groep in twee groepen. De ene groep speelt de rol van een groep aandeelhouders van een groot softwarebedrijf. Zij zoeken een nieuwe president-directeur en zijn bezig om een advertentie op te stellen die in alle grote kranten zal verschijnen. In de advertentie geven zij een beschrijving van de man/vrouw die zij zoeken om hun bedrijf te leiden.

De tweede groep speelt de rol van een groep engelen. Zij zijn op zoek naar een leider voor de mensen op aarde. Ook zij moeten een advertentie opstellen.

**Stap 2** Geef beide groepen ca. 10 minuten de tijd om een advertentie op te stellen. Laat iedere groep hun resultaat presenteren en vergelijk de twee uitkomsten.

Napraten Vraag: Zijn er verschillen tussen de twee advertenties? Zo ja, welke? **De advertenties zijn totaal verschillend. Er zijn wel een paar overeenkomsten, maar er zullen totaal verschillende mensen op reageren.** Welke mensen vindt de "gewone" wereld belangrijk? Wat is in Gods koninkrijk belangrijk? **God is niet onder de indruk van een prachtig CV. Wij kijken vaak als eerste naar wat mensen presteren en gepresteerd hebben. God niet. God kijkt naar ons zoals wij zijn.** Wat kunnen wij van deze oefening leren als het gaat om het uitkiezen van onze helden? **Het is eigenlijk net als met de advertenties. De persoon die je**

**kiest hangt af van wat je op dat moment nodig hebt. Met helden gaat het net zo. Je kiest de held die op dat moment bij jou past.**

Vertel: De helden uit mijn tijd zeggen jullie waarschijnlijk helemaal niets. Ieder generatie heeft zijn eigen helden. In deze les zullen wij bekijken wat nou eigenlijk een held is. Hoe ziet hij (of zij!) er uit? Wanneer is iemand eigenlijk een held en welke invloed hebben zij op ons leven?

### **C. Startillustratie**

Vertel in uw eigen woorden het volgende verhaal:

Eind jaren '40 keerde Gladys Aylward terug naar Engeland nadat zij een tijd in China had gewerkt als zendelinge. De beroemde filmregisseur Alan Burgess interviewde haar in de hoop dat zij hem iets meer zou kunnen vertellen over beroemde Chinese helden tijdens de Tweede Wereldoorlog. Ze moest hem helaas teleurstellen. Helden was zij daar niet tegengekomen. "Maar hoe zit het dan met u?" vroeg Alan Burgess haar. "Wat heeft u gedaan tijdens de oorlog?"

"Ik betwijfel ten zeerste of uw luisteraars echt geïnteresseerd zijn in mij. Ik heb toch niets bijzonders gedaan?" antwoordde Gladys.

Maar Alan Burgess bleef aandringen. "Heeft u wel eens contact gehad met de Japanse bezetter?"

"Ja", antwoordde zij, maar hield zich verder op de vlakte. Het zou niet erg vergevingsgezind zijn als zij aan Alan Burgess zou vertellen dat de Japanners haar hadden neergeschoten vlakbij Tsechow. Dat zij hun bombardement had overleefd in Linchuang. Dat zij met de kolf van een geweer tegen haar hoofd was geslagen. En dat zij uiteindelijk als een soort misdadiger door hen werd gezocht.

"Weet u," vervolgde Gladys, "Japanners zijn eigenlijk erg vriendelijke mensen."

"Kennelijk heeft u in China een nogal geïsoleerd bestaan geleid," antwoordde Burgess droogjes.

Gladys voelde dat ze nu wel met iets op de proppen moest komen. "Ik heb ooit een aantal kinderen naar een weeshuis in Siam gebracht."

"'t Is niet waar!" Burgess kon zijn teleurstelling amper verbergen. "Kinderen? Naar een weeshuis?!"

"Jazeker. We moesten zelfs in de winter een bergketen over."

"Echte bergen?" Burgess veerde weer een beetje op.

"Ja. Ik denk dat je dat wel echte bergen kunt noemen. De reis was best moeilijk. De normale paden waren niet meer begaanbaar door de sneeuw. Oh ja, en we moesten ook nog de Gele Rivier oversteken."

"Is dat niet die beruchte rivier, waarin zoveel mensen zijn verdronken, dat de rivier ook wel 'Het verdriet van China' wordt genoemd?"

Burgess kwam meer en meer in de ban van het verhaal van Gladys. "Is het echt waar dat u halverwege de tocht geen eten meer had? En u had ook geen geld meer? U was alleen met meer dan 100 kinderen, waarvan de meesten nog geen 4 jaar oud waren? Wat een reis! Een maand lang over bergen, de Gele Rivier oversteken, wegduikend voor Japanse patrouilles en bommenwerpers. En toen u uiteindelijk in Siam aankwam bleek dat u tyfus en longontsteking had en dat u ernstig ondervoed was? Mevrouw Aylward, ik denk dat heel veel luisteraars van de BBC uw verhaal erg graag willen horen. En wat u gedaan heeft, is absoluut de moeite waard om verteld te worden!" — Vrij naar [www.heroesofhistory.com](http://www.heroesofhistory.com). Source: Alan Burgess, *The Small Woman* (1957, revised edition, 1969.)

Vraag: Welke kenmerken van een held kan je uit dit verhaal over Gladys Aylward halen? (Bescheidenheid, moed, zorg voor anderen.) Op wie kan zij van invloed geweest zijn? (de kinderen die zij gered heeft niet meegerekend.) (Al die mensen die de boeken over haar hebben gelezen of de speelfilm hebben gezien die over haar leven is gemaakt.) Op welke manier kan Gladys Aylward hun leven hebben veranderd?

## 4. VERBINDEN

---

### A. Verbinding maken met het koninkrijk.

Vraag: Wat hebben helden en Gods Koninkrijk met elkaar te maken? (De meeste tieners zullen hier geen antwoord op weten.) Vertel: Pas als een oorlog eenmaal voorbij is, en zijn weg naar de geschiedenisboeken heeft gevonden, wordt pas duidelijk wie er de echte helden zijn geweest. Wij, hier op aarde, zijn ook verwickeld in een soort oorlog; de strijd tussen goed en kwaad. Wanneer deze strijd eenmaal voorbij zal zijn, zal ook duidelijk worden wie er helden zijn geweest.

Vraag: Wie zullen de helden in deze strijd tussen goed en kwaad zijn? **Leraren, verpleegsters, doktoren, zendelingen, maar ook vulnismannen, scholieren, boeren. Eigenlijk kan iedereen een held zijn!** Vertel: Als je werkelijk een vertegenwoordiger van Gods koninkrijk hier op deze aarde wil zijn, dan ben je ook een soort held. Jij bent immers een voorbeeld voor anderen. Jij kan laten zien dat het anders kan. Vriendelijkheid, moed en betrokkenheid zijn geen zaken van een andere planeet. Die kan iedereen in praktijk brengen. Zelfs in een wereld waarin dat als een 'heldendaad' wordt beschouwd.

Vraag: Op welke manier laat jij zien dat jij een vertegenwoordiger bent van Gods koninkrijk? **Ik ga naar de kerk, ik bid voor het eten, ik lees soms in de bijbel. Maar niet als er anderen bij zijn.** Vertel: Op zich allemaal goede dingen. Maar daar mag het niet bij blijven! Wat minstens zo belangrijk is, is dat jij een relatie met Jezus hebt. Want hoe meer jij Jezus in jouw leven betreft, des te makkelijker zal je het vinden om een vertegenwoordiger voor Gods koninkrijk te zijn.

Lees met elkaar de teksten uit Terug naar de Bron, Handelingen 1:8, 2 Petrus 1:3; Jakobus 1:2; 1 Petrus 1:13; Johannes 14:12,13. Bespreek, na ieder vers, met elkaar wat deze tekst zegt over het zijn van Gods vertegenwoordiger.

### B. Verbanden leggen met de illustratie.

Deel de exemplaren van het werkblad van deze week uit. Lees met elkaar het openingsverhaal "Wat gebeurde er voor het vuurpeloton?" Laat de tieners vertellen hoe zij denken dat het verhaal afloopt.

Vertel: Hier volgt de rest van het verhaal zoals het echt is gebeurd.

De mannen van het vuurpeloton konden niets anders dan hun geweer in de aanslag leggen en schieten. Maar noch zij, noch Bruce wisten dat zij met losse flodders schoten! Toen vertelde de leider van de guerrillabeweging dat Bruce zou worden vrijgelaten. Hij had een diepe indruk op hen allen gemaakt en zij zouden hem nooit vergeten. Na een voettocht van 12 dagen door het oerwoud van Colombia, was Bruce eindelijk weer een vrij man.

Vraag: Wat zou jij hebben gedaan als jij in Bruce's schoenen had gestaan? (Ik zou hebben geprobeerd te ontsnappen. Ik zou nooit naar Colombia zijn gegaan.) Op welke manier is Bruce een held die de moeite waard is om te volgen? (Hij gaf de moed niet op. Wat er ook gebeurde, hij bleef op God vertrouwen. Hij bleef trouw aan zijn opdracht en bleef geloven in Gods plan met hem).

Mocht u dat nog niet hebben gedaan lees dan nu de teksten uit Terug naar de Bron, Handelingen 1:8, 2 Petrus 1:3; Jakobus 1:2; 1 Petrus 1:13; Johannes 14:12,13. Bespreek, na ieder vers, met elkaar wat deze tekst zegt over het zijn van Gods vertegenwoordiger.

## C. Verbanden leggen met het dagelijks leven.

Geef de tieners een exemplaar van het werkblad van deze week, mocht u dat nog niet hebben gedaan. Lees met elkaar de bijbelteksten uit het gedeelte van woensdag.

Vertel: Stel je voor: Het is sabbatmiddag en je bent samen met wat vrienden uit deze sabbatschoolklas. Jullie hangen wat rond en je verveelt je. Een van jullie stelt voor om een film te kijken. De film is op zich best leuk — zelfs jouw ouders vinden hem oké — maar geloof of God komen er niet in voor. Dus of dit nu zo'n goed idee is om de sabbatmiddag door te brengen....

Wat doe jij? Wees eerlijk. Zoek je een excuus om weg te gaan? Of blijf je zitten, ook al voel je je een beetje schuldig? Vind je het geen punt, en blijf je lekker kijken? Of sta je op en stel je voor om iets anders te gaan doen dat meer bij de Sabbat past?

Vertel: De hemel kijkt anders naar helden dan wij hier op aarde. Wij kijken snel op tegen mensen die het gemaakt hebben. Mensen die veel geld hebben verdiend, veel vrienden hebben, of geweldige (sport)prestaties hebben geleverd. Maar voor een held in de ogen van God, is er iets anders nodig. Je moet bereid zijn om je grenzen te verleggen. Misschien zelfs wel op een manier waar je eigenlijk helemaal geen zin in hebt. Bruce Olsen, de zendeling in Colombia, heeft zeker zijn grenzen verlegd. En ook Abraham was bereid om alles achter te laten en met God op reis te gaan. Jona sputterde eerst nog tegen, maar uiteindelijk ging ook hij op weg.

Vraag: Ken jij nog andere voorbeelden van mensen die bereid waren om alles achter te laten?

Vertel: Het kan er allemaal bij horen, als je echt met God op weg wil gaan. Het is heel goed mogelijk dat ook van jou gevraagd wordt om dingen te doen of te zeggen die je misschien op het eerste gezicht eng vindt of gênant.

Vraag: Kijk nog eens naar de teksten uit de bijbel die wij vandaag hebben gelezen. Welke belofte wordt jou gedaan? (2 Petrus 1:3; Handelingen 1:8)

Vertel: God geeft jou de zekerheid dat hij bij je is. Het maakt niet uit waar je bent of wat je doet; Hij is er ook. Joodse gelovigen noemen hem niet voor niets JAHWE; ik zal er zijn voor jou. Of je nu met je dagelijkse dingen bezig bent (school, vrienden, thuis) of juist voor grote opdrachten staat; hij is er ook.

## 5. TOEPASSEN

---

### A. Toepassingsactiviteit

Lees met elkaar de hedendaagse versie van de Bergrede uit het gedeelte van vrijdag.

Vertel: Vandaag hebben we met elkaar gesproken over helden. Waarom of wanneer is iemand een held? In de Bergrede vinden we een antwoord hierop. Vraag: Zijn er in onze kerk of in onze gemeente ook mensen die een held volgens de bergrede zijn? Schrijf de antwoorden op zodat iedereen ze kan zien. Bepaal samen met de groep wie er in aanmerking komen. Eventueel kunt u een oorkonde of een lintje maken om de waardering voor deze personen duidelijk zichtbaar te maken. Laat de tieners zelf met een plan komen en dit uitvoeren.

## B. Vragen m.b.t. de toepassing

1. Waarom zijn helden belangrijk voor ons?
2. Kan je een aantal eigenschappen noemen van een held?
3. Omschrijf jouw ultieme held.
4. Welke invloed heeft jouw held op jouw leven? Waarin merk je dat?
5. Wat valt je op als je het verhaal van Jona vergelijkt met het verhaal over Bruce Olson?
6. Hoe kan jij een held zijn en in Jezus' voetsporen treden?

## 6. AFSLUTEN

---

### Samenvatting

Geef in uw eigen woorden een samenvatting van onderstaande tekst.

Iedereen kan een held zijn. Lees Johannes 14:12,13 er maar op na. Daar staat dat iedereen die op Jezus vertrouwt hetzelfde kan doen als hij. Sterker nog, zelfs meer dan dat! Je kunt vaak meer dan je denkt. En daarvoor hoef je echt niet op zoek te gaan. Wanneer je besluit om Jezus' voorbeeld te volgen, dan zullen de uitdagingen om te laten zien wie je bent vanzelf op jouw pad komen. Wees niet bang om deze uitdagingen aan te gaan. Heb vertrouwen in jezelf en boven alles in God. Hij die jou heeft beloofd: ik zal er zijn voor jou!

## HELDENQUIZ

### Ken jij deze helden?

1. Welke president heeft 27 jaar gevangengezeten en heeft zich, toen hij vrijkwam, altijd ingezet tegen de Apartheid (de discriminatie van de zwarte mensen)?
2. Hoe heette de vrouw die Jozua en zijn helpers verborg in haar huis tijdens de verovering van het beloofde land?
3. Welke Amerikaanse bokser bekeerde zich tot de Islam en is de grootste bokser alle tijden?
4. Hoe heette de vrouw die Anne Frank en haar familie hielp onderduiken tijdens de Tweede Wereldoorlog, waarvoor zij later één van de belangrijkste Joodse onderscheidingen kreeg?
5. Welke vrouw in India deed veel voor de armen en daklozen in dat land?
6. Welke man streed in zijn land tegen discriminatie van zijn volk en werd vermoord?
7. Welke Indiase man demonstreerde niet met herrie en veel woorden, maar liet juist door geweldloosheid zien dat je meer kon bereiken?
8. Welke man redde in de Tweede Wereldoorlog heel veel Joodse mensen door ze te laten werken in zijn fabriek?
9. Welke Nederlandse vrouw heeft 'Warchild' opgericht?
10. Welke Nederlandse schilder is wereldberoemd geworden met zijn schitterende zonnebloemen?

**Je kunt deze quiz alleen maken of in groepjes.**

**Je mag altijd gebruik maken van internet.**

**Kies tot slot uit deze lijst namen dé held die jou het meeste aanspreekt.**

**Staat jouw held er niet tussen?**

**Vertel dan aan je groepsgenoten wie het is en wat hij gedaan heeft voor jou, voor de wereld.**



**Antwoorden:**

- 1. Nelson Mandela**
- 2. Rachab**
- 3. Mohammed Ali**
- 4. Miep Gies**
- 5. Moeder Theresa**
- 6. Martin Luther King**
- 7. Gandhi**
- 8. Schindler**
- 9. Willemijn Verloop**
- 10. Vincent van Gogh**

# 12 JEZUS, ONS ULTIEME VOORBEELD

DIE KENNEN WIJ WEL!

---

## 1. VOORBEREIDING

---

### A. De Bijbel

#### **Matteüs 5:14-16**

"U bent het licht voor de wereld. Een stad die op een berg ligt, kan niet verborgen blijven. En men steekt geen olielamp aan om haar onder een korenmaat te zetten, maar men zet haar op de standaard. Dan straalt zij licht uit voor allen die in huis zijn. Zo moet u ook uw licht laten uitstralen voor de mensen. Dan kunnen zij het goede zien dat u doet, en zullen zij uw Vader in de hemel eer bewijzen."

#### **Johannes 3:30**

"Hij moet steeds meer op de voorgrond treden, en ik moet steeds meer naar de achtergrond verdwijnen."

#### **Filippenzen 2:5-7**

U moet die gezindheid hebben die ook Christus Jezus had. Hij had de gestalte van God, maar heeft zich niet willen vastklampen aan zijn gelijkheid met God. Hij heeft zijn grootheid opgegeven door de gestalte van een slaaf te aanvaarden en aan mensen gelijk te worden.

#### **Hebreeën 12:1,2**

Te midden van zo'n grote kring van geloofsgetuigen moeten we dan ook elke zondelast, die ons zo gemakkelijk hindert, afleggen en met volharding de renbaan aflopen die voor ons ligt. Laten we het oog gericht houden op Jezus, die ons op de weg van het geloof is voorgedaan en ons naar de volmaaktheid brengt.

Kijk in het werkblad voor andere, aanvullende teksten.

### B. Waar gaat "Jezus, ons ultieme voorbeeld" over?

Hij was nog maar 12 jaar, maar Jezus wist twee dingen heel zeker; dat God zijn vader was, en wat zijn levensdoel zou worden. Sommige mensen kunnen hun hele leven op zoek zijn naar hun eigen persoonlijkheid en wie zij nu eigenlijk zijn. Jezus niet. Hij wist al op zeer jonge leeftijd wie hij was en wat zijn taak was omdat hij zich liet leiden door zijn Vader.

Jezus is op alle fronten een voorbeeld geweest dat de moeite waard is om na te volgen. Hij is in feite ons ideale rolmodel; iemand die ons kan inspireren om het beste uit onszelf te halen. Niet omdat wij zo graag willen presteren. Maar omdat wij op deze manier dichter bij onze bestemming kunnen komen zoals God ons heeft bedoeld.



## C. Wat is het doel van deze les?

Aan het einde van deze les zijn de tieners in staat om:

1. te begrijpen dat Jezus ons ideale voorbeeld is en werkelijk de moeite waard is om te volgen;
2. te accepteren dat je alleen met zijn kracht het beste uit jezelf kan halen;
3. te beseffen dat het volgen van Jezus niet alleen voordelen heeft, maar ook nadelen.

## D. Wat heeft u nodig aan materiaal?

### Voor de rubriek *Starten*

Activiteit A: afbeeldingen van helden uit stripboeken (Kuifje, Asterix & Obelix, Lucky Luke, Superman, Leonardo di Caprio, etc.) viltstiften en/of kleurpotloden, kopieën van de bijlage bij deze les, schoolbord, whiteboard of flipover,

Activiteit B: glossy tijdschriften (Beau Monde, Privé, etc.)

### Voor de rubriek *Verbinding maken*

Exemplaren van de tienerles, bijbels.

### Voor de rubriek *Toepassen*

Papier, pennen/potloden.

## 2. OVERBRUGGEN

---

### Geef de groep ca. 10 minuten de tijd om:

1. te vertellen welke tekst zij uit het woensdaggedeelte hebben gekozen als *tekst van de week*. Geef ze de gelegenheid om hun tekst uit het hoofd op te zeggen.
2. hun eigen stelling te vertellen, (zie hiervoor gedeelte van maandag). Vergeet niet om de groep te wijzen op citaten die wellicht uit andere (niet christelijke) bronnen afkomstig zijn. Dit soort citaten komt echter niet in alle lessen voor.
3. de antwoorden te bespreken die bij het gedeelte van zondag zijn gegeven. Indien mogelijk, download dan de antwoorden van het *bulletin board* van <http://RealTimeFaith.adventist.org>. Bespreek de verschillende antwoorden in de groep en sluit af met de ideeën uit het gedeelte "Wat valt er te zeggen over...." uit de handleiding.

Als u een grote groep hebt, maak dan verschillende kleinere groepjes, eventueel onder leiding van een andere volwassene.

## B. Alternatieve onderdelen

- >> Zangdienst
- >> Zending (zie ook <http://RealTimeFaith.adventist.org>)
- >> Nieuws van andere projecten.

### 3. STARTEN

---

**Opmerking vooraf.** Stel vooraf uw eigen programma samen uit de verschillende mogelijkheden die worden geboden in de rubrieken: — *Start, Verbinden, Toepassen en Afsluiten*. U kunt onmogelijk alles gebruiken. In de rubriek *starten* vindt u meestal 3 keuze mogelijkheden: 2 activiteiten en 1 illustratie. Kies in ieder geval een van de twee activiteiten en gebruik de illustratie als u denkt dat deze bijdraagt aan het geheel. Ook in de rubriek *verbinden* wordt u een keuze voorgelegd. U kunt onmogelijk alle drie de suggesties uitvoeren binnen de tijd die beschikbaar is. De rubriek *toepassing* bevat een activiteit en een serie vragen. Beide zijn bedoeld om de stof te verwerken en eigen te maken.

Het is van belang de groep actief bij de stof te betrekken. Daarom zijn de verschillende activiteiten bedacht. Actief met elkaar werken schept een onderlinge band en respect voor elkaar.

Aarzel niet om de aandacht weer op de les van deze week te vestigen, als de discussie te ver mocht afdwalen.

#### A. Startactiviteit

**Stap 1** Plak afbeeldingen van verschillende striphelden op een groot papier. Indien mogelijk zowel komische figuren (Lucky Luke, Asterix & Obelix, Kuifje) als realistische figuren (Batman, Spiderman, Wonder Woman, etc.). Bespreek hun specifieke kenmerken.

**Stap 2** Verdeel de groep in kleinere groepjes en geef elke groepje een exemplaar van de bijlage en een stel kleurpotloden/viltstiften. De opdracht is dat elk groepje zijn eigen superheld maakt. Geef de groepjes ca. 10 minuten de tijd. Roep de groepjes weer bij elkaar en laat ieder groepje zijn Superheld presenteren.

**Napraten** Let op: Het doel van deze oefening is om tieners op het spoor te zetten dat Jezus de beste held van allemaal is. Hij heeft alle goede eigenschappen die je maar zou kunnen wensen.

Vraag: Waarom hebben jullie juist voor deze held gekozen? Waarom juist deze eigenschappen? **Wij wilden een held die cool is. Onze held moet de beste/sterkste/mooiste/intelligentste/opvallendste zijn.**

Schrijf op de flipover of het schoolbord alle eigenschappen van alle helden en voeg die samen tot één lijst. Vraag: Zou één persoon al deze eigenschappen kunnen hebben? Is dat, menselijk gezien, mogelijk? **Niemand kan alles hebben. Dat kan alleen God.**

Vertel: Jezus is eigenlijk ook een soort superheld. Hij heeft immers alles wat een superheld zou moeten hebben en kunnen. Het grote verschil is dat Jezus geen verzonnen held is. Geen stripfiguur, geen cowboy, geen bionisch mens. Hij is echt. Hij is een mens van vlees en bloed. Net als wij.

#### B. Alternatieve startactiviteit

**Stap 1** Geef iedereen een glossy tijdschrift (Verdeel de groep in kleinere groepjes als u niet genoeg tijdschriften heeft.) en geef iedereen / elk groepje pen en papier.

**Stap 2** Geef de opdracht om op z'n minst één reden te bedenken waarom Jezus een betere held is dan een willekeurig persoon uit de tijdschriften. De reden moet te maken hebben met een artikel uit het tijdschrift. (Bijv. Jezus is een betere held dan Leonardo Di Caprio / Marco Borsato, omdat..... )

Bespreek de resultaten met elkaar.

**Napraten** Vraag: Waarom vinden wij filmsterren en andere beroemdheden zo interessant? **De glamour. Zij leven een compleet ander leven. De aandacht die zij krijgen.** Waarin verschilt Jezus van deze beroemdheden? **Jezus is echt perfect. Hij maakt geen blunders. Hij is niet zelfingenomen.**

Vertel: De meeste mensen hebben behoefte aan een voorbeeld, een rolmodel; iemand die hun inspireert. Dat kan een filmster zijn, een artiest, een zanger of een sportman, een politicus of een geestelijk leider — voorbeelden genoeg.

Christenen hebben een ander voorbeeld die alle andere rolmodellen, helden en idolen overstijgt, namelijk Jezus. Aan ons de taak om dat ook aan anderen te laten zien!

### C. Alternatieve startactiviteit

Deze activiteit vindt u ook terug in het gedeelte van vrijdag uit het werkblad van deze week. Daarin wordt de tieners gevraagd zich in te leven in de rol van Jezus' uitgever'. Zij moeten daarbij een manier verzinnen waarop zij Jezus vandaag de dag denken te promoten. Laat hen, als variant hierop, ook een strategie bedenken waarop zij Jezus zouden hebben gepromoot tijdens zijn leven in Jeruzalem.

Vertel: Stel je voor: Wij gaan terug in de tijd. Terug naar de tijd dat Jezus hier op aarde leefde. Jij bent impresario, op zoek naar nieuw talent. Je hebt verschillende mensen erg enthousiast over Jezus horen vertellen en je besluit zelf ook eens te gaan luisteren. Wanneer je hem hoort spreken, weet je het: Deze man heeft helemaal gelijk. Eindelijk iemand met antwoorden waar de wereld wat aan heeft! Je besluit om zijn impresario te worden en zijn werk te gaan verkopen. Maar hoe pak je dat aan? De Romeinen zijn hem liever kwijt dan rijk en de Farizeeërs vinden hem een ketter. Hij is ontzettend geliefd bij de vrouwen, maar verder? Zijn volgelingen zijn een stel werkloze vissers! Geen makkelijke klus dus. Wat ga je doen? Hoe denk jij dat jij Jezus kan presenteren als de nieuwste superheld? Geef de tieners de tijd om met ideeën te komen en op elkaars ideeën te reageren.

## 4. VERBINDEN

---

### A. Verbinding maken met het koninkrijk.

Vertel onderstaande tekst in uw eigen woorden:

Laten we eens kijken naar Paulus. Als er iemand is geweest die Jezus al gepromoot heeft, dan is hij het wel.

Paulus had alles wat je je maar wensen kan; geld, macht, invloedrijke vrienden, aanzien en een goede baan. Hij had het helemaal gemaakt, zou je zeggen. En van het ene op het andere moment wordt Saulus een ander mens. Hij laat alles achter zich, zelfs zijn naam. Saulus wordt Paulus. Zijn keuze voor Jezus zet zijn leven compleet op z'n kop. Zijn nieuwe levensdoel wordt het promoten van Jezus, overal waar hij komt. Zijn wil om net zo te worden als Jezus, zet hem in beweging. Letterlijk, want hij gaat op reis; van stad tot stad, van land tot land. Omdat hij net zo wil zijn als zijn grote voorbeeld.

Vraag: Wat voor type moet je zijn om een goede soldaat te zijn? **Sterk, moedig, loyaal, trouw.**

Vraag: Heeft Jezus vandaag de dag ook nog behoefte aan mensen zoals Paulus? (Sommigen zullen dit beamen, anderen weer niet.) Maak jij ook deel uit van Gods leger? Hoe

weet je dat? **Daar mag je op vertrouwen. Je kan het niet bewijzen. Maar als je gelooft dat God jouw leven in zijn hand heeft, mag je er op vertrouwen dat het ooit allemaal goed zal komen, ook al zie je dat nu niet.**

Vertel: Jezus' liefde voor ons is onvoorwaardelijk. Dat wil zeggen dat je niet eerst aan een hele rij tests hoeft te voldoen voordat hij je accepteert. Je hoeft geen jaren op de "wachlijst" te staan, voordat hij je eindelijk goed genoeg vindt. Integendeel! Hij steekt als eerste zijn hand naar jou uit, ongeacht hoe, wie of waar je bent. Het enige dat jij hoeft te doen is zijn hand aannemen. En je zal zien, als je deze stap eenmaal hebt durven zetten, volgt de rest vanzelf.

## **B. Verbanden leggen met de illustratie.**

Deel het werkblad van deze week uit als u dat nog niet heeft gedaan. Laat iemand het verhaal uit het sabbatgedeelte voorlezen of in eigen woorden vertellen. Lees met elkaar de bijbelteksten uit het gedeelte van woensdag. Op welke manier illustreren deze teksten het verhaal van sabbat?

## **C. Verbanden leggen met het dagelijks leven.**

**Vertel het volgende verhaal in uw eigen woorden.**

De Niagara-watervallen behoren tot de grootste watervallen ter wereld. Misschien hebben jullie er wel eens een afbeelding van gezien. Kan je je voorstellen dat iemand daaroverheen loopt op een strakgespannen koord? Zonder vangnet uiteraard! (Via YouTube is er vast wel een filmpje te downloaden dat u op een laptop kunt laten zien.)

Blondin, een beroemd koorddanser, heeft dit verschillende keren gepresteerd. Voor de ogen van duizenden toeschouwers liep hij over een strak gespannen koord van de ene naar de andere oever, zonder ook maar één keer te vallen. Zijn geheim? Tijdens zijn tocht focuste hij zich op een zilveren ster die hij aan de overkant had opgehangen. Door strak naar die ster te blijven kijken, werd hij niet afgeleid door het gegil van de toeschouwers of het kolkende water onder hem.

Lees met elkaar Hebreëën 12:1,2. Vertel: Wat Paulus en Blondin met elkaar gemeen hebben is dat zij beiden gefocust zijn; Blondin op zijn ster en Paulus op Jezus. Jezus was voor Paulus zijn grote voorbeeld. Zijn hele leven lang is hij zijn best blijven doen om in praktijk te brengen wat Jezus hem had geleerd.

# **5. TOEPASSEN**

---

## **A. Toepassingsactiviteit**

Vertel: Als jij echt Jezus als jouw grote voorbeeld hebt gekozen om te volgen, zal dat niet altijd van een leien dakje gaan. Je zult kwetsbaar zijn, een makkelijk doelwit voor mensen die je belachelijk willen maken.

Verdeel de groep in kleinere groepjes. Geef ieder groepje pen en papier. Laat hen situaties bedenken waarin het moeilijk is om een volgeling van Jezus te zijn. Laat ze daarnaast een mogelijke oplossing schrijven, aan de hand van de teksten uit de gedeeltes van maandag en woensdag.

Bespreek de uitkomsten met de hele groep.

Lees met elkaar Matteüs 5:14-16. Nodig de tieners uit om zelf met meer hedendaagse voorbeelden te komen als synoniemen voor "licht", "stad die boven op een berg licht" en "korenmaat".

## B. Vragen m.b.t. de toepassing

1. Hoe kan jij God laten zien dat Jezus jouw grote voorbeeld is?
2. Hoe kan je er zeker van zijn dat Jezus echt in jouw leven aanwezig is? Leg uit.
3. Wat zou een reden kunnen zijn dat volgelingen van Jezus niet altijd worden gewaardeerd, terwijl ze toch goede dingen proberen te doen?
4. Jezus vraagt jou om je 100% te geven. Waarom neemt hij geen genoegen met bijv. 75% of 90%?
5. Als Jezus de ideale held is, waarom volgen dan niet meer mensen zijn voorbeeld?
6. Wat is het moedigste dat jij ooit hebt gedaan als volgeling van Jezus?
7. Waar zie jij het meest tegenop als het gaat om het volgen van Jezus?

## 6. AFSLUITEN

---

### Samenvatting

Sluit de les af met onderstaand citaat van Mack Strokes, schrijver en gepensioneerd bisschop van de United Methodist Church.

"Er zijn mensen die zeggen dat Jezus' leven op aarde eigenlijk niet zoveel voorstelde. En op het eerste gezicht hebben ze daar ook wel een beetje gelijk in. Hij heeft geen boeken geschreven, geen liedjes gemaakt, geen prachtige tekeningen, schilderijen of standbeelden gemaakt, zich niet bezig gehouden met geld verdienen en rijk worden. Hij stond niet aan het hoofd van een leger, en was ook geen belangrijk staatshoofd.

En toch — Hij, die nog nooit een letter geschreven heeft, is de hoofdpersoon van ontelbare boeken. Hij heeft geen lied geschreven, maar hij heeft wel talloze componisten en zangers tot de mooiste muziek geïnspireerd. Hij heeft geen enkel bedrijf opgericht, en toch is hij de grondlegger van de christelijke kerk. Hij heeft altijd geweigerd een land te besturen, maar hij is koning in het hart van velen. Zijn leven en werk is begonnen als een kleine rimpeling in het water en uitgegroeid tot een grote rivier die niet meer te stoppen is."

## Bijlage 12.

(zie op werkblad onderdeel 3A)

<b>Schetsboek voor de Perfecte Superheld</b>	
Naam van de superheld	
Waar is hij goed in. (Special Superhero Strenghts)	
Superhelds outfit	
Superhelds Lijfspreuk	
<b>Karakter van Superheld</b>	

# 13 EN JIJ? BEN JIJ OOK EEN HELD?

HET DOET ER TOE WIE JIJ BENT!

---

## 1. VOORBEREIDING

---

### A. De Bijbel

#### **Spreuken 29:18**

Als niemand de stem van God meer hoort, wordt het volk bandeloos; alleen wie de wet onderhoudt, zal gelukkig zijn.

#### **Jesaja 8:20**

Houd je aan het onderricht van de Heer, houd je aan mijn getuigenis. Voor wie daar niet mee instemt, is er geen dageraad.

#### **Handelingen 9:15**

Maar de Heer zei: 'Ga! Want ik heb hem uitgekozen om mijn naam uit te dragen onder volken en koningen, en onder Israëlieten.'

#### **Filippenzen 4:6,7**

Maak u geen zorgen, maar laat aan God in al uw bidden en smeken dankbaar weten wat uw wensen zijn. En God zal met zijn vrede die alle begrip te boven gaat, waken over uw hart en uw gedachten, in Christus Jezus.

#### **1 Tessalonicenzen 4:11,12**

Stel er een eer in in stilte te leven, u met uw eigen zaken bezig te houden en door handenarbeid in uw levensonderhoud te voorzien, zoals we u hebben gezegd. Dan wint u het respect van de niet-gelovige mensen en hoeft u bij niemand om steun aan te kloppen.

#### **1 Tessalonicenzen 5:21,22**

Onderzoek alles op zijn waarde en houd vast wat goed is. Ga elk soort kwaad uit de weg.

Kijk in het werkblad voor andere, aanvullende teksten.

### B. Waar gaat "En jij? Ook een held?" over?

Tieners associëren helden vaak met fantasiefiguren. Of zij lijken op menselijke figuren die fantastische dingen doen die in het echt eigenlijk niet mogelijk zijn. Dat zij zelf ook een held zouden kunnen zijn, komt niet in hun hoofd op.

De afgelopen twee lessen hebben wij het begrip "held" bestudeerd en hebben we het gehad over Jezus als de ideale held. In deze laatste les willen we ons richten op de tiener zelf en hem/haar bewust maken van het feit dat ook hij/zij het in zich heeft om een held te worden. Christenen zijn geen helden, zoals we die kennen van de tv of uit (strip)boeken. Het zijn mensen van vlees en bloed, met fouten en gebreken. Maar Jezus ziet ze staan en hij ziet hun mogelijkheden. Ook gewone mensen zoals jij en ik kunnen de wereld een stukje beter maken. En dat is geen mooie droom, of een vage roze wolk. Dat is echt!

Bij de behandeling van deze les is een aantal dingen belangrijk. Ten eerste gaat het er om dat tieners vertrouwen krijgen. Vertrouwen in zichzelf, maar ook vertrouwen dat heldendom niet alleen gaat om grote, indrukwekkende prestaties. Heldendom gaat ook over die kleine dingen, die desondanks een wereld van verschil kunnen maken.

Ten tweede: leg de nadruk op de toegankelijkheid van Jezus en presenteer hem zoveel mogelijk als iemand die echt in jongeren is geïnteresseerd.

Tot slot: Deze les staat of valt bij de sfeer die er is. Een geintje op zijn tijd is leuk, maar waak er voor dat tieners niet de draak gaan steken met elkaar. Vraag eventueel assistentie van andere gespreksleiders om het gesprek in goede banen te leiden.

### C. Wat is het doel van deze les

Aan het einde van deze les zijn de tieners in staat om:

1. te begrijpen dat zij ook een held zijn door Jezus' voorbeeld te volgen;
2. te beseffen dat je als christen continu wordt uitgedaagd;
3. te begrijpen dat God niet op zoek is naar mensen die al perfect zijn, maar naar mensen die bereid zijn om de uitdaging aan te gaan.

### D. Wat heeft u nodig aan materiaal?

#### **Voor de rubriek starten**

Activiteit A: kaartjes om op te schrijven, pennen/potloden, flipover.

Activiteit B: schilden van papier of karton, pennen en kleurpotloden.

#### **Voor de rubriek Verbinding maken**

schoolbord of flipover, kopieën van de bijlage van de tienerles van deze week, bijbels.

## 2. OVERBRUGGEN

---

**Geef de groep ca. 10 minuten de tijd om:**

1. te vertellen welke tekst zij uit het woensdaggedeelte hebben gekozen als *tekst van de week*. Geef ze de gelegenheid om hun tekst uit het hoofd op te zeggen.
2. hun eigen stelling te vertellen, (zie hiervoor gedeelte van maandag). Vergeet niet om de groep te wijzen op citaten die wellicht uit andere (niet christelijke) bronnen afkomstig zijn. Dit soort citaten komt echter niet in alle lessen voor.
3. de antwoorden te bespreken die bij het gedeelte van zondag zijn gegeven. Indien mogelijk, download dan de antwoorden van het *bulletin board* van <http://RealTimeFaith.adventist.org>. Bespreek de verschillende antwoorden in de groep en sluit af met de ideeën uit het gedeelte "Wat valt er te zeggen over...." uit de handleiding.

Als u een grote groep hebt, maak dan verschillende kleinere groepjes, eventueel onder leiding van een andere volwassene.

### B. Alternatieve onderdelen

>> Zangdienst



- >> Zending (zie ook <http://RealTimeFaith.adventist.org>)
- >> Nieuws van andere projecten.

### 3. STARTEN

---

**Opmerking vooraf.** Stel vooraf uw eigen programma samen uit de verschillende mogelijkheden die worden geboden in de rubrieken: — *Start, Verbinden, Toepassen en Afsluiten*. U kunt onmogelijk alles gebruiken. In de rubriek *starten* vindt u meestal 3 keuze mogelijkheden: 2 activiteiten en 1 illustratie. Kies in ieder geval een van de twee activiteiten en gebruik de illustratie als u denkt dat deze bijdraagt aan het geheel. Ook in de rubriek *verbinden* wordt u een keuze voorgelegd. U kunt onmogelijk alle drie de suggesties uitvoeren binnen de tijd die beschikbaar is. De rubriek *toepassing* bevat een activiteit en een serie vragen. Beide zijn bedoeld om de stof te verwerken en eigen te maken.

Het is van belang de groep actief bij de stof te betrekken. Daarom zijn de verschillende activiteiten bedacht. Actief met elkaar werken schept een onderlinge band en respect voor elkaar.

Aarzel niet om de aandacht weer op de les van deze week te vestigen, als de discussie te ver mocht afdwalen.

#### A. Startactiviteit

**Stap 1** Geef iedere tiener een kaartje en een pen of potlood. Laat iedereen een top-5 maken van kenmerken die iemand tot een belangrijk persoon maken — bijvoorbeeld : een miljonair zijn, de Nobelprijs hebben gewonnen, een medicijn tegen het AIDS-virus hebben ontdekt, in dure auto's rijden, etc.

**Stap 2** Geef iedereen ca. 5 minuten de tijd om eigen top-5 te maken. Bespreek daarna de resultaten en schrijf die op een groot papier / flipover.

**Napraten Vraag:** Laten wij eens kijken naar wat we allemaal verzameld hebben. Stel nu dat je alles zou hebben dat hier op het bord staat, hoe zou je je dan voelen? **Top! Hoef me nergens meer zorgen over te maken. etc.** In onze maatschappij is geld erg belangrijk. Stel dat jij net zoveel geld als Bill Gates, de rijkste man ter wereld, zou hebben, wat zou jij er dan mee doen? **Ik zou alles kopen waar ik zin in had. Ik zou dingen voor mijn familie kopen. Ik zou het op de bank zetten. Ik zou wat aan goede doelen geven.**

**Vertel:** Het is natuurlijk geweldig als je dat allemaal kan doen. Het kan je een heel goed gevoel geven om iets voor iemand anders te doen. Maar onthoud dat God anders kijkt. Hij beoordeelt ons niet op onze prestaties. Hij kijkt niet in de eerste plaats naar wat we allemaal gedaan hebben. Hij kijkt naar onze mogelijkheden, naar wat we zouden kunnen doen. Voor hem zijn leeftijd of status niet belangrijk. Je bent nooit te jong of te oud, te arm of te rijk om mee te helpen zijn koninkrijk te bouwen.

#### B. Alternatieve startactiviteit

**Stap 1** Teken een schild op een vel papier. Kopieer dit, en zorg dat u genoeg exemplaren heeft voor alle tieners.

Deel ze uit. Laat de tieners op de achterkant van het schild hun naam schrijven. Op de voorkant zetten zij de eerste letter van hun voornaam. (Denk aan de S van Superman.)

**Stap 2 Vertel:** we laten de schilden rondgaan. Wanneer je het schild van iemand anders krijgt, bedenk dan op welke manier hij/zij laat zien een volgeling van Jezus te zijn. Of denk aan een talent dat God goed kan gebruiken bij het bouwen van zijn koninkrijk. Schrijf dat op het schild en geef het door. Laat de schilden rondgaan, net zolang totdat iedereen aan de beurt is geweest.

N.B. Wanneer u een grote groep heeft, kan dit veel tijd kosten. Splits dan de groep op in kleinere groepjes.

**Stap 3 Vertel:** Kijk eens naar wat anderen op jouw eigen schild hebben geschreven. Hier staat zwart op wit waar je goed in bent, jouw talenten. Met deze bevestiging van jouw vrienden op zak; voel je je sterk genoeg om op te staan en Jezus voorbeeld in praktijk te brengen? **De meesten zullen aarzelen of zelfs nee zeggen.**

**Vertel:** Het is niet erg als je je nog niet zeker genoeg voelt. Het is altijd makkelijker om een held in theorie te zijn, dan om het ook werkelijk in praktijk te brengen. Gelukkig spreekt de bijbel je ook moed in. Lees met elkaar 1 Tessalonicenzen 5:21,22. Bespreek met elkaar verschillende scenario's waarin dit eenvoudige advies je kan helpen om een held te zijn.

## C. Startillustratie

Vertel in uw eigen woorden het volgende verhaal:

Op het hoogtepunt van zijn carrière had Andrew Carnegie (een van de rijkste mannen in de VS aan het begin van de 20-ste eeuw) 43 miljoenairs in dienst. Nu was in die dagen een miljoenair een zeldzaamheid. De 1 miljoen uit die tijd, zou nu ongeveer 20 miljoen waard zijn. Tijdens een interview werd Carnegie gevraagd hoe het hem was gelukt om 43 miljoenairs in dienst te krijgen. Carnegie antwoordde: "Toen ze bij mij in dienst kwamen, hadden ze geen cent. Ze zijn miljoenair geworden door bij mij in dienst te komen!" Daarop vroeg de journalist wat Carnegie had gedaan om deze mannen zo succesvol te maken. "Werken met mensen is eigenlijk net als goud zoeken," antwoordde Carnegie. "Als je naar goud zoekt, moet je tonnen modder, gruis en andere troep weghalen om 1 gram goud te vinden. Toch ga je niet de mijn in om naar modder te zoeken. Je gaat omdat je goud hoopt te vinden."

**Vraag:** Op welke manier lijkt dit verhaal op God's zoektocht naar helden? **God laat zich niet afschrikken door onze gebreken, blunders of tekortkomingen. Hij weet als geen ander wat we wel kunnen. En naar dat "stukje goud" is hij op zoek.** Wat kunnen wij daarvan leren in onze omgang met anderen? **Ook wij zouden ons niet moeten laten afschrikken door de "modder" wanneer wij naar anderen kijken. Iedereen heeft een "stukje goud" in zich.**

Lees met elkaar Handelingen 9:15. Het gaat hier over Paulus. **Vraag:** Hoe zou jij reageren wanneer een stem uit de hemel zo tot jou sprak? **Ik zou me rot schrikken, stomverbaasd zijn, etc.** **Vertel:** Dat is niet gek. Maar dan realiseer je je dat het God is die spreekt. Je zou wel gek zijn om dan niet te antwoorden. Zelfs als je bang bent, wil je wel het goede doen. **Vraag:** Wat is er in het leven van Paulus veranderd nadat hij de stem had gehoord?

## 4. VERBINDEN

---

### A. Verbinding maken met het koninkrijk.

Vraag drie tieners een tekening op het bord / flipover te maken. Vraag de één een roeiboort te tekenen, de tweede een zeilboot en de derde een vrachtschip.

Bedank ze als ze klaar zijn en ga verder met de les.

Vertel: Wij zijn nu bijna aan het einde gekomen van deze serie lessen. In de afgelopen maanden hebben we gekeken naar wat het betekent om een burger te zijn van Gods koninkrijk. De vraag is nu: wat ga jij doen met al die gesprekken die wij hier hebben gehad. Uiteraard kan niemand jou dwingen om nu voor God te kiezen. Die beslissing moet je helemaal zelf nemen.

Vertel de tieners de volgende gelijkenis. Iemand heeft ooit eens gezegd dat er drie manieren zijn om te reageren op Gods uitnodiging. Die manieren kan je vergelijken met de drie boten die net zijn getekend. Die boten kunnen je helpen om het beter te onthouden.

Vertel:

1. Je kan een "roeiboortchristen" zijn. Je wacht totdat iemand je in beweging zet, en tot die tijd dobber je rustig rond en doe je niks.
2. Je kan er ook voor kiezen om een "zeilbootchristen" te zijn. De wind blaast je voort waarheen hij wil. Zo de wind waait, waait je jasje.
3. Je kan ook een "stoombootchristen" zijn. Je komt in beweging, zonder de hulp van anderen of de wind. Het is Gods energie die jou in beweging zet.

Iedere keer dat je de mogelijkheid hebt om een held te zijn, vraag jezelf dan af wat voor soort boot jij bent.

## B. Verbanden leggen met de illustratie.

Vraag een tiener de verhalen uit het gedeelte van Sabbat voor te lezen of om die in zijn eigen woorden te vertellen.

Vraag: Wat zeggen deze verhalen over het leven als christen? (Een christen ben je niet af en toe, wanneer het jou uitkomt. Daarvoor is jouw verantwoordelijkheid als christen te groot. Hoe kan je anders geloofwaardig zijn? Kijk eens naar Jezus tijdens zijn leven op aarde. Alles wat hij deed of zei, stond in het teken van Gods koninkrijk. Waarom is het zo belangrijk om consequent te zijn als je een christen bent? (Als je alleen maar af en toe een christen bent, ben je niet geloofwaardig voor anderen. Het zegt iets over jouw relatie met God. Als je echt een inwoner van Gods koninkrijk wil zijn en zijn vertegenwoordiger hier op aarde, dan is dat iets voor je hele leven. Niet alleen zo nu en dan!)

## C. Verbanden leggen met het dagelijks leven.

Verdeel de groep in kleinere groepjes. Geef ieder groepje een kopie van bijlage 13. Geef ca. 10 minuten om de oefening te maken. Nodig de groepjes uit om hun lijst te presenteren.

# 5. TOEPASSEN

---

## A. Toepassingsactiviteit

Vertel: Stel je eens een man voor die erg impulsief is, die bang is voor alles, een mislukkeling, iemand die onbetrouwbaar is, een feestbeest, iemand die erg egoïstisch is, iemand die vreselijk nieuwsgierig is, iemand die door niemand aardig wordt gevonden. (Let op, dit zijn beschrijvingen van Jezus' discipelen. Zie ook het gedeelte van vrijdag uit het werkblad van deze week.)

Vraag: Wat voor baan zou je zo iemand geven? **Een baantje waar iemand continu een oogje in het zeil zou kunnen houden. Ik zou zo iemand nooit aannemen! Dat is vragen om moeilijkheden.** Zou deze persoon ook goed leiding kunnen geven? **Denk het niet. Niemand wil toch iemand volgen die onbetrouwbaar is of een bangerik? Zou jij deze persoon als jouw jeugdleider willen hebben?**

Vertel: De man die ik net beschreef heeft alle kenmerken die je ook terug vindt in het gedeelte van vrijdag van de les van deze week. Het zijn bepaald geen positieve eigenschappen die hier worden genoemd. Toch zijn al deze eigenschappen terug te vinden in Jezus' discipelen. Ondanks al hun fouten en gebreken had Jezus vertrouwen in hen. Hij stuurde ze er op uit om het evangelie te verkondigen. Dankzij deze onbetrouwbare, egoïstische en bange mannen weten wij, 2000 jaar later, wie Jezus is. God heeft deze mannen op wonderbaarlijke manier gebruikt voor zijn koninkrijk. Waarom zou hij jou niet kunnen gebruiken?

## B. Vragen m.b.t. de toepassing

1. Op welke manieren kan jij als christen een held zijn?
2. Hoe kan jij aan anderen laten zien wat Jezus voor jou betekent?
3. Lees Johannes 14:12-14. Moet je dit letterlijk nemen? Wat kunnen wij eigenlijk precies van God verwachten?
4. Waarom gebruikt God niet alleen mooie en volmaakte mensen om over hem te getuigen?
5. Waarom is het soms lastig om voor je geloof uit te komen?
6. Welke voor – en nadelen heeft het om een undercover christen te zijn — iemand die wel gelooft, maar het aan niemand laat zien?
7. Wat weerhoudt jou ervan om een echte volgeling van Jezus te worden?

## 6. AFSLUITEN

---

### Samenvatting

Vat onderstaande gedachtes samen in uw eigen woorden.

Lang geleden was er eens een Poolse vorst. Hij had altijd een afbeelding van zijn vader bij zich. Iedere keer dat hij iets moeilijks moest doen of een belangrijke beslissing moest nemen, pakte hij de afbeelding van zijn vader en keek ernaar. In gedachten vroeg hij om kracht om nooit iets te doen dat de goede naam van zijn vader onwaardig zou zijn.

Er is heel wat moed en lef voor nodig om een held als Jezus te zijn. Dit voorbeeld van de Poolse koning kan je daarbij helpen. Als er dingen zijn waar je tegenop ziet, of die je moeilijk vindt, pak dan je bijbel. Door in je bijbel te lezen, kijk je als het ware even naar God.

Sluit af door samen te lezen : Spreuken 29:18; Jesaja 8:20; Filippenzen 4:6,7.

## BIJLAGE 13

(Zie onderdeel 4C)

---

### AANVULLING OP DE HELDENLIJST UIT HEBREEËN 11.

In Hebreëën 11 wordt een groot aantal personen genoemd die een plaatsje hebben verdiend in Gods eregalerij. Uiteraard is de lijst niet volledig. De brief aan de Hebreëën is bijna 2000 jaar geleden geschreven. Sinds die tijd zijn er veel mensen geweest die ook op die lijst zouden kunnen staan.

Wie zouden er volgens jou aan toe gevoegd moeten worden? Andere personen uit de bijbel, uit de geschiedenisboeken, uit de kerk of uit de gemeente, bij jou uit de buurt?

NIEUWE HELDEN	
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	



**Driemaandelijke uitgave van het Kerkgenootschap der  
Zevende-dags Adventisten der Nederlandse Unie  
Copyright: Afdeling Vorming & Toerusting  
Amersfoortseweg 18, 3712 BC Huis ter Heide**